

Di's Ndac Che'n Diox Co' Mque' Mate Ye's

Trè' ndlu' cóñ che'n rye bin mèn co'
ngòc xudgool Jesucrist axta co'se'
ngóol Tad Jesucrist.

(Lc. 3.23–38)

1 Loo libr ndxè' nda' cuent cóñ che'n
rye mèn co' ngòc xudgool che'n
Jesucrist co' nde bin David co' ngòc
rey pólá. No nda' loo libr ndxè' cuent
le' Jesucrist nac bin che'n tedib mbi' co'
ngo ban más pólle'a. Mbi'a ngro' lèe
Abraham.

2 Abraham ngòc xud thib mbyòo co'
ngro' lèe Isaac. Ngoloa, ngòc Isaac xud
thib mbyòo co' ngro' lèe Cob. Le' Cob
na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe
Judá con taamas hues Judá.³ Le' Judá
na, mblo xin' thib xa'got co' ngro'
lèe Tamar, xa'got Judá. Mxan Tamar
Far no Zar. Ngòc Judá no Tamar xud
no xna' Far no Zar. Le' Far na, ngòc
xud thib mbyòo co' ngro' lèe Esrom.
Esrom na, ngòc xud thib mbyòo co'
ngro' lèe Aram.⁴ Aram na, ngòc xud
Aminadab. Aminadab na, ngòc xud
Naasón. Naasón na, ngòc xud Salmón.
5 Le' Salmón na, mblo xin' Rahab,
xa'got Salmón. Ngóol thib mbyòo co'
ngro' lèe Booz. Booz na, mblo xin' Rut,
xa'got Booz. Sya, ngóol thib mbyòo
co' ngro' lèe Obed. Obed na, ngòc xud
thib mbyòo co' ngro' lèe Isaí.⁶ Isaia
na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe
David co' ngòc rey pólá. David co' ngòc

reya mque noque' thib xa'got co' ngòc
sa'l thib mbi' co' ngro' lèe Uri. Ale
mxan xa'gota thib xgan' David. Xgan'
Davida ngro' lèe Salomón. Ale ngòc
David con xa'gota xud no xna' Salomón.

7 Salomón na, ngòc xud thib mbyòo
co' ngro' lèe Roboam. Roboam na, ngòc
xud thib mbyòo co' ngro' lèe Abi. Abi
na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe
As.⁸ As na, ngòc xud thib mbyòo co'
ngro' lèe Josafat. Josafat na, ngòc xud
thib mbyòo co' ngro' lèe Joram. Joram
na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe
Usi.⁹ Usi na, ngòc xud thib mbyòo co'
ngro' lèe Jotam. Jotam na, ngòc xud
thib mbyòo co' ngro' lèe Acaz. Acaz
na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe
Ezequi.¹⁰ Ezequi na, ngòc xud thib
mbyòo co' ngro' lèe Manasés. Manasés
na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe
Amón. Amón na, ngòc xud thib mbyòo
co' ngro' lèe Josi.¹¹ Josi na, ngòc xud
thib mbyòo co' ngro' lèe Jeconi, no xud
taamas hues Jeconi, co'se' ngòc tiemp
co'se' ngòc mèn nación Israel xal moz
loo mèn nación Babiloñ.

12 Ngolo nguri'th tiemp co'se' ngòc
mèn nación Israel xal moz loo mèn
nación Babiloñ, Jeconi ngòc xud thib
mbyòo co' ngro' lèe Salatiel. Salatiel
na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe
Zorobabel.¹³ Zorobabel na, ngòc xud
thib mbyòo co' ngro' lèe Abiud. Abiud
na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe

Eliaquim. Eliaquim na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Azor. ¹⁴Azor na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Sadoc. Sadoc na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Aquim. Aquim na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Eliud. ¹⁵Eliud na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Eleazar. Eleazar na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Matán. Matán na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Cob. ¹⁶Cob na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Chè. Le' Chè na, ndoole' ngòc sa'l Mari. Mari na, mxan Jesús co' ne' tedib lèe co' nac Crist.

¹⁷Loo ryete bin ndxè', tiemp co' mbri'th desde co'se' ngo ban mbi' co' ngro' lèe Abraham axta co'se' ngo ban mbi' co' ngro' lèe David co' ngòc rey pólá mdyaa sida bin. Lomisque' ne, tiemp co' mbri'th co'se' ngo ban Davida ngòc taasida bin axta co'se' ngòc mèn nación Israel moz yèe loo mèn nación Babiloñ. Lomisque' ne, tiemp co' mbri'th co'se' mtlo ngòc mèn nación Israel moz yèe loo mèn nación Babiloñ ngòc taasida bin axta co'se' ngóol Crist.

Trè' ndlu' xá mod ngóol Jesucrist. (Lc. 2,1-7)

¹⁸Taandxè' mod ngòc con' co'se' ngóol Jesucrist. Thib mza' yòn co' ngro' lèe Mari ngòp trat con thib mbyòo co' ngro' lèe Chè. Ngòc mza' co' lèe Maria xna' Jesucrist. Chè mdoodi's no Mari par selya' Chè con Mari. Per ndoore' selya' Chè con Mari no tyub no Chè Mari, ale gunèe Chè mbe' xin'le' Mari. Per ne'nda'de Chè cuent xá mod mbe' xin' Mari. Mari mquée loo xin' por con' roo no con' xèn che'n Diox co' ngòc loo Mari por cón che'n Xpii Natú!. ¹⁹Chè co' ngòcque' xin' sa'l Mari, Chè ngòc thib mbi' nalì no thib mbi' nambìi loo Diox. Co'se' gunèe Chè mbe' xin'le' Mari, indlya'ste Chè yecloo Chè loo Mari no quexù' Chè Mari loo xnaa. Ale mblí Chè xtùuz xexte lá' Chè Mari par

ne'ta'de mèn cuent le' Chè xexte mblá' Mari. ²⁰Per láth ngue li Chè xtùuz con'a, chàa, ngro' too thib angl co' mtel' Tad Diox loo Chè làth mcal'. Ndxab angl loo Chè:

—Chè, lùu co' nde bin David co' ngòc rey pólá, ne'yzebtel no ne'yecloodel no ne'hyontel càaya'que' Mari par tyub nol Mari xal xin' sa'lpe'l. Tac thib mbedbi' co' tyan Mari co' yi'th yáal yiloa, mbedbi'a mquée loo loo Mari por cón che'n Xpii Natú!. ²¹Tyan Mari thib mbed. Yiloa, lùu tub lèe mbed Jesús. Tataa ryo' lèe mbed tac mbed tí' no làa mbed mèn co' nac mèn nación mbed loo xquin mèn no loo xtol mèn.

²²Tataa ngòc ryete con'a par mdyaaque' no ngòcque' no ndubque' di's co' gunii Diox por cón che'n thib mbi' co' mde'th di's co' ndxab Diox. Ndxab mbi'a:

²³Le' thib mza' yòn quée loo quee' xin!. Mza'a tyan thib xgan' mza' no ryo' lèe mbeda Emanuel. Di's co' nac di's Emanuel nee di's: Nzole' Diox làth na!

²⁴Co'se' ngro' mcal' loo Chè, mbli Chè xal mnibe' angl co' mtel' Tad Diox loo Chè. Mqueltàa no Chè Mari. No mdub no Chè Mari xal xin' sa'lpe' Mari.

²⁵Per mastale' mqueltàa no Chè Mari no mdub no Chè Mari le'n rye huiz co' mdoo nac xin' Mari, ne'ngàalte Chè Mari axta ngóol ner mbed co' ngòc mbed ndlyo loo Mari. Axta syare' ngòc Mari xa'gotpe' Chè. Ngoloa, mdub lèe Chè mbeda Jesús.

Mèn co' anze'f ndxác ngro' liz no làaz par mbi'th too naa mèna Jesucrist co'te' ngóol Jesucrist.

2 Co'se' ngolo nguri'th plá huiz ngóol Jesús le'n thib yèez co' lèe Belén, yèez co' nac thib yèezya' che'n làaz mèn jude, le'xque' le'n tiempa ngòc thib mbi' co' ngro' lèe Herod rey loo mèn le'n nación Israel. Làth xtau'a,

mzin plá mèn co' anze'f ndxác le'n ciuda Jerusalén. Mèna nde par ned ndlyen huiz. ²Mnibdi's mèna loo mèn ciuda Jerusalén. Ndxab mèna:

—¿Máa mbeto' co' ngóolle'a, à!, mbed co' gàc rey loo mèn nación Israel? Nu' gunèele' mbèelhui' co' mblu' le' mbed ngóolle!. Mbèelhui'a mbyú' loo loo nu' par ned ndlyen huiz. Cona, nde nu' axta trè' par tyub xib nu' loo mbed no par còo! nu' yéc nu' loo mbed co' gàc reya.

³Co'se' mbìn Herod con ryete mèn ciuda Jerusalén le' mèna mnibdi's máa mbed, ne'neede rey Herod cóñ li rey Herod. Ale mbyàa mbye'th xtùuz rey Herod. Ne'mbe see teede lezo' rey Herod con ryete mèn che'n ciuda Jerusalén. ⁴Sya, mbli Herod mandad. Ndye'th ryete mèn co' ngòc jef co' más mnibe' loo nguley' no mèn co' ngòc maistr co' ndlu' cóñ che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel tiempa. Mnibdi's Herod loo mèna. Ndxab Herod:

—¿Ché! non gu' pá gàc co'te' gáal Crist, à?

⁵Mèna mcàb loo Herod. Ndxab mèna: —Crist gáal le'n yèez Belén co' nac thib yèezya' che'n làaz mèn jude tac tataa ndub di's loo libr co' mque' mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox ye's co' ndxab:

⁶Gu' co' nac mèn yèez Belén co' nac thib yèezya' che'n làaz mèn jude, mastale' iñaade gu' xal mèn roo no mèn xèn làth mèn co' ñibe' rye yèezya', per làth gu' gáal thib mbi' co' gàc jef loo gu' co' ñibe', no co' tyoo ner, no co' quenap mèn co' nac mèn nación Israel co' nac mèn nacionpe' daa.

⁷Sya, xexte ngurez rey Herod mèn co' ndxáca par huen huen ñibdi's Herod loo mèna par ta' mèna cuent loo Herod pól mtlo ngòc gunèe mèna mbyú' loo mbèelhui' loo mèna. ⁸Ngoloa, mtel' rey

Herod mèna par ya mèna par ned le'n yèez Belén. Ndxab rey loo mèna:

—Huàa que tee gu' le'n yèeza. Huen huen ñibdi's gu' cóñ che'n mbeda loo mèn yèeza. No co'se' yilo zyal gu' mbeda, yi'th ta' gu' cuenta loon par ga too naan mbed, par tyub xiben no còo'en yéquen loo mbed, ne.

⁹⁻¹⁰Co'se' ngolo mbìn mèna di's co' ndxab rey, mxen mèna ned, nda mèna. Láth ndoo mèna ned, nda mèna par yèez Belén, mbere mbèelhui', mbyú' loo mbèelhui' loo mèna tedib vez, leque mbèelhui' co' mbyú' loo loo mèna co'se' mdoo mèna ned ndoore', nde mèna par ned ndlyen huiz. Co'se' gunèe mèn co' ndxáca mbèelhui'a, anze'f mdyac tín' lezo' mèna axta plóthe. Le' mbèelhui'a na, xèegà xèegà nda nerte loo mèna tedib vez axtaque' mblu' mbèelhui' loo mèna co'te' ngo mbed. Sya, xèe ngo too mbèelhui'a gáp yéc yòo co'te' ngo mbed, xgan' Mari. ¹¹Sya, ngòo mèna loo lue' co'te' ngòc liz mèn co'te' ngo xna' mbed con mbed. Texal gunèe mèna mbed con xna' mbed co' ngro' lèe Mari, ale mdub xib mèna loo mbed no mcòo' mèna yéc mèna loo mbed no ndxab mèna loo Diox:

—iAy, Dio's! Mbi' roo no mbi' xèn gàc mbed ndxè'.

Ngoloa, mxal' mèna caj mèna co'te' ndxosua' tesor. Angmda'la's mèna tesor càa xna' mbed, co' gàc che'npe' mbed yiloa. Tesora nac or, no thib xla' co' ndlya' xal zen yal', no thib xla' co' ndlya' xal perfum co' lèe mirr. ¹²Ngolo mbli mèna con'a, mda' Diox cuent loo mèn co' ndxáca làth mcal' le'n huiza ne'berede mèna leque ned nde mèna par ne'ri'the mèna co'te' nac liz rey Herod. Sya, mxen mèna tedib ned, ndyàa mèna par làaz mèna.

Chè no Mari mxon' no mbeto'
co' ngro' lèe Jesús par ned
le'n nación mèn egypt.

¹³Co'se' ngolo mxen mèn co' ndxáca ned ndyàa mèna, thib angl che'n Tad

Diox mxo'f loo loo Chè làth mcal!.

Ndxab angl loo Chè:

—Chè, jer goo che. Leque nal yál' fxen ned. Be' mbed con xna' mbed. Huàa xon' par ned le'n nación mèn egipt. Gòo gu' tya axtaque' lin avis loo gu'. Tac rey Herod ndlya's cua'n mbed par guthxù' Herod mbed.

¹⁴Sya, ngro' mcal' loo Chè. Ngo che Chè. Ndxab Chè loo Mari:

—Mari, jer goo che. Nda no na' mbed par ned le'n nación mèn egipt nalle'. Mbe' Chè mbed no xna' mbed yál'a. Mxon' no Chè ryop Mari par ned le'n nación mèn egipt. ¹⁵Ngo ban Chè ryop Mari, co' ngòc xin' sa'l Chè, con mbed le'n nación mèn egipt axta mzin huiz nguth Herod. Ngòc con' ndxè' loo Chè no loo mbed par ngòcque', no par mdyaaque', no par mdubque' di's co' gunii Tad Diox por cón che'n mèn co' mde'th di's co' ndxbab Diox xal nac di's co' ndxbab Diox:

—Par ned le'n nación che'n làaz mèn egipt ngo casloo xgan'en. No co'te' ngo casloo xgan'en, mblin par mbere xgan'en, ndye'th xgan'en par ned liz no làaz xgan'en tedib vez.

Herod mnibe' ngua yuth solndad myen'bi' bix le'n yèez Belén.

¹⁶Co'se' mden' rey Herod ya ne'ngri'thte mèn co' ndxáca liz rey Herod tedib vez, syare' mda' rey Herod cuent cón che'n mbed no cón che'n mèna le' mèn co' ndxáca mxìis no Herod. Sya, ngocloo tín' Herod. Ale de xyàn mnibe' Herod loo solndad par ya yuth solndad ryete myen' bix co' nac ante myen'bi' co' nzo ban le'n yèez Belén no le'n rye yèezya' co' ñibe' yèez Belén, myen' bix co' nzo chop lin' par xàn', co' nee di's, xal nda tee tiemp co' mda' mèn co' ndxáca cuent loo Herod par bel'que' yigaa mbed xin' Mari loo solndad làtha. ¹⁷Axta syare' mdyaa di's no mdubque' di's co' ndxbab Jeremi co'

mde'th di's co' ndxbab Diox, co' mque' Jeremi ye's loo libr co' nac xti's Diox co' mbez:

¹⁸Anze'f thib ruid mbyèn le'n yèez Ramá. Tant thib mèngo'r mdub yen mèn no lezo' mèn no tant mbín' mèn no ngrozèe yath mèn. Ne' tí' yéc no ne' tí' lezo' rye mèngot co' nac mèn nación Israel por mbín' mèngota por cón che'n xgan' bix mèngota. Indlya'ste mèngota tegán mèngota lezo' mèngota no yende mod tegán taamas mèn lezo' mèngota tac ryete myen'bi' bix xgan' mèngota nguth.

¹⁹Co'se' mzin huiz nguth rey Herod, thib angl co' mtel' Tad Diox mbere mxo'f loo angl loo Chè làth mcal' le'n nación mèn egipt. Ndxab angl loo Chè:

²⁰—Chè, Diox mtel' daa par gal lin avis lool: Fthop taa rye con' ngue nol. Tac gu' bii no mbed par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn nación Israel. Tac mèn co' mbli purad par guth mèn mbed, mèna nguthle'.

²¹Sya, co'se' ngo nìi izlyo' tedib huiz co' nde nquea, mthop mtaa Chè rye con' co' ngòc che'n Chè. Sya, ndxbab Chè loo Mari:

—Ndyàa no na' mbed par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn nación Israel.

²²Láth ndoo Chè ned con Mari no mbed, nda zin Chè le'n yèezya' che'n làaz mèn nación Israel, mbín Chè le' Arquela, xgan' rey Herod, nacle' gobernador loo mèn gulàaz Jude lugar che'n Herod, xud Arquela. Sya, mzyeb Chè bii Chè par ned le'n yèezya' co' nac làaz mèn jude. Tya, mbere Diox, mdoodi's no Diox Chè làth mcal' xá mod li Chè. Ngoloa, mxen Chè ned con Mari co' nac xa'got Chè no con mbed co' nac Jesús. Ndyàa Chè le'n thib yèez chu'th co' nac yèezya' che'n làaz mèn galile. ²³Per ya que mzinle' Chè con Mari no mbed, ngòo ban Chè con Mari no mbed le'n thib yèez co' lée Nazaret. Tataa ngòoca loo Chè no loo Mari par ngòcque'

di's, no mdyaaque' di's, no mdubque'
di's co' gunii mèn co' mde'th di's co'
ndxb Diox le' mbed co' hue' lèe Jesús
hue' tedib lèe co' lèe Jesús nazaren.

Juàñ Bautist mblo yalbàn loo mèn co'te' nagán tiempa.

(*Mr. 1.1-8; Lc. 3.1-9, 15-17; Jn. 1.19-28*)

3 Le'n tiemp co' ngo ban Jesús le'n
yèez Nazaret, le'n tiempa mblo
Juàñ Bautist yalbàn loo mèn co'te'
nagán, co'te' nac yèezya' che'n làaz
mèn jude. Mblo Juàñ Bautist yalbàn
loo mèn. **2** Mbez Juàñ Bautist co'se' ngo
Juàñ yalbàn loo mèn:

—Blàa gu' yéc gu' no blàa gu' lezo' gu'.
No fse' gu' xtùuz gu' no mod co' ndxàp
gu' loo Diox. Tac tiemp co' mbly'a's Diox
ñibe' Diox loo gu' loo cón che'n Diox
nde zin' gaxle'.

3 Cón che'n Juàna ngòc di's co' mque'
Sayi ye's, di's co' ndxb Diox loo Sayi.
Taandxè' mbez di's loo ye's:

Ndxèn thìb di's che'n thìb mbi' co'
mbez yèe cabii co'te' nagán co'se' ngo
mbi' yalbàn. Mbez mbi': Bli nab gu'
gu' loo cón che'n con' ndac. Fse' gu'
ryethe mod ye'rsin' co' ndxàp gu' loo
Diox par gác nab gu' co'se' yi'th ñibe'
Tad Diox gu' loo gu'.

4 Xab Juàñ co' mdoc Juàñ nayà' con yis
yid camell. Lomisque', cinch co' ngo le'n
Juàñ natoxcua' con yid má'. Lua' Juàñ
no xít Juàñ ngòc mbiistoo no mzin huan.

5 Co'se' mtlo Juàñ mblo Juàñ yalbàn, sya,
ndx'i'th mèn ciuda Jerusalén, no ryete
mèn yèezya' co' nac làaz mèn jude, no
ryete mèn co' nac mèn yèezya' co' nziri'
gax ro yó'be' Jordán, loo Juàñ par gòn
mèna di's co' mbez Juàñ no co' nde'th
Juàñ. **6** Le' sya, texal ndxelo mxo'f dol
mèna no ngo ro mèna cón che'n xquin
mèna no cón che'n xtol mèna loo Juàñ,
ndli Juàñ bautizar mèna le'n yó'be'
Jordán.

7 Látha, ñée Juàñ nde huax mèn co'
nac mèn xley' farise no co' nac mèn

xley' saduce loo Juàñ. Mèna nde loo
Juàñ par li Juàñ bautizar mèna. Sya,
ndxab Juàñ loo mèna:

—iAa mèn xley' farise, no mèn xley'
saduce, mèn co' nayi' co' nac xal mbel'
co' lèe huid! Leque gu' ndlu' loo xtàa
gu' nado' nac gu'. Per par le'n lezo' gu'
nzo con' ye'rsin'. ¿Chó mblu' loo gu'
par lyá' gu' loo con' ye'rsin' co' gác
loo gu' co'se' gác tiemp co'se' yecloo
Diox loo gu' axta plóthe, à? **8** Nabe'ste
fque tee ban gu' loo mèn no nabe'ste
gòp gu' mod loo mèn par lu' gu' loo
mèn le' gu', lìcque', ngulàale' yéc no
ngulàale' lezo' gu' loo Diox cón che'n
con' ye'rsin' co' ndli gu'. **9** Ne' ne' li
gu' xtùuz le'n lezo' gu' no ne' ne' gab
gu' loo lezo' gu' anze'f ntac naca loo
Diox le' Abraham nac xudgool gu'. Tac
daa ngue nii loo gu': Diox, lìcque', gác
li par bix loo quèe ndxè' no gác quèe
ndxè mèn co' naban co' nac binpe'
che'n Abraham. **10** Nde niin thìb con'
loo gu', ne: Le'i ndxàcle' loo gu' nalle'
nde zin' gaxle' co' xà' Diox gu' par
cobii Diox gu' le'n ye'rbìll thidtene xal
co'se' ncho' mèn thìb xan' yaa xlè co'
inda'de xlè ndac par co mèn yaa xlèa
loo quii. **11** Lìcpe' ba'i, na ndli bautizar
gu' con nít par ndxàca thìb muestr loo
mèn co' ndlu' loo mèn le' gu' ngulàale'
yéc no ngulàale' lezo' gu' no mse'le' gu'
mod co' ngòp gu' loo Diox. Per nalle'
nde'le' thìb mbi' co' yi'th loo gu' yilo
lin bautizar mèn. Mbi'a li bautizar gu'
co'se' lyàa Xpii Natú' loo gu' co' gác
xal thìb quii no thìb bèel. Mbi'a ndxàp
más con' la's nii mbi' no la's ya' mbi'
leque daa. No ne' por chu'th ne'ta'den
par mbi'a. No axta ne' libid co' ngue
nii mbi', indxàalte daa par làan libid
nii mbi'. **12** Li mbi' thìb con' loo mèn,
ne, xal co'se' nzole' pal ya' thìb mbi'
par toocua' mbi' nzob triu par quis mbi'
nzob triu mbi'. Yiloa co' xà' mbi' nzob
triu loo yix nzob triu. Yiloa na, cosua'
mbi' nzob triu. Le' yix co' yende chó

juisa na, tec mbi' loo quiì co' ne'yu'de thidtene. Tataa li mbi', co' yi'th loo gu' yiloa, loo mèn co' tyal yila's loo mbi'a par ryo xà' mèna loo mèn co' ne'tyalte yila's loo mbi'a.

Juàn mbli bautizar Jesús.

(Mr. 1.9–11; Lc. 3.21–22)

13 Le'n huiz co' ngue go Juàn yalbàn, Jesús ngro' par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn galile. Ngua Jesús par ned ro yó'be' Jordán co'te' ngo Juàn par mbli Juàn bautizar Jesús le'n yó'be' Jordán. **14** Ndxab Jesús loo Juàn li Juàn bautizar Jesús. Per co'se' mbìn Juàn li Juàn bautizar Jesús, ne'ndalte Juàn li Juàn bautizar Jesús. Ndxab Juàn loo Jesús:

—U' ndxàal li bautizar daa, Tad. ¿Xá mod ndlya's U' ale daa li bautizar U', ye?

15 Ndxab Jesús loo Juàn:

—Lìcque' nac di's co' ngolo guneel ba'. Yende cón niin lool. Per mastale' nden'l ndxàal lin bautizar lìu, bli co' ñibe'en lool. Bli bautizar daa tac taandxe'que' ndxàal li na' par tyaaque!, no gàcque!, no tyubque' di's xal mnibe' Diox par gàca.

Syare', mdyal Juàn. Mbli Juàn bautizar Jesús. **16** Per texal ngulàa Jesús le'n nít par ngòc bautizar Jesús le'n nít, no ngro' Jesús le'n nít, chàa, mxyal' loo bé'. Látha, gunèe Jesús Xpii Natú' che'n Diox co' ñiaa xal thib palomxtil' hora co' nde làa loo bé' loo Jesús. Sangmbyan' Xpii Natú' loo Jesús. No ngo no Xpii Natú' Jesús thidtene. **17** Leque hora, mbyèn thib di's loo bé' co' ndxab:

—Mbi' ba' nac xgan' daa co' anze'f ngudloon no lezon. Por cón che'n mbi' ba' anze'f ndyac tín' lezon.

Mebizya mbly'a's andoo Jesús cua'n Jesús xquin Jesús no xtol Jesús.

(Mr. 1.12–13; Lc. 4.1–13)

4 Ngoloa, mbli Xpii Natú' che'n Diox mxen Jesús ned. Nda Jesús thib

lugar co'te' nagán par cobya! Mebizya Jesús no li Mebizya preb thib con' loo Jesús par ñee Mebizya ñeene' ché' tli Jesús co' gab Mebizya loo Jesús. Mebizya mbly'a's andoo Jesús cua'n Jesús xquin Jesús no xtol Jesús.

2 Le'n rye huiza, xlat Jesús.

Ne'nghuade Jesús le'n cho' huiz no le'n cho' yál!. Ngoloa, anze'f mbly'an' Jesús. **3** Látha, ngua Mebizya loo Jesús par ñee Mebizya ñeene' ché' tli Jesús co' gab Mebizya loo Jesús tac Mebizya nanee le' Jesús ndlyan!. Ndxab Mebizya loo Jesús:

—Chele' lìu, lìcque', nac xgan'pe' Diox, bnibe' loo quèe ndxè' gàc quèe ndxè' pan par hual.

4 Jesús mcàb loo Mebizya. Ndxab Jesús:

—Loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez: Iante con pan cue ban mèn loo izly!. Ndxel' leque', mèn cue ban loo izly! ndxè' por cón che'n ryete di's co' gunii Diox loo mèn.

5 Ngoloa, mbe' Mebizya Jesús le'n ciuda Jerusalén co' nac ciuda natú' che'n Diox. Mbli Mebizya par mquée Jesús yéc templ co'te' nac más gáp.

6 Tya, ndxbab Mebizya loo Jesús:

—Chele' lìu nacque' xgan'pe' Diox, lyazen que'l thib brinc trè' axta loo yòo. Tac loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez:

Yub Diox ñibe' loo angl che'n Diox par quenap angl lìu. Angl te'f ya' angl par lyàadel ya' angl par ne'lyàadel loo quèe no ne'huí'de ladl loo quèe.

7 Jesús mcàb loo Mebizya. Ndxab Jesús:

—Loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez: Ne'lidel preb no ne'cobya'del Tad co' nac Tad Diox lìu par ñeel ñeene' ché' tetii Tad Diox lìu por cón che'n con' ye'rsin' co' ngue lil.

8 Ngoloa, mbe' Mebizya Jesús loo thib yii roo. Mblu' Mebizya ryete nación

co' nziri' dib athu loo izlyo' loo Jesús. Mblu' Mebizya ryethe con' co' nac con' roo no con' xèn che'n rye nación co' nziri' dib athu loo izlyo' loo Jesús, ne.

9 Ndxab Mebizya loo Jesús:

—Ryete con' ba' tan càal par gàca che'npe'! chele! lùu tyub xib loon no còo'l yécl loon.

10 Le' sya, ndxbab Jesús loo Mebizya:

—Biiche thib lad loon, Mebizya. Byàa. Tac ndub di's loo libr co' nac xti's Diox co' mbez: Ante loo Dioxpe' lùu tyub xibl no còo'l yécl no ante loo Dioxpe' lùu lil sirv.

11 Sya, xexte mxen Mebizya ned. Ndyàa Mebizya. Mblá' Mebizya Jesús. Ngoloa, mzin angl che'n Diox loo Jesús. Mbli angl mandad loo Jesús.

Jesús mtlo mxo'f zin' zin' co' nde xo'f zin' Jesús le'n yèezya' co' nac gulàaz mèn galile.

(*Mr. 1.14–15; Lc. 4.14–15*)

12 Leque le'n huiza, mbìn Jesús le' Juàn Bautist ngue lezi'l. Mbere Jesús, ndyàa Jesús par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn galile. **13** Tya, sangnguri'th Jesús yèez Nazaret. Ne'mbedet Jesús le'n yèez Nazaret. Ndx'e'leque', ngua ban Jesús le'n yèez co' lèe Capernaum co' nac thib yèez co' nziri' gax ro lagun, lagun co' nziri' loo xyòn mèn galile co'te' nazal' xyòn mèn che'n làaz mèn zabulón, no co'te' nazal' xyòn mèn che'n làaz mèn neftalí. **14** Tataa ngòc con'a loo Jesús par ngòcque', no mdyyaque', no mdubque' di's co' mque' Sayi ye's, Sayi co' mde'th di's che'n Diox. Sayi ndxbab:

15 Co'se' yi'th Crist, Crist ya que tee par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn zabulón, no par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn neftalí, no par ned co' nsyo ro nítto' co' nda tedib lad ro yó'be' Jordán. No ya que tee Crist par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn galile co'te' nzo ban huax mèn co' inacte mèn nación Israel.

16 Mèn co' nzo ban par neda, mèna ngure li con' co' mcàb loo mèna loo cóñ che'n Diox xal mèn co' ngure loo yál'cuau. Diox mbli par mdyub xnìi yéc mèna no par mdyub xnìi lezo' mèna por cóñ che'n Crist. No ryethe mèn co' alithe nzi ban loo con' co' ncàb yalguth loo mèna, Diox ntenìi yéc mèna no ntenìi Diox lezo' mèna por cóñ che'n Crist.

17 Axta syare' mtlo Jesús, mblo Jesús yalbàn loo mèna tya. Mbez Jesús loo mèn par neda:

—Gulàa yéc gu' no gulàa lezo' gu'. Fse' gu' xtúuz gu' no mod co' ndxàp gu' loo Diox. Tac tiemp co' ndlyia's Diox ñibe' Diox loo gu', tiempa mzinle' loo gu'!

Jesús ndxbab loo thap mbi' co' ndyen mbèel: Ftoo nque gu' xísén. Ya' gu' nda na'.

(*Mr. 1.16–20; Lc. 5.1–11*)

18 Láth nda riid Jesús ro lagun co' nziri' loo xyòn che'n mèn galile, gunèe Jesús chop mbi' co' ndxàc hues. Thib mbi' ngro' lèe Mon Pedr. Le' tedib mbi'a na, ngro' lèe Ndech. Nzi gobii ryop hues mbi' yex le'n nít loo lagun par yigaa mbèel loo ryop hues mbi' tac ryop hues mbi' ndyen mbèel. **19** Sya, ndxbab Jesús loo Pedr no loo Ndech:

—Ya' gu' nda na!. Ftoo nque gu' xísén. Daa li le' ryop gu' gác mbi' co' lu' loo mèn cóñ che'n Diox par yòo mèn loo cóñ che'n Diox xal ndxàc co'se' ndyen gu' mbèel con yex gu'!

20 Co'se' mbìn ryop hues mbi' tataa ndxbab Jesús, mblá' ryop hues mbi' yex. Nda nque ryop hues mbi' xís Jesús.

21 Gundee Jesús taandxepte más delant, gunèe Jesús taachop mbi' co' ndxàcguè' hues. Thib mbi' ngro' lèe Cob. Tedib mbi' ngro' lèe Juàn. Ryop hues mbi'a ndxàc xgan' thib mbi' co' ngro' lèe Zebede. Nzo ryop hues mbi' le'n thib yòoyaa con xud mbi'. Ngue go bdè' ryop hues mbi' yex le'n yòoyaa con

xud mbi'. Jesús ngurez ryop hues mbi'a. Ndxab Jesús:

—Ftoo nque gu' xísen. Ya' gu' nda na', ey.

²²Leque hora mblá' myen' yòoyaa con xud myen!. Nda nque myen' xís Jesús.

Jesús ngue lu' huax mèn.

(Lc. 6.17-19)

²³Be' taa be' taa nda tee lu' Jesús mèn le'n rye yèezya' che'n làaz mèn galile. Ngue lu' Jesús mèn le'n sinagog mèn co' nziri' rye lugar co'te' mque tee Jesús. Ngo Jesús yalbàn. Mbez Jesús loo mèn cón che'n di's ndac cón che'n xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. No mteyac Jesús mèn, mèn co' mque no chol yíiz le'n rye yèezya' ned mque tee Jesús. ²⁴Láth mque tee Jesús par neda, anze'f thib mèn yèezya' che'n làaz mèn sir mbìn cón che'n Jesús. Mbi'th no mèna ryete mèn yíiz co' nzo par neda, mèn co' ndyac len chol yíiz, no mèn co' mden' chol yalnè, no rye mèn co' mque no chol mbii che'n xpíi meexù', no mèn co' mque no yíiz enferesi, no mèn co' mque no yíiz mbii co' nac yíiz bech. Mteyac Jesús ryete mèn yíiza. ²⁵Mdoor nque huax mèn yèezya' che'n làaz mèn galile, no mèn yèezya' che'n làaz mèn decápolis, no mèn che'n ciuda Jerusalén, no mèn yèezya' che'n làaz mèn jude, no mèn rye yèezya' co' nziri' par ned ndlyen huiz, ned nziri' yó'be' Jordán, xís Jesús.

Jesús mdub loo thib yii par mblo Jesús yalbàn loo mèn.

5 Co'se' gunée Jesús anze'f thib mènléy' nziri' con Jesús, Jesús mquée loo thib yii co' ndub tyá. Mdub Jesús loo yia. Le' myen' xin' mté'th Jesús na, thidte mqueltàa, ngure myen' dib vuelt loo Jesús. ²Mtlo Jesús, mblú' Jesús myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen' taandxé!

Jesús ngue lu' cón che'n chop ned mèn.

(Lc. 6.20-23)

³—Huen nda mèn, mèn, co' nden' le'n lezo' nac mèna mèn be'the loo

Diox no co' nden' le'n lezo' yende mod li mèna con' ndac co' ndxòo lezo' Diox. Tac Diox co' ñibe'pe' loo mèna ndli par ndxàc con' ndac loo mèna.

⁴Huen nda mèn co' nzi xi yé'c no co' nzi xi lezo' tac Diox tegánque' lezo' mèna.

⁵Huen nda mèn nado' co' inacte mèn nate's no co' inacte mèn naxal', mèn co' ndoo xal' lezo', tac gác che'npe' mèna loo izlyo' co' ngòc con' co' mcàbgòn Diox càa mèna.

⁶Huen nda mèn co' ndyub yo'f lezo' no co' anze'f ndlya's que tee nalì mèna loo Diox xal mèn co' ndlyan' no co' ndxec lezo' tac Diox lyath no mèna que tee nalì mèna loo xtàa mèna no que tee nalì mèna loo Diox.

⁷Huen nda mèn co' ndlyat lezo' ñièe hues xtàa tac Diox lyatque' lezo' ñièe Diox mèna.

⁸Huen nda mèn co' ndxàp mod par li mèn sirv loo Diox thib lì yé'c mèn no thib lì lezo' mèn tac mèna hui'que' loo Diox.

⁹Huen nda mèn co' ndli mbe nagàl lezo' hues xtàa mèn no ndli mèna ndxu' ndxàl lezo' hues xtàa mèn co' nziri' con nado' di's nado' cuent tac Diox mbez no ngòoque' Diox cuent le' mèna nacque' xin' Diox.

¹⁰Huen nda mèn co' ndyub ngu's mèn por mod co' nac mod ndac co' nzi tee ban mèna tac loo mèna tyalque' Diox no ta' Diox lugar yòo mèna loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèna.

¹¹Huen nda gu', myen', co'se' aseli mèn ta' mèn xyàn lezo' gu', no li mèn ngòc nguàal con' loo gu', no ñee mèn chol di's ye'rsin' loo gu' por cón chenen no maste. ¹²Fxo'f nde' fxo'f ndla' lezo' gu' no gure gu' guyith guxiis tac con' roo no con' xèn gác co' ta' Diox càa gu' loo bé' yiloa. Cona, ngue niin loo gu': Fxec gu' loo con' ndxàc loo gu' tac tatua'que' mque tee mdub ngu's mèn prob mèn co' mde'th di's co' ndxab

Diox, mèn co' mque tee ban pôla
ndoore! co'se' gáal gu'.

Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th
Jesús: Gu' nac xal ted. No nac gu' xal
xnii loo mèn loo izlyo!
(*Mr. 9.50; Lc. 14.34-35*)

13 Tolo ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th
Jesús: Nde niin thib con' loo gu': Neeque'
gu' le' ted ndli par ne'yiza'de chol nít yèth
o bél' co' ngo mèn ted loo, ilé'? Chele' teda
alithe nzo'f dí's nac ted co' inaziide par
ne'yiza'de con' co' ngo mèn ted, sya, ya
yende cóñ ntac ted. No cobii mèn ted par
loo tub mèn loo ted. Tataa mod, ne, gu'
nzo làth mèn co' alithe nque tee ban loo
chol con' ye'rsin' par càba loo mèna le'
mèna ne'tolode cu'a'n mod gàc mèna mèn
ye'rsin' axta plóthe. Per chele' gu' ne'que
tee ban ndacte loo mèn ye'rsin'a, càba le'
mèna tolo li con' ye'rsin' axta plóthe no
yende cóñ ntac gu' loo Diox. Sya, gàca loo
gu' co' xà' Diox gu' loo zin' che'n Diox xal
co'se' mblobii mèn teda.

14 Lomisque' ne, gu' nac xal xnii loo
mèn ye'rsin' loo izlyo!. Neeque' gu' no
nda'que' gu' cuent le' thib ciuda co' nziri'
gáp loo thib yii yende mod ga's loo mèn.
Thidteneque' ndxú' ciudaa loo mèn. **15** Ne'
ne' co mèn xnii thib lampr no yiloa tau'
mèn loo lampr con thib cajón. Ndxe'leque',
quetal mèn lampr gáp par tenii lampr loo
mèn co' nzo le'n nyòo liz mèn. **16** Cona,
ngue niin loo gu': Tataaque' bli gu' no
fque tee ban ndac gu' loo mèn, gu' co',
lícque', nac xal xnii loo mèn ye'rsin' loo
izlyo' par hui' mèn no ta' mèn cuent loo
ryethe con' ndac co' ndli gu'. Co'se' ñièe
mèn le' gu' ndlique' con' ndac, le' sya,
mèna tolo li gàc con' guryath no con'
guryèn loo Diox xud gu' por cóñ che'n gu'
làth mèn.

**Jesús ngue lu' loo mèn cóñ che'n
ley co' mxo'f Moisés loo mèn.**

17 Ne'lide gu' xtùuz no ne' ne' yila's
gu' le' daa ndal par techeen no

ton'en ley co' mxo'f Moisés loo mèn.
Ne'ngalten par ton'en ley co' mxo'f
Moisés loo mèn. Ne' ne' ngalen par
techeen di's co' gunii mèn co' mde'th
di's co' ndxab Diox pôla. Ne'ngalten
par techeen no ton'en cóñ che'n leya
no cóñ che'n di'sa. Ndxe'leque', ndalen
par lipe'en ryethe con' cóñ nee di'spe'
cóñ che'n ley no di's co' mde'th mèn co'
ndxab Diox pôla. **18** Tac, lícpe' ba'i, na
ngue nii lo gu': Láth be' nziri' bél' co'
nac loo bél' no izlyo', ne'bichede nec
thib letr no nec thib yalnibe' ne'zye'de
no ne' ne' bix loo co' nac cóñ che'n
ley co' mxo'f Moisés loo mèn axtaque'
gàcque', no tyaaque', no tyubque' di's
ryete con' co' mdoo lezo' Diox gàc por
cóñ che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn.
19 Cona, ngue niin loo gu': Le' mèn co'
tè'b no ne'lide mèn cas di's co' ñibe' ley
co' mxo'f Moisés ndxè', co' nac yalnibe'
co' nac más be'the, no chele' mèna
ndlu' loo taamas mèn leque con' ndli
mèna, Diox co cuent le' mèna nac más
mèn be'the loo rye mèn co' ñibe' Diox.
Per mèn co' ndyubdi's loo ryethe di's
co' ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn,
no ndlu' mèna loo xtàa mèna li xtàa
mèna xalque' ndli mèna, le' sya, co
Diox cuent gàc mèna mèn roo no mèn
xèn loo taamas mèn loo cóñ che'n co'te'
ñibe' Diox loo mèn. **20** Daa ngue nii loo
gu': Chele' gu' ne'que tee ban ndacte
thib yalnaban co' nac thib yalnaban
más ndac leque mod co' nzi tee ban
mèn co' ndlu' cóñ che'n ley co' mxo'f
Moisés loo mèn nación Israel, no mod
co' nzi tee ban mèn co' nac mèn xley'
farise, le' sya, thidteneque' ne'gàcte loo
gu' yòo gu' co'te' ñibe' Diox par ñibe'
Diox loo gu'.

**Jesús ngue lu' loo mèn cóñ che'n
mèn co' ndxecloo ñièe xtàa.**
(*Lc. 12.57-59*)

21 Gu' nanee no nonque' gu' no
nda'que' gu' cuent xal ngòc di's co' mblu'

mèn mod che'n mèn loo xtàa mèn làth di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn póllea: Ne'guthte gu' xtàa gu'. Tac chele' chol mèn guth chol hues xtàa mèn, cón che'n mèna tub rez thìb juez. **22** per daa ngue nii loo gu': Chol mèn co' angnziri' ndxàc nayi' no ndxòo xyàn lezo' mèna ñèe mèna hues xtàa mèna, cón che'n mèna ndxàal tub rez thìb juez. Lomisque' ne, chol mèn co' nque di's con xtàa mèn, sya, cón che'n mèna ndxàal tyub rez loo mèn co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa, no co' ñibe', loo mèn nación Israel. No chol mèn co' gab loo hues xtàa mèna le' mèna nac mèn naxèn no mèn nasan no mèn yéc brel, mèna nzo ryes yòo ye'rbiil co'te' ndxetoo bëel no quìi.

23 Más de cona, ngue niin con' ndxè' loo gu': Chele' chó gu' nzi yoo làth gu', no làth nzi yoo gu'a, hue' gu' gòn gu' no ofrend gu' par ta' gu'i loo cón che'n Diox no cuec gu' ofrend gu' co' nac gòn loo mes, no axta syare' te' lezo' gu' le' hues gu' no xtàa gu' ndxecloo ñèe gu', **24** sya, lá' gu' ofrend gu'a loo mes par ner ya gu', ya tàl gu' loo di's no loo cuent loo chol hues gu' no loo chol xtàa gu' co' ndxàc con' ye'rsin' loo. Sya, bere gu', ye'th gu' co'te' ndoo mes. No gab gu' loo Diox: Ofrend nu' ndxè', Tad Diox.

25 Tolo ngue niin loo gu', ne: Chele' chol mèn co' ngwoo no gu' ya ta' part cón che'n gu' loo juez, bli gu' par tyoodil's ryop gu' mèna ned nda gu' ñeene' xá mod li gu' no xá mod gàc cón che'n gu' par ne'quexù'de mèna gu' loo juez ó loo xcal. Yiloa na, ta' juez o xcal gu' loo xa' co' nac tinient o mayor. Le' tinient o mayor na, co gu' lezi'l. **26** Lìcpel' ba'i, daa nii loo gu': Tya nzo gu'. Ne'ryo'de gu' lezi'l axtaque' zib gu' tmi co' nac mult gu'. Sya, co' juez o xcal gu' lezi'l.

Jesús ngue lu' loo mèn cón che'n mèn co' ndli yalburrid.

27 Lomisque' ne, nonque' gu' no nda'que' gu' cuent xal ngòc di's no

cuent co' mblu' mèn mod che'n mèn loo xtàa mèn làth di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn póllea co' mbez: Ne'lida gu' yalburrid. **28** Per daa ngue nii loo gu': Chol mèn co' ndyub yol' lezo' ñugi' mèna loo thìb xa'got par gàal mèna xa'gota, mblile' mèna yalburrid le'n lezo' mèna con xa'gota.

29 Lomisque' ne, angab na'i: Chele' gu' ndli cuent no nden' gu' le' ngudloo gu' co' nac ladli, lìcque', nac co' ndli par cua'n gu' xquin gu' no xtol gu', más huen blo' gu' ngudloo gu' thìb lad loo gu'. Tac más huen gàca loo gu' yende sa ngudloo gu' leque tyactii dib lad gu' loo quii no loo bëel le'n ye'rbiil. **30** No chele' gu' ndli cuent le' ya' gu', lìcque', nac co' ndli par cua'n gu' xquin gu', más huen fcho' gu' ya' gu' no blobii gu' ya' gu' thìb lad loo gu'. Le' sya, más huen gàca loo gu' yende sa ya' gu' co' nac thìb part che'n lad gu' leque lyàa dib lad gu' le'n ye'rbiil. Por cona, thidtene ne'cua'nte gu' xquin gu' no xtol gu' par ne'yòode gu' le'n ye'rbiil.

Jesús ngue lu' loo mèn cón che'n mèn co' ndlá' xin' sa'l.

(Mt. 19.9; Mr. 10.11–12; Lc. 16.18)

31 Tolo ndxab Jesús loo mèna:

—Nonque' gu' no naneeque' gu' xal nac di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn póllea le' chol mèn co' mbez lá'xù' mèna xin' sa'l leque mèna, ta' mèna ye's co' lèe act co' ta' cuent no co' lu' le' mèna mblá'xù' xin' sa'l. **32** Per daa ngue nii loo gu': Chele' thìb mbi' lá'xù' xin' sa'l'pe' mbi' no ingue lide xin' sa'l mbi' yalburrid, le' sya, leque mbi' ngue li par mbez mèn le' xin' sa'l mbi' ngue li yalburrid mastale' ingue lide xa'i. No mèn co' selya' con xa'got co' mblá'xù' sa'l'na doore', xa'bí'a ngue li yalburrid con xa'gota, ne.

Jesús ngue lu' loo mèn ne'te'thete mèn lèe Diox anxle'.

33 Más de cona, nonque' gu' no nda'que' gu' cuent xal mbez di's co'

ndub loo libr co' ngòc ley co' mxo'f Moisés loo mèn pólá co' mbez: Ne'lá'de gu' no ne'yathla'ste gu' li gu' co' mcàbgòn gu' li gu' co'se' mde'th gu' lèe Diox loo mèn par li gu' chol con!. **34** Per daa ngue nii loo gu': Nec thib mod no nec tedib mod ne'te'thе gu' lèe Diox. Nec thib mod no nec tedib mod ne'te'thе gu', co' nee di's, nac lèe bé!, xal ndli taamas mèn tac loo bé! nac co'te' nzo Diox. **35** Ne' ne' te'thе gu', co' nee di's, nac lèe izlyo' xal ndli taamas mèn. Tac izlyo' nac loo Diox xal co'se' ndli nii mèn descans loo thib banc. Ne' ne' te'thе gu', co' nee di's, nac lèe ciuda Jerusalén xal ndli taamas mèn. Tac ciuda Jerusalén nac lizpe' no làazpe' che'n rey roo no che'n rey xèn co' nac yub daa co' nac Crist. **36** Ne' ne' te'thе gu', co' nee di's, nac lèe yéc gu' xal ndli taamas mèn. Tac gu' ne'gácte toxcu'a nec thib yis yéc gu', co' nac yis guch no co' nac yis nagat par yan'a thidtene tataa. **37** Más huen guuz gu': Neeca, o guuz gu': Tyè!. Tac ryete di's co' mbez mèn co' nac masre! di's loo con' mbezen ndxè!, ale ndli mèn con'a por cón che'n Mebizya.

Jesús ngue lu' loo mèn cón che'n mèn co' ngo xtàa cón ndli no xtàa mèn mèn.

(Lc. 6.29–30)

38 Más de cona, nonque' gu' no nda'que' gu' cuent xal mbez di's co' ndub loo libr co' nac ley co' mxo'f Moisés loo mèn pólá: Chele' chó mèn cue yoo no teza' thib mbi' thib ngudloo xtàa mbi', mèn teza' thib ngudloo mbi' co' mteza' ngudloo xtàa mbi'a, ne. Lomisque' ne, chele' chó mèn cue yoo no co' yèe thib mbi' thib quele xtàa mbi', lomisque' mod, co' mèn thib quele mbi' co' mblo' quele xtàa mbi'a. **39** Per daa ngue nii loo gu': Fxec gu' loo chol con' ye'rsin' co' li no mèn hues xtàa gu'. Chele' chol mèn co' lya's quis thib

lad rloo gu', fte'b gu' tedib lad rloo gu' loo mèna par quis mèna tedib lad rloo gu', ne. **40** No chele' chol mèn ndlya's li de mandar gu' no ale ndlya's mèna teche mèna camis gu', fta' gu' chamar gu' hue' mèna, ne. **41** Lomisque' ne, chele' chol mèn ndlya's ñibe'xù' mèna loo gu' par hue' gu' yó' co' nac che'npe' mèn xís gu' casque' son kilometr, be' gu'i xís gu' taason kilometr. **42** No chol mèn co' ñia'b ro chol con' loo gu', fta' gu' con' càa mèna. No chol mèn co' lya's teche gu' con' loo mèn, fteche gu'i loo mèna no ne'cà'de gu'i loo mèna.

Jesús ngue lu' xá mod más huen que' lezo' mèn ñée mèn xtàa mèn co' nac ngolo ngola's che'n mèn.

(Lc. 6.27–28, 32–36)

43 Más de cona, nonque' gu' no nda'que' gu' cuent xal ngòc di's co' mblu' mèn loo xtàa mèn xal mbez di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn pólá: Fque' lezo' gu' gunèe gu' mèn co' ndxàc amiu gu!. Le' mèn co' nac ngolo ngola's che'n gu' na, gocloo gu' gunèe gu' mèna. **44** Per daa ngue nii loo gu': Fque' lezo' gu' gunèe gu' mèn co' nac ngolo ngola's che'n gu!. Nado' di's nado' cuent tyoodi's no gu' mèn co' ñii yèe ñii tìi cón che'n gu!. Bli gu' con' ndac loo mèn co' ndxòo xyàn lezo' ñée gu!. Gurez gu' Diox cón che'n mèn co' angnziri' ndli ngòc nguàal con' loo gu' no ndub ngu's mèn gu', ne. **45** Chele' gu' li tataa, lìcpe' ba'i, gác gu' xin' xud gu' Diox co' nzo loo bé!. Tac Diox xud gu'a ndli le' huiz ntenìi loo mèn ye'rsin' no loo mèn ndac. No ndli xud gu' Diox ndlyàa yuu loo mèn co' nac mèn nalì no mèn nambìi loo Diox no loo mèn ye'rsin!. **46** Tac chele' gu' ante nque' lezo' ñée gu' mèn co' nque' lezo' ñée gu', ñché' ndyac gu' ngue li gu' con' ndac loo Diox sya, cà? Ingue lide gu' con' ndac loo Diox, ey. Tac axta mèn co' ndli cobrar tmi cón che'n contribución ndli tataa. Ante nque' lezo' mèna ñée mèna

mèn co' nque' lezo' ñèe leque mèna.
47 No chele' gu' nii Diox ante loo mèn gulàazpe' gu', ¿chó con' ndac ndli gu' loo Diox co'se' ndli gu' tataa, sya? Yende chó con' ndac ndli gu' loo Diox chele' gu' ngue li tataa, ey. Tac leque con'a ndli mèn co' inacte mèn nación Israel. iAa, gu' mèn izlyo! **48** Gòc gu' mèn nalì no gòc gu' mèn nambìi co', lìcque', nque' lezo' ñèe hues xtàa xal nac xud gu' Diox co' nzo loo bé!, Diox co' nac Diox nalì no Diox nambii. Tac xud gu' Diox nque'que' lezo' ñèe alux mèn.

Jesús ndlu' loo mèn xá mod li mèn con' ndac loo xtàa mèn.

6 Tolo mblu' Jesús loo mèn. Mbez Jesús:

—Nabe'ste fque tee ban ndac gu' loo Diox. Ne'gàcte gu' arid mèn nate's par hui' chol mèn co' ndxàc hues xtàa gu' loo con' ndli gu!. Tac chele' gu' li tataa, sya, tataa mod ndye's gu!. Le' sya, xud gu' co' nzo loo bé! ne'lide par gàp gu' cóñ che'n gu' loo xud gu' Diox. **2** Ngue niin loo gu', ne: Ne'tubte gu' arid ruid loo mèn par cuez mèn trumpet loo mèn xal ndli mèn co' anze'f ntembìi ro no co' anze'f ntembìi xti's le'n sinagog no le'n yèez par ned ndxè! par ned ba!. Ale tataa ndli mèna par gab chol mèn: Susque' huen nac mèn ba!, yoo. Lìcpe' ba'i, daa ngue nii loo gu!: Por gust co' nda' mèna lezo' mèna, ale leque mèna ndli par guneei loo mèna. No yende chó con' co' gàc che'n mèna gàp mèna loo Diox. **3** Per co'se' ta' gu' gòn càa mèn prob, bli gu' par ne' mèn co' ndxàc amiu gu' ne'ta'de cuent pló cóñ nac co' nda' gu' gòn. **4** Más huen xexte fta' gu' gòn càa prob mèna. Le' sya, xud gu' Diox co' nzo loo bé!, co' ngue hui' loo gu'a, li par tolo anggàc con' ndac loo gu!.

Jesús ngue lu' xá mod cuez mèn Diox.
(Lc. 11.2-4)

5 Tolo mblu' Jesús mèn. Ndxab Jesús:

—Co'se' cuez gu' Diox, ne'gàcte gu' xal mèn co' ntembìi ro no xal mèn co' ntembìi xti's. Mèna anze'f ndyubla's cuez Diox, ndoo ga' mèn le'n sinagog. Mèna ndyubla's ndyoo ga' pál squin ned, ne, par cuez mèna Diox par hui' no ñaa hues xtàa mèna loo mèna. Lìcpe' ba'i, daa ngue nii loo gu!: Con mod co' ndxàp mèna, leque mèna mblu guneei loo mèna. No tataa mod yende chó con' co' gàc che'n mèna gàp mèna loo Diox.
6 Per co'se' cuez gu' Diox, gòo gu' le'n nyòo co'te' ndxàt gu' no ftau' gu' ro ryo!. Gurez gu' Diox xud gu' co' nzo loo gu' le'n cuart co'te' ndxàt gu!. Xud gu' Diox co' ngue hui' xexte loo gu', xud gu' Diox li par gàc con' ndac loo gu' loo xnaa.

7 Co'se' cuez gu' Diox, ne'cuezte gu' lèe Diox goze goze con leque di's co' mbez gu' co' intacte xal ndli mèn co' inacte mèn nación Israel. Tac ndli mèna xtùuz por di's co' mbez mèna goze goze no maste tataa mod más ndxòn Diox ro mèna co'se' tataa mbez mèna loo Diox. Per ilicte con'a. **8** Ne'gàcte gu' lalque' xal mèna, tá, tac xud gu' Diox naneeque' no nonque' cópe' nquin gu' ndoore' co'se' ña'b gu' con'a loo xud gu' Diox. **9** Cona, ngue niin loo gu' taandxè! mod cuez gu' Diox:

Diox xud nu', co' nzo loo bé!,
 ndlya's nu' no ña'b nu' loo U' le' mèn ta' cuent no ten' mèn thidte U' nac Diox natú'pe!. **10** Nu' mbez loo U' no ña'b nu' loo U' le' U' ñibe'pe' loo mèn dib athu loo izlyo!. No gàca xal nee lezo' U' loo izlyo! ndxè! xalque' ndxàc co' nee lezo' U' loo bé!. **11** Fta' U' lua' nu' no xít nu' co' hua nu' nalze no taamas con' co' naquinque' nu'
 atate huiz. **12** Fton! U' xquin nu' no xtol nu' xal nteri'th ntecan' nu' xèn xyàn co' ndli hues xtàa nu' loo nu'. **13** Ne'lá'ya'de U' nu' par aseli nu'
 cua'n nu' xquin nu' no xtol nu' loo U'. Ndx'e'leque', blàa U' nu' loo ryethe

con' ye'rsin'. Tac U' ñibe' loo ryethe con'. No ndxàp U' ryethe con' roo no ryethe con' xèn la's nii U' no la's ya' U'. No che'npe' U' nac ryethe con' roo no con' xèn le'n lín' co' ntlo, no le'n lín' co' ndxelo, no le'n lín' co' ne'lith node thidtene. Taandxè' gâca.

¹⁴Tac chele' gu' nteri'th no ntecan' chol xen no xyàn co' ndli chol mèn hues xtàa gu' loo gu', le' sya, xud gu' Diox co' nzo loo b  ! ton'que' xquin gu' no xtol gu' co' ncua'n gu'. ¹⁵Per chele' gu' ne'teri'the no ne'tecan'te chol xen no xyàn co' ndli hues xtàa gu' loo gu', ne' xud gu' co' nzo loo b  ! ne'ton'te xtol gu' no xquin gu' co' ncua'n gu'.

Jesús ngue lu' loo m  n x   mod li m  n co'se' cue xlat m  n.

¹⁶Co'se' lya's gu' cue xlat gu' por ndxep tiemp, ne'l'u'de gu' loo m  n le' gu' nzi xi lezo' xal ndli m  n co' ntemb   ro no m  n co' ntemb   xti's. Tac m  na asendli ndlu' m  na loo m  n le' m  na nxi lezo'. No nse' m  na rloo m  na par hui' taamas m  n le' m  na nzi xlat. L  cpe' ba'i, daa ngue nii loo gu': Gust co' nda' m  na lezo' m  na, con'a ndli tyathe guneei loo m  na loo Diox. No yende ch   c  n co' g  c che'n m  na g  p m  na loo Diox. ¹⁷Per gu', co'se' cue xlat gu', blo gu' chu'th aceit y  c gu' no ftee gu' b  eu y  c gu'. No ftech gu' rloo gu' par ne'l'u'de gu' gu' loo m  n nzi xlat gu' xal ndli m  n co' ntemb   ro no co' ntemb   xti's ¹⁸par tataa mod ne'ten'te lezo' m  n le' gu' nzi xlat. Ndxe'leque', ante xud gu' Diox co' nzo no gu' non no nanee c  n che'n gu'. Sya, xud gu' Diox li anggàc con' ndac loo gu'.

Jesús ngue bez loo m  n más huen g  p m  n con' ndac loo b  !

(Lc. 12.33-34)

¹⁹Lomisque', ngue niin loo gu', ne: Ne'gath lyuxte gu' par que no gu' yalcon' gu' loo izlyo' ndx  !, co'te'

ndxeza' yalcon', no co'te' ndlyux yalcon', no co'te' nqu  e mxil yalcon', no co'te' mqu  e mb  d yalcon', no co'te' ndli huan' huan' yalcon'. ²⁰M  s huen, fcua'n gu' mod no bli gu' par g  p gu' yalcon' loo b  ! co'te' ne'qu  ede mxil yalcon', no ne'huaide mb  d yalcon', no co'te' yende c  n li par yiza' yalcon', no co'te' ne'li huan'te huan' yalcon'. ²¹Tac chele' gu' anze'f nque' lezo' n  e yalcon', sya, li gu' cuent yalcon'a nac lezo' gu' no ngudloo gu' por anze'f ndyac gu' n  e gu' yalcon'a. Le' con' co' m  s nac c  n che'n Diox na, th  b lad nque' gu' con' co' nac c  n che'n Diox.

Con ngudloo m  n ng  i' m  n ned ndyee m  n par ne'yizi'fte m  n no par ne'yiga'ste m  n ned ndyee m  n.

(Lc. 11.34-36)

²²Con ngudloo m  n ng  i' m  n chol con',   l  ? Per chele' m  n indyubte yo'f lezo' loo con' ng  i' m  n, mastale' ng  i' m  n loo chol con' ng  i' m  n, no chele' m  n inda'de lugar li m  n con' ye'rsin' por c  n che'n con' co' ng  i' m  n, sya, nambi  que' ndoo m  n no huen nque tee m  n loo Diox. Sya, ne' ne' inac ngudloo m  n co' ncua'n xquin m  n loo m  n. ²³Per ndxe'leque', chele' m  n th  b l  te ndli xt  uz no nden' m  n le'n lezo' m  n ante li m  n con' ye'rsin' por ng  i' m  n loo con' con ngudloo m  n par g  c che'n m  na c  n che'n yalcon' che'n izlyo' ndx  !, m  na thidtene ncuau y  c no ncuau loo par ne'neede m  na ch   ro yila's m  n co'se' tyoodi's m  n. Ne'neede lezo' m  na c  n che'n x   mod ndx  a que tee ban ndac m  na. No thidtene nanguib m  na.

Yende mod y  o m  n loo c  n che'n Diox co'se' m  s ndxath ndlyux m  n n  e m  n tmi.

(Lc. 16.13)

²⁴Cona, ngue niin loo gu' tedib vez: Yende ch   moz nzo co' li zin' loo chop

patrón. Tac chele' moz li preb li moz zin' loo chop patrón, sya, yòo xyàñ lezo' moz ñìe moz thib patrón. Le' tedib patrón na, más huen tyac lezo' moz ñìe moz patrona. O bien, más altant tyoo moz loo thib patrón. Le' loo tedib patrón na, yecllo moz. Cona, ngue niin loo gu': Yende mod li mèn sirv loo Diox chele' mèn más ndxath ndlyux loo cón che'n yalgon' che'n izlyo' ndxè'.

**Diox nquenap mèn co' nac xin' Diox.
No ndli Diox par que no mèn con'
naquin mèn thib huiz tedib huiz.**

(Lc. 12.22-31)

25 Niin loo gu', ne, ey: Ne'tyóode gu' no ne'gath lyuxte gu' par gab gu' loo lezo' gu' pá ned ya gu' zin' par que no gu' cón hua gu' no cón gu gu'. Ne' ne' tyóo gu' par gab gu' loo lezo' gu' pá ned tyee centav par tyu' xab gu' co' goc gu'. ¿Ché' ndli gu' cuent ante par hua mèn nzi ban mèn loo izlyo' ndxè', cà'? No èché' ndli gu' cuent más ntac xab mèn leque ladpe' mèn, cà'? Yende xàa. **26** Hui' gu' loo mbin bë' co' nxobii loo mbii. No bli gu' xtùuz cón che'n mbin. Mbin ingode bin. Ne' ne' inthop mbin cosech. Ne' ne' ingosua' mbin cosech. Mastale' tataa ndxàca loo mbin, xud gu' Diox co' nzo loo bë' neequé' xá mod huaa xud gu' Diox mbin. Ale'que' gu' más ntac leque mbin. iPà ne' huaa Diox gu' xal nguaa Diox mbin! **27** ¿Chó thib gu' co' nziri' trè' co' más ndxath ndlyux gác gu' zib gu' mase taarol metr loo gu' par yol' gu' taachu'tha? Yende xàa, ¿lé'?

28 ¿Chonon susque' ndyóo gu' cón che'n xab gu' co' nquin gu', à'? Hui' gu' loo ye' madalen co' nzo'f yii den xal ndryoo ye' madalen. Ne' ne' indli ye' madalen zin'. Ne' ne' inzìi ye' madalen dó. **29** Per na ngue nii loo gu': Ne' Salomón co' ngòc rey pólá ne'ngoc xabte xal ye' madalen, mastale' mque no Salomón huax xab Salomón co' nabe's natoxcua!. **30** Chele' Diox

tataa ndli mdoc xab yii den no yé' huize' tec mèn huana le'n rdii liz mèn, ale'que' loo gu' ne' li Diox más co' ndac xal huana. iAa mèn izlyo' co' pente ndxela's loon! **31** Por cona, ngue niin loo gu': Ne'tyóode gu' no ne'gath lyuxte gu' pa' gab gu': ¿Pá ned tyee co' hua na'? ¿Pá ned tyee co' gu na' yé' huize', yoo? No èpá ned tyee centav par tyu' xab na' yé' huize', ne? **32** Ne'lide gu' tataa tac mèn co' nziri' dib athu loo izlyo' co' inacte mèn nación Israel, mèna ncua'n no ndyóo mèna cón che'n ryethe con'a. Per xud gu' Diox co' nzo loo bë' nonque' no naneeque' le' gu' naquinque' ryethe con'a. **33** Con' co' ngue niin loo gu' ndxè' nac nerleque' con' ndxàal li gu': Fta' gu' lugar ñibe'pe' Diox loo gu'. No fcua'n gu' mod que tee ban li gu' xal ndxòo lezo' Diox li gu'. Chele' gu' tataa li, sya, Diox li par que no gu' ryethe taamas con' co' nquin gu'. **34** Por cona, ngue niin loo gu', ne: Ne'tyóode gu' no ne'gath lyuxte gu' nalle' cón che'n con' co' hua gu' no con' co' gu gu' no con' co' nquin gu' yé' huize'. Ne' gabte gu' loo xtàa gu': Huen ngua na' nalze. Mzyal thib le' rol lua' na' par nduhua na' no xít na' co' gu na'. Per iyé', à'? ¿Cón hua na' no cón gu na'? Anxle' mbez gu' tataa. ¿Chonon anze'f ndyóo gu' cón che'n con' co' gac loo gu' yé' huize', à'? Nzoque' huax con' co' nac cón che'n con' co' ndxàc loo gu' nalle' par tyóo gu' no par gath lyux gu' nalle', ey.

**Jesús ngue lu': Ne'hui'de mèn no
ne'ñaade mèn loo cón che'n cón ndli
xtàa mèn.**

(Lc. 6.37-38, 41-42)

7 Ne'hui'de gu' no ne'ñaade gu' loo con' ndli taamas mèn par quexù' gu' mèna. Tac chele' gu' tataa tolo li, le' sya, Diox tub rez cón che'n gu' par quexù' Diox gu' yé' huize', ne. **2** Tac Diox tub rez cón che'n gu' co'se' gac huiza par tetii Diox gu' xalque' ngüi' gu'

no ñaa gu' loo taamas mèn par quexù' gu' mèna. Xalque' nac mod co' ndxàp gu' con taamas mèn, tataaque' li no Diox gu' co'se' tub rez Diox cón che'n gu'. ³¿Xá mod más ngüi' gu' loo thìb le' chu'th yix co' nzo ngudloo hues xtàa gu' leque hui' gu' loo yix co' más naroo co' nzo ngudloo gu', co' nee di's, ale más ngüi' gu' loo ndxepte con' ye'rsin' co' ndli hues xtàa gu' no ingüi'de gu' loo huax con' ye'rsin' co' ndlipe' gu', à'? ⁴No ɔxá mod ale ndli gu' ryes mbez gu' loo hues xtàa gu': Hues, led cuante. Bla' go'en thìb le' yix chu'th co' nzo ngudlool ba'. No inda'de gu' cuent cón che'n yix co' nac más naroo co' nzo ngudloo gu' ba', à'? ⁵Aa, que ndxác gu' ntembii gu' ro gu' no ntembii gu' xti's gu', ndee gu'. Ner blo' gu' yix co' nac más naroo co' nzo ngudloo gu' ba'. Le' yiloa na, gu' nee xá mod co' gu' yix chu'th co' nzo ngudloo hues xtàa gu' ba', co' nee di's, blá' gu'. Ya ne'tolode li gu' huax con' ye'rsin' co' ndli gu'. Sya, tataa mod gáp gu' razon co'x gu' loo xtàa gu' cón che'n ndxepte con' ye'rsin' co' ngue li hues xtàa gu'.

⁶Ne'tolode ta' gu' cuent no te'th gu' cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn co' nac mèn nayi' no loo mèn ye'rsin' tac ne'stolque', chàà, gàc nayi' mèna loo gu' xal mbac nayi'. No ne'stolque' xiis no mèna cón che'n di's ndaca xal ndli nguch co'se' ndla's xi nguch con' ndxuhua nguch. No ndlo ndub nguch loo con' ndxuhua nguch.

Jesús mbez: Bna'b gu' con' loo Diox. Bli gu' xal mèn co' ngue cu'a'n thìb con' nquin mèn. Bli gu' xal mèn co' nte's puert par xal' mèn puert par yòo mèn co'se' cuez gu' Diox no co'se' ña'b gu' con' loo Diox.

(Lc. 11.9-13; 6.31)

⁷Cona, ngue niin loo gu': Co'se' cuez gu' Diox, gurez gu' Diox taandxé' mod xal ndli mèn co' ña'b con' loo xtàa

mèn. Le' sya, Diox li par que no gu' con' co' ña'b gu'a. No co'se' cuez gu' Diox, bli gu' loo Diox xal ndli mèn co'se' mtuhuan mèn thìb con' ntac. Yiloa, noo noo ncua'n mèn con' mdyuuhuana axta zyal con'a loo mèn. Le' sya, tataa mod li Diox par ta' Diox con' ña'b gu' loo Diox càa gu'. No co'se' cuez gu' Diox, bli gu' xal mèn co' nte's ryo' liz mèn axtaque' xal' mèn ryo' par yòo gu'. Tataa mod, li Diox que no gu' con' co' ña'b gu' loo Diox. ⁸Tac mèn co' tolo mbez Diox, dib nzo yéc mèn no dib nzo lezo' mèn, Diox li cas mèna. Lyath no Diox mèna no xal' Diox ned no xal' Diox yó' loo mèna par que no mèna con' co' tolo ña'b mèna loo Diox.

⁹¿Ché' nzo chó gu' co' nac gundan loo xin' gu', angab na'i, chele' xin' gu' ña'b con' hua xin' gu' loo gu', ché' tòo valor loo gu' no ché' tli gu' ryes ta' gu' thìb le' quèe càa xin' gu' lugar de ta' gu' pan càa xin' gu' co'se' ña'b xin' gu' pan loo gu' par hua xin' gu', à'? ¹⁰Lomisque' ne, ¿ché' tòo valor loo gu' no ché' tli gu' ryes ta' gu' thìb mbel' càa xin' gu' co'se' ndlyia's xin' gu' hua xin' gu' thìb mbèl, cà'? Ne'lide gu' ryes li gu' tataa, ñlé'? ¹¹Mastale' nac gu' gundan más nixin no gundan ye'rsin' loo xin' gu', per gu' lyatque' lezo' ñée gu' xin' gu'. No ta' gu' con' ndac co' ña'b xin' gu' loo gu', ñlé'? Ale'que' xud gu' Diox co' nzo loo bé' ne' ta' con' ndac loo mèn co' ña'ba loo xud gu' Diox, co' nee di's, loo mèn co', licque', ndxela's loo Diox.

¹²Gu' ndlyia's le' chol mèn gáp mod loo gu' loo ryethe con', ñlé'? Lomisque', ngue niin loo gu': Gòp gu' mod loo chol mèn thidtene, que naca ndxàp mèn mod loo gu', que naca indxàpate mèn mod loo gu'. Con' ndxé' nac di's co' ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn pólá. No naca leque di's co' mque' mèn co' mde'th cón che'n co' ndxab Diox ye's loo libr pólá.

Mèn co' ndxòo loo cón che'n Diox, mèna ndli xal co'se' ndxòo mèn ro thib puert naya.

(Lc. 13.24)

13–14 Non gu' no naneeque' gu' nzo puert naya no nzo ned naya. Nagàn naca yòo mèn ro puerta no nagàn naca tyee mèn neda, ¿lé'? Lomisque' ne, nzo puert naxèn no nzo huax ned naxèn. Inagànte yòo mèn ro puerta no inagànte tyee mèn neda, ¿lé'? Mod co' ndxàp mèn loo Diox co' ndli le' mèna ndryo xà' loo Diox thidtene co'se' gath mèna, moda nac xal co'se' ndxòo mèn ro puert naxèn no xal co'se' ndyee mèn ned naxèn. Huax mèn ndli tataa. Inagànte li mèn tataa. Per mod co' ndxàp mèn par nalità yòo mèna loo Diox loo bé' co'se' gath mèna, moda nac xal co'se' ndxòo mèn ro puert naya no xal co'se' ndyee mèn ned naya. Añenti gác mèn li mèn con'a. Ndxexe mèn ndxàp moda par yòo mèna loo Diox loo bé'. No nagàn tín' naca par li mèn tataa.

Mèn ndac no mèn ye'rsin', mèna ndxàc be' xal yaa xlè co' nda' xlè ndac no xal yaa xlè co' nda' xlè ye'rsin'.

(Lc. 6.43–44)

15 Anderhuen gu'. Leque gu' quenap gu' loo mèn co' mbeze ndyoodi's mèna cón che'n Diox per yalgutye'i. Mèna yi'th loo gu'. No gáp mèna mod nado'. Ndxàc mèna loo gu' xal mbacxit!. Per le'n lezo' mèna nzo con' ye'rsin!. No li mèna xtìuz ye'rsin. Gàc mèna mèn nayi' xal mquè'th. **16** Gu' ta' cuent còn che'n mèna por con' co' li mèna. Tarte góon mèn làa mèn ngud uv loo chol yaa yis, ¿lé'? Ne' ne' tar góon mèn làa mèn ngudyuug loo yaa yis cordonsant, ¿lé'? **17** Tataa nac mod co' ndxàp mèn xal yaa xlè. Ryete yaa huen nda' xlè huen. Le' yaa xlè co' nac yaa xlè ye'rsin' na,

nda' xlè ye'rsin!. **18** Yende mod ta' yaa xlè, co' nac yaa xlè ndac, xlè ye'rsin!. Ne' ne' yen mod ta' yaa xlè, co' nac yaa xlè ye'rsin!, xlè ndac. **19** Ryete yaa xlè co' inda'de xlè ndac, cho' mèn yaa xlè no co mèn yaa xlè ye'rsin'a rdii. **20** Por cona, por mod co' ndxàp mèn, libe' gu' mèn. No ta' gu' cuent xá nac mèn.

Iryede mèn izlyo' yòo loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèna.

(Lc. 13.25–27)

21 Iryede mèn co' mbeze: Tad, loon, tyal mèna ta' mèna lugar ñibe'pe' xuden Diox loo mèna. Ndxel'leque', mèn co' ndli xal neepe' lezo' xuden Diox co' nzo loo bé', mèna tyalque' ñibe'pe' xuden Diox loo mèna. **22** Huax mèn ñee loon, co'se' gác huiz co'se' tub rez Diox cón che'n mèna: Tad, ¿ché' ne'nde'the nu' di's por cón che'n lèe U'? No ¿ché' impor lèede U' mblo' nu' meexù? No ¿ché' impor lèede U' mbli nu' huax yalguzye', à'? Neeque' U' no nonque' U' mbli nu'i, Tad.

23 Per ndxe'lleque', huiza càben loo mèna: Thidteneque' ne'needen gu' no indlibeden gu'. Biiche xà' gu' loon. Huàa gu' thib lad, gu' co' más ngòo lezo' mbli gu' con' ye'rsin'.

Trè' ndlu' cón che'n chop loo liz mèn co' mdyoxcua'!

(Lc. 6.47–49; Mr. 1.22)

24 Chol mèn co' ndxònque' di's co' mbezen no ndli mèna xal ñibe'en loo mèna, daa tetac cón che'n mèna xal thib mbi' co' altant ndyoo naa loo rsin'pe' mbi'. Mbi'a mxít te'f liz mbi' loo quèe co'te' maciz nac loo yòo. **25** Ngoloa, ngulàa yìu. Ngro' nít yòo. No mxyo'f mbii. No ngo zi'f nít yòo loo yòo cal co' nac liz mbi'a. Per ne'ngobiide yó'be' yòo cala tac ndub yòo cala loo quèe co'te' maciz loo yòo. Thìba con' ndxè'.

26 Le' tediba na, chol mèn co' ndxòn di's co' ndyoodizen, no indlide mèn xal

ñibe'en, mèna lalque' nac xal thib mbi' naad no thib mbi' tont co' mxít te'f yòo cal liz mbi' loo yuux. ²⁷Ngoloa, ngulàa yùu. No ngro' nít yòo. No mxyo'f mbii. No ngo zi'f nít yòo yó'be'a loo yòo cal. No mblyau yòo cala. Por lult, thidtene mblyux yòo cala.

²⁸Co'se' ngolo mdoodi's Jesús di'sa, ryete mèn co' nzi yòn di'sa, ante mbui' mèna no ante gunaa mèna cóن che'n di's co' ngue lu' Jesús loo mèn. ²⁹Tac ndlu' Jesús mèna xal thib mbi' co' ndxàp con' roo no con' xèn la's nii mbi' no la's ya' mbi'. No indlu'de Jesús loo mèna xal ndlu' mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel.

Jesús mteyac thib mbi' co' mque no yíiz ndxa's co' nac thib yíiz co' ntega's no co' nteyèe yid lad mèn.

(Mr. 1.40-45; Lc. 5.12-16)

8 Co'se' nde làa tùub Jesús loo yii co'te' ngua tub Jesús, anze'f thib mèn ndoo nque xís Jesús. ²Làth mèna ngo thib mbi' co' ndyac thib yíiz ndxa's, yíiz co' nteyèe yid lad mbi'. Mbii gax mbi' loo Jesús. Mdub xib mbi' loo Jesús. No mcòo' mbi' yéc mbi' loo Jesús. Ndxab mbi' loo Jesús:

—Tad, chele' U' lyat lezo' ñèe U' daa, nzoque' mod teyac U' daa. Fteyac U' daa. No ftembii U' laden, Tad.

³Sya, mbuàal Jesús lad mbi'. Ndxab Jesús:

—Ndlyat lezon ñèenl. Teyaquenl no tembiìn ladl.

Ngolo ndxab Jesús di'sa, ale chàa, ngro xbiiz lad mbi'. No mbembìi mbi' loo yíiza. ⁴Le' sya, ndxab Jesús loo mbi'a:

—Hui' nexa. Yende chó loo gabtel cón che'n con' co' mblí nonl ba', ndee. Ante ndlyazen huàa lu'l loo nguley!. No huàa ta'l ofrend co' mnibe' Moisés ta' mèn co' mbyac loo yíiz ba' par ta' mèn cuent no non mèn le' lùu mbyacle' loo yíiz ba'.

Jesús mteyac thib mbyòo co' ngòc xgan' thib mbi' co' ngòc capitán che'n gobiern co' ndub ciuda Rom.

(Lc. 7.1-10)

⁵Texal ngòo Jesús yèez Capernaum, mbi'th thib capitán co' ñibe' thib ayo solndad loo Jesús. Nalyat gunii capitán di's loo Jesús. ⁶Taandxè' ndxbab capitán loo Jesús:

—Tad, moz daa nax. Ngue tequech mbi' mox daa. No ya ne'xecte mox tant thib yalnè nden' mox por mbiia axta nax tinkle' liz mox daa.

⁷Ndxab Jesús loo mbi'a:

—Neeca, nal gan par teyaquen mbifiz.

⁸Sya, mcàb capitán loo Jesús. Ndxab capitán:

—Tad, indxàal daa par yòo U' le'n nyòo lizen. Más huen, ante ñibe' U' loo yíiz. Daa ndxelasque' biiche yíiz loo mox daa. ⁹Tac leque daa nda cuent naquin tyubdizen loo tamas mèn co' ñibe' loon xal ñibe' mèna loon. No lomisque' nde nxon', ngue non solndad co' ñibe'en loo. Co'se' ñibe'en loo thib solndad par ya solndad thib mandad, solndad ya. No co'se' ñibe'en loo tedib solndad par yi'th solndad loon, solndad yi'th loon. No co'se' ñibe'en loo thib mox daa par ya li mox daa thib zin' loon, mox ya lii.

¹⁰Co'se' mbìn Jesús di'sa, ante mbui' Jesús no ante gunaa Jesús. Ndxab Jesús loo mèn co' ngure no Jesús:

—Lica, na nii loo gu': Ne' làth rye mèn nación Israel tarte zyal' daa nec thib mèn no tarte nèen nec thib mbi' co' anze'f ndxela's loon xal mbi' ba'!

¹¹Daa ngue nii loo gu': Huax mèn co' inacte mèn nación Israel, mèna ryo' par ned ndlyen huiz no par ned mbix huiz par yi'th queltàa no mèna Abraham no Isaac no Cob loo cón che'n Diox co'te' ñibe'pe' Diox loo mèn par tyac lezo' mèna axta plóthe. ¹²Per cón che'n mèn nación Israel co' ndxbab Diox no co'

gunii Diox le' mèna yòo co'te' ñibe'pe' Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn, ale ndxe'leque', co' xà' Diox mèna thib lad loo Diox co'te' nac yál'cuau co'te' nzyalque' mèna tith cue mèna loo Diox. Tya, gón' mèna axta plóthe no hua le mèna axta plóthe.

13 Sya, mbere Jesús, ndxab Jesús loo capitana:

—Byàa, ey. Texalque' nac co' ndxela'sl no co' nda'l cuent loon nacl, tataaque' gáca lool.

No ale leque hora mbyac moz capitana.

**Jesús mteyac xna'zap Pedr co' nax
loo xlé'.**

(*Mr. 1.29–31; Lc. 4.38–39*)

14 Ngoloa, ngua Jesús liz Pedr. Gunèe Jesús nax xna'zap Pedr loo xlé'. **15** Per ale ante mxo'f Jesús ya! Jesús lad xna'zap Pedr, ngro xlé' xna'zap Pedr. Sya, ngo che xna'zap Pedr. Mbli xna'zap Pedr mandad loo mèna. No mbli xna'zap Pedr cas mèna.

Jesús mteyac huax mèn yíiz.

(*Mr. 1.32–34; Lc. 4.40–41*)

16 Co'se' mzyèlè' izlyo' huiza, mbi'th no mèn huax mèn yíiz co' mque no mbii che'n xpii ye'rsin' loo Jesús. Ante gunii Jesús loo xpii ye'rsin'a, ngro xpii ye'rsin'a loo rye mèn yíiza. No mteyac Jesús ryete mèn yíiz co' mque no chol yíiz. **17** Tataa mbli Jesús par ngòcque', no mdyyaque', no mdubque' di's co' gunii Sayi co' mde'th di's co' ndxab Diox. Sayi ndxab:

Yub xa' mteche ryethe yíiz na' co' mden' na' no co' mque no na'. No mden' xa' ryethe yalnè cóن che'n na' lad xa'.

Trè' ndlu' cón che'n mèn co' mblyas' tyoo nque xís Jesús.

(*Lc. 9.57–62*)

18 Látha, co'se' gunèe Jesús anze'f thib mènléy' nziri' dib vuelt loo Jesús,

mnibe' Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús par ya riid no Jesús myen' xin' mté'th Jesús loo yòoyaa tedib lad ro lagun. **19** Láth ndoore' tyee Jesús, mzin thib mbi' co' ngòc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel loo Jesús. Ndxab mbi'a loo Jesús:

—Maistr, no daa ndlyaz ga non U' pál co'te' ya U'.

20 Mcàb Jesús loo mbi'. Ndxab Jesús:

—Hui' nexa. Mbe'th ngue no quèe lyo' co'te' ndxàt mbe'th. Le' mbin bét' na, ngue no xyòn mbin co'te' ndxàt mbin, ne. Per daa, co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, ingue noden thib lugar co' nac che'npe'en co'te' guixen chu'th yéquen par ryo xcuen chu'th laden, co' nee di's, tegaan chu'th xisen par lin descans.

21 Látha, tedib myen' xin' mté'th Jesús ndxab loo Jesús:

—Tad, daa lyaz ner ta' U' permis loon par ga casen thebol xuden. Yiloa, sya, nda na'!

22 Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo mbi' xin' mté'th Jesús:

—Mèn co' ne'tyalte yila's loo cón chenen, mèna nac xal mèn nguth loon. La'a ca's mèna thebol xud lùu ba!. Le' lùu na, ftoo nque xisen. Ya' nda na'!

**Jesús mbli nguled mbii. No mbli
Jesús xèe ngure ol nítto'.**

(*Mr. 4.35–41; Lc. 8.22–25*)

23 Ngoloa, ngòo Jesús loo thib yòoyaa con myen' xin' mté'th Jesús. **24** Láth ngue tetee myen' yòoyaa loo lagun, ngro' thib mbiidó' loo lagun axta mxít too mbii nít loo lagun. No mblo mbii nít le'n yòoyaa. Per ndxe'leque', láth ndxàc con'a, ante mde mcal' Jesús. Nax yàt Jesús le'n yòoyaa.

25 Sya, yende izlyo' ngua myen' xin' mté'th Jesús co'te' nax Jesús. Mblo' myen' mcal' loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, jer goo che U!. Blo' U' mcal' loo U!. Hui' U' feene' xá mod li U' par lyá'

na' loo con' ryes. Yòoyaa na' ngue dep le'n nít.

26 Mcàb Jesùs. Ndxab Jesùs loo myen':

—iAa, mèn izlyo! Susque' nzyeb gu', yey. Ndxexe ndxela's gu'. No ndxexe ndxàp gu' yalxla's loo Diox, clé?

Sya, ngo che Jesùs. Ale ante gunii Jesùs loo mbiidó'a no ante gunii Jesùs loo nít. Xèegà nguled mxyo'f mbiidó'a. No xèegà nguled ndxetoo nít che'n nítto' loo lagun. **27** Sya, ryete mèn co' ngua no Jesùs, ante mbui' no ante gunaa mèna loo con' ngòc. Ndxab mèna:

—¿Chó mbi' nac mbi' ba'? ¿Chonon tua'te ndxab mbi'? No ale xèegà nguled nxyo'f mbii. No xèegà nguled ndxetoo nít loo lagun.

Trè' ndlu' cón che'n chop mbi' yíiz che'n làaz mèn gadar co' mquée mbii ye'rsin' co' ngòc mbii che'n xpii meexù'.

(*Mr. 5.1-20; Lc. 8.26-39*)

28 Co'se' ngolo mzin Jesùs tedib lad ro lagun co' nac che'n làaz mèn gadar, ngro' chop xa'bi' le'n panteón loo Jesùs. Ryop xa'bi'a mque no mbii che'n xpii ye'rsin'. No anze'f nayi' tñi' ngòc ryop xa'bi'a. Axta ne' ne' yen mod riid chol mèn par neda. **29** Cabii ngure bez ryop xa'bi'a loo Jesùs. Ndxab xa'bi'a loo Jesùs:

—¿Chonon nde U' co'te' nzo nu', à', Jesùs, xgan'pe' Diox? ¿Ché' nde U' par tetii U' nu' ndoore' gác tiemp co'se' tetii Diox nu', cà'?

30 Leque hora, gaxte tyá nzi tee yuhua thib partid nguch. **31** Sya, mbii che'n xpii ye'rsin'a mbli par nalyat ndxab ryop mbi'a loo Jesùs:

—Chele' U' co' nu' trè', bla' U' yòò nu' loo partid nguch co' nzi tee go'!

32 Sya, ndxab Jesùs loo xpii ye'rsin'a:

—Gro' gu!. Huàa yòò gu' loo nguch, tá.

Hora ngro xpii ye'rsin'a loo ryop xa'bi'a. Ngua yòò xpii ye'rsin'a loo

partid nguch. Ngoloa ale ryete ngucha mquée mbii. Ale mbyùub nguch lad yii co'te' nzi tee yuhua nguch. Ngulàa ryete ngucha axta le'n lagun. Nguap nguch nít. Ale nguth ryete nguch.

33 Le' mèn co' ngue quenap ngucha na, ale mque' mèna carre. Ngua ta' mèna cuent loo mèn làth yèez ryete con' co' ngòca, tant mzyeb mèna. No mda' mèna cuent con' ngòc loo ryop xa'bi' co' mquée mbii che'n xpii ye'rsin'a loo mèn làth yèez. **34** Sya, ryete mèn yèeza negro!. Mbi'th mèna co'te' nzo Jesùs. Texal gunèe mèna Jesùs, ale mna'b mèna di's loo Jesùs. Ndxab mèna:

—Más huen gro' trè!. Byàa ned, ndeel.

Jesús mteyac thib mbi' co' mque no yíiz bech.

(*Mr. 2.1-12; Lc. 5.17-26*)

9 Sya, ngòo Jesùs loo thib yòoyaa. Mdoó Jesùs loo nít loo lagun. Mbii Jesùs tyá axta ngro xo'f Jesùs tedib lad ro lagun. Mzin Jesùs yèez co'te' nac làazpe' Jesùs. **2** Láth nzo Jesùs tyá, mzin no mèn thib mbi' co' mtequech mbii loo Jesùs. Nzo'f mbi' loo thib cami nde no mèn mbi' loo Jesùs. Co'se' gunèe Jesùs le' mèna, lícque', ndxela's loo Jesùs no ngòp mèna yalxla's loo Jesùs, ndxab Jesùs loo mbi' yíiza:

—Huen blo lezo'l, ndee, xgan!. No gòp yalxla's loon. Xquin lìuu no xtol lìuu mdyon'le'.

3 Per làth mèn co' nziri' loo Jesùs, ngo ndxep mèn co' ngòc maistr co' mblu' cón che'n ley co' mxyo'f Moisés loo mèn nación Israel. Mèna ndxab loo lezo' mèna: Lícpel' ba'i, mbi' ba' ñii yèe ñii tìi cón che'n Diox no ngue nii mbi' ba' ngòc nguàal con' cón che'n Diox, cara. **4** Per Jesùs nonque' no naneeque' Jesùs con' co' nzi li mèna xtùuz le'n lezo' mèna. Ndxab Jesùs loo mèna:

—¿Chonon susque' nazab ngue li gu' xtùuz, à'? **5** ¿Xá nee gu'? ¿Cón más

inagànte nac, ndyac gu', par gaben loo mbi' ba'? ¿Ché' más inagànte gaben: Xquin lùu no xtol lùu mdyon'le' o ché' más inagànte gaben: Goo che. Fxen ned. Byàa, cà'? ⁶Per hui' gu' nexa. Daa lu' loo gu' le' daa, co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, daa ndxàp con' roo no con' xèn la's niin no la's yan loo izlyo' par ton'en xquin mèn no xtol mèn loo izlyo'.

Sya, mbere Jesús ndxab Jesús loo mbi' co' mtequech mbi:

—Goo che. Fthùuz dáa co' ngo'thl.

Bye' dáa. No tee càal ned. Byàa par lizl.

⁷Sya, ale ngo too mbi' co' mtequech mbiia. Mxen mbi' ned. Ndyàa mbi' par liz mbi'. ⁸Co'se' gunèe mèn co' nziri' no Jesús mbli Jesús con'a, mzyeb tñ' mèn. Ngurez mèna Diox. Ndxab mèna:

iAy, Dio's! U' ndli ndxàp mbi' ba' con' roo con' xèn la's nii mbi' no la's ya' mbi' par ndli mbi' con' roo no con' xèn loo mèn loo izlyo'.

Jesús ndxab loo thib mbi' co' lèe Mate, co' nac daa co' ngue que' ye's ndxé': Ftoo nque xisen. Ya' nda na'.

(Mr. 2.13-17; Lc. 5.27-32)

⁹Co'se' mbere Jesús, ngro' Jesús yèez co'te' nac làazpe' Jesús, láth nda riid Jesús par neda, gunèe Jesús ndub thib mbi', co' lèe Mate, loo mes co'te' ndyee thix mèn tmi cón che'n contribución. Ndxab Jesús loo mbi'a:

—Goo too. Ya' nda na'.

Mate ngo too. Nda no Mate Jesús.

¹⁰Ngòc thib con' thib vez. Ngua thuhua Jesús liz Mate. Láth ndub yuhua Jesús loo mes, mzin huax mèn co' ndli cobrar cón che'n contribución no plá mèn co' ngòc mèn ye'r sin!. Thidte mdub mèn loo mes con Jesús no con myen' xin' mté'th Jesús. ¹¹Co'se' ñèe mèn co' nac mèn xley' farise con'a, ndxab mèna loo myen' xin' mté'th Jesús:

—¿Chonon nzi yuhua no maistr gu' mèn co' ndli cobrar cón che'n

contribución no mèn co' ncua'n xquin no co' ndxàp xtol ba', à?

¹²Co'se' mbìn Jesús di'sa, Jesús ndxab loo mèn xley' farise:

—Mèn co' nden' yende chó yíz ndyac mèn no mèn co' nden' huen nzo lezo' mèn, mèna ndyac inquinte mèna doctor. Per ndxe'l que', mèn co' nden' ndyac len mèna, mèna nonque' naquinque' mèna doctor. ¹³Byàa gu'. No huen huen té'th gu' ñeene' cón nee di's di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' ngue niin loo gu' ndxè' co' mbez:

Ndlyazen le' gu' lyat lezo' ñèe gu' hues xtàa gu'. No indlyasten guth gu' má' no xo gu' ren má' loon par teri' then no tecan'en cón che'n xquin gu' no cón che'n xtol gu'.

Tac ne'ngalten par gòn mèn ron no par yila's mèn loon, mèn co' nden' nac mèna mèn nalì par lyàa yéc mèna no lyàa lezo' mèna. Ndxel que', ndalen par gòn mèn ron no par yila's mèn loon, mèn co' non no mèn co' nda' cuent nac mèna mèn co' ncua'n xtol no mèn co' ncua'n xquin, par lyàa yéc mèna no lyàa lezo' mèna par zye' mod co' ndxàp mèna.

Tré' ndlu' le' myen' xin' mté'th Juàn Bautist mnibdi's loo Jesús chonon imbe xlatte myen' xin' mté'th Jesús.

(Mr. 2.18-22; Lc. 5.33-39)

¹⁴Látha, note myen' xin' mté'th Juàn Bautist, ngro' nxon', mbi'th myen' loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—¿Chonon nu', no mèn xley' farise, mbe xlat huax vez per myen' xin' mté'th U' ba' imbe xlatte, à!, Tad?

¹⁵Ndxab Jesús loo myen'a:

—Nde niin thib con' loo gu': ¿Ché' xec mèn co' ndxàc convid, mèn co' nda lyath no thib mbyòo co' selya', par cue xi lezo' mèna par ne'huade mèna co'se' ñèe mèna nzo mbyòo co' selya' no nzo con' co' hua mèn, cà'? Yende mod cue xi lezo' mèna par cue xlat mèna tataa,

¿lél'? Hui' gu' nexa. Mèna cue xi lezo' par cue xlat mèna co'se' nguri'thle' yalhua liz mbyòò no ndyàa mbyòò co' mselya!.

16 Ne' ne' yen chó mèngot nzo co' co bdè' thib le' lar' cub loo thib lar'can' gox tac lar' cub co' yo bdè' lar'can' goxa bech. Le' sya, lar' cub, co' ngo bdè' lar'can' goxa, li par ryed yèe lar'can' goxa. No yiloa más nazab ñaa lar'can' gox chele'i naroo ryed.

17 Tolo ndxab Jesús loo mèna:

Yende chó mèn nzo co' co mezcal co' diz ngro' palenc le'n thib garrafón gox co' nalé'le', ne, ¿lél'? Tac chele' mèn co mezcal co' diz ngro' palenc le'n thib garrafón gox co' nalé'le', le' sya, le'le' lyé' garrafón goxa no xyo mezcalia. Ngòc perdid ryop con'a. Por cona, más huen co mèn mezcal co' diz ngro' palenc le'n thib garrafón cub. Sya, tataa mod nabe'ste quenap mèn ryop con'a.

Trè' ndlu' cón che'n thib mza', rsap thib mbi' co' lèe Jair, no cón che'n thib xa'got co' mbuàal xab Jesús.

(*Mr. 5.21-43; Lc. 8.40-56*)

18 Láth be' ngue toodi's no Jesús mèn, mbii gax thib mbi' co' nac jef che'n mèn nación Israel loo Jesús. Mdub xib mbi' loo Jesús. No mcò'o mbi' yéc mbi' loo Jesús. Ndxab mbi' loo Jesús:

—Tad, rsap daa ngolole' nguth. ¿Ché' tli U' favor ya U' lizen? Lyazen ante xo'f U' ya' U' lad mza'. Mza' ryo xbanque'!

19 Sya, mxen Jesús ned con myen' xin' mté'th Jesús. Nda no Jesús mbi' co' nac jefa par liz mbi'. **20** Per láth ndoo Jesús ned, nda no Jesús mbi'a con taamas mèn, xi'th mèna ngo thib xa'got. Xa'gota ndxàcle' si' fchop lín' ndyac xa' yíiz ndlyath ren. Mbii gax xa'gota par ned xis Jesús par gàal xa'gota ro xab Jesús. **21** Tac xa'gota mbli xtùuz le'n lezo' xa'gota. Ndxab xa'gota loo lezo' xa'gota: Chele' daa ante gàal ro

xab Jesús, yac daa. Tataa mbli xa'gota. No, chàa, mbyac xa'gota loo yíiz xa'!

22 Co'be'xque' ngòc con'a loo xa'gota, Jesús mbere par ned xis Jesús. Gunèe Jesús xa'gota. Ndxab Jesús loo xa'gota:

—Rsap, huen blo lezo'l no ftac lezo'l, ndee. Lùu mbyacle' tac ngola'sque'l loo cón chenen.

Leque hora, sandante mbyac xa'gota.

23 Co'se' mzín Jesús liz mbi' co' nac jefa, ndxòn Jesús le' musc ndxol' båanle' par ryo båan mza' co' ngutha liz mza' par ya ca's mèn mza!. No ñiee Jesús ndxòo ndryo' mèn le'n nyòo par ndlas yál' mèn mza' no ndyoodi's no mèn mza!. **24** Ndxab Jesús loo mèn co' nzo le'n nyòoa:

—Bli gu' favor, blá' gu' mza!. No biiche gu' thib lad loo mza!. Part cóن chenen, mza' ne'ngathte. Na ngüi' loo mza' xal thib mza' co' nax yàt.

Le' sya, ale le'le' mxìis no rye mèn co' nzo liz mza' co' ngutha Jesús tac non mèna nguthque' mza!. **25** Texal ngolo ngro' ryete mèna par fuer, Jesús ngòo le'n nyòo co'te' nzolf mza!. Mxen Jesús ya' mza!. No mbli Jesús ngo che mza'!

26 Syase, por derech, mxyo'f lèe mxyo'f xti's Jesús por cón che'n con' co' mbli Jesús loo mza'a le'n ryete yèezya' co' nziri' par nedaa.

Jesús mdub xnìi ngudloo chop mbi' co' ngòc mbi' sieu.

27 Texal ngro' Jesús liz mbi' co' ngòc jefa, mdoo nque chop xa'bi' sieu xis Jesús. Cabii mbez ryop xa'bi' sieua loo Jesús:

—Gulat lezo' U' gunèe U' nu', U' co' nde bin David co' ngòc rey pôla.

Per Jesús ne'nglide cas ryop xa'bi' sieua. Xa'bi' sieua tolo mdoo nque xis Jesús.

28 Co'se' ngòo Jesús liz mèn co'te' nguled Jesús yèez Capernaum, ryop xa'bi' sieua mbii gax loo Jesús. Jesús mnibid'i's loo ryop xa'bi' sieua:

—¿Ché' ndxela's gu' le' daa gác li par hui' gu', cà?

Ryop xa'bi' sieu mcàb:

—Aa, Tad. Ndxela'sque' nu'i.

29 Le' sya, ante mbuàal Jesús ngudloo ryop xa'bi' sieua. No ndxab Jesús loo ryop xa'bi' sieua:

—Gàca loo gu' xalque' ndxela's gu' loon, ndee gu'.

30 Sya, chàa, ndxe'sleque' mbui' ryop xa'bi' sieua. Ngoloa, negadi's mnibe' Jesús loo ryop xa'bi' sieua. Ndxab Jesús:

—Yende chó loo gabte gu' cón che'n con' mbli non gu'.

31 Per ndxe'leque', pente mbii ryop xa'bi' sieua, cón che'n con' mbli Jesús loo ryop xa'bi' co' ngòc sieua loo mèn co' nac mèn ryete yéezya' co' nziri' par neda.

Jesús mbli mdoodi's thìb mbi' mud.

32 Sete ngolo mbii ryop xa'bi' sieua, mbi'th no taandxep mèn thìb mbi' mud co' mque no thìb xpii ye'rsin' loo Jesús.

33 Texal ngolo xec mbli Jesús par negro xpii ye'rsin' loo mbi' muda, ndxe'sleque' mdoodi's mbi'. Le' mèn co' nziri' no Jesús na, ante mbui' mèna no ante gunaa mèna loo mbi' muda. Ndxab mèna:

—Dib tiemp co' nziri' mèn nación Israel tarte ñee mèn gàc con' co' ngòc loo mbi' mud ba', cara.

34 Per mèn che'n xley' farise ale mbez:

—Por cón che'n leque xa' co' nac jef che'n xpii meexù' ngo' Jesús xpii meexù' loo mèn.

Jesús mblyat lezo' ñèe Jesús mèn.

35 Ngolo nguri'th con'a, mque tee Jesús le'n rye yéezya' no rye ranch par neda. Mque tee lu' Jesús mèn rye lugar co'te' nqueltàa mèn co'te' ndub sinagog mèn par neda. Mblo Jesús yalbàn no mde'th Jesús cón che'n di's ndac xá

mod ndlya's Diox ñibe'pe Diox loo mèn. Làth xtau'a, mteyac Jesús mèn co' mque no chol yilíz no ryete mèn nayíz le'n rye yéezya'. **36** Co'se' gunèe Jesús prob mèna, anze'f mblyat lezo' Jesús gunèe Jesús mèna tac anze'f nzi xi lezo' mèna. No yende chó gust nziri' mèna. No más de cona, alithe nzi ban mèna. Ngòc mèna xal mbacxil' co' ingue node pastor. **37** Sya, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Lícpe' ba'i, anze'f huax mèn nzo co' ndxàal gòn cón che'n di's ndac par lyá' mèn loo ryethe co' nac con' ryes xal co'se' ndláp mèn cosech par ne'yiza'de cosech no par ne'tyuuhante cosech. Per yende huax mèn co' ya te'th no co' ya lo yalbàn cón che'n di's ndac loo mèn. **38** Cona, ngue niin loo gu': Gurez gu' Tad Diox no guuz gu' loo Tad Diox tel' Tad Diox mèn par ya te'th mèn no par ya lo mèn yalbàn cón che'n di's ndac loo mèn xal co'se' tel' thìb patrón moz par ya láp moz cosech patrón tac Tad Diox nac patrón loo mèn.

Jesús mcui si' fchop myen' co' ya no Jesús.

(*Mr. 3.13–19; Lc. 6.12–16*)

10 Ngolo tataa mdoodi's Jesús loo mèn, ngurez Jesús ryete si' fchop myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Nalle' lin loo gu' par gác gu' co' gu' xpii ye'rsin' loo mèn, no par teyac gu' mèn co' ngue no chol yilfiz, no par teyac gu' ryete mèn yíz ned ya que tee gu'.

2 Taandxè' lèe ryete si' fchop myen' xin' mté'th Jesús, myen' co' mtel' Jesús co' mbe' di's che'n Jesús loo mèn no co' mde'th di's che'n Jesús loo mèn. Nerleque' myen' co' mcui Jesús ngòc Mon co' ne' tedib lèe Pedr. Mcui Jesús Ndech, ne, co' nac huespe' Pedr. Xísa nde nque Cob no Juàn, huespe' Cob. Ryop hues mbi'a ngòc xgan' thìb mbi'

co' ngro' lèe Zebede. ³Xísa nde nque Lip. Nde nque Bartol. Nde nque Max. No nde nque Mate co' mbli cobrar cón che'n contribución, co' nac daa. Xísa nde nque tedib mbi' co' lèe Cob, ne. Mbi'a ngòc xgan' thib mbi' co' ngro' lèe Alfe. Xísa nde nque Lebe co' ne' tedib lèe Tade. ⁴Xísa nde nque tedib mbi' co' lèe Mon. Mona nac thib mbi' co' mqueltàa no thib ned mèn, mèn co' ngro' lèe partid cananist. Xísa nde nque Jud Iscariot co' mcua'n mod mda'xù' Jesús loo mèn ye'rsin' yiloa.

**Jesús ngue tel' myen' xin' mté'th
Jesús par ya te'th myen' no ya lo
myen' yalbàn loo mèn.**

(*Mr. 6.7-13; Lc. 9.1-6*)

⁵ Jesús mtel' ryete si' fchop myen'a. Mnibe' Jesús loo myen'a. Ndxab Jesús: —Ne'yade gu' làaz mèn co' inacte mèn nación Israel. Ne' ne' yòo gu' co'te' nac làaz mèn nación Samari. ⁶Más huen huàa gu' loo mèn co' nac mèn nación Israel tac mèna nziri' xal mbacxil' co' nzi tee tuhuan. ⁷Huàa te'th gu' no blo gu' yalbàn no gab gu' loo mèna le' tiemp co' tlo ñibe'pe' Diox loo mèn ndxàcle' loo mèna. ⁸Fteyac gu' mèn co' ndyac yíiz ndxa's co' nteyèe yid lad no mèn co' ndyac chol yilfiz. Blo xban gu' mèn nguth. Lomisque', blo' gu' rye xpii ye'rsin' loo rye mèn co' ngue no xpii ye'rsin'. Ne'nguixte gu' nec thib centav loon por mdan lugar gác gu' li gu' con' co' ngue ñibe'en loo gu' ndxè!. Por cona, co'se' yilo li gu' ryete con' co' ngue ñibe'en loo gu' ndxè! loo mèn, ne'lide gu' cobrar nec thib centav loo mèna.

⁹Co'se' yòo gu' ned ya gu', tua'te gu' ya gu'. Ne'hue'de gu' pes or. Ne' ne' hue' gu' pes plat. Ne' ne' hue' gu' centav cobr. ¹⁰Ne' ne' hue' gu' morral gu' co'te' co gu' che'n gu'. Ne' ne' hue' gu' chop ned xab gu' par goc gu'. Ne' ne' hue' gu' chop ned yilid. Ne' ne' co gu' mached ya' gu' co'se' tyee gu'. Tac liz mèn co'te'

zin gu' co'te' co gu' yalbàn cón che'n di's ndac loo mèn, mèna ta' con' nquin gu!. Gàc con' ndxè! loo gu' xal ndxàca loo mèn co' ndyee zin' par li mèna gan con' nquin mèna.

¹¹Co'se' zin gu' le'n chol ciuda o le'n chol yèez bix co'te' yòo gu', ner cua'n gu' mèn co' gàp confians con gu'. Yan' gu' liz mèna axtaque' ryo' gu', bii gu' le'n yèeza no ciudaa. ¹²Texal yòo gu' liz mèna, gunii gu' Diox loo mèn guliza. No gab gu' loo mèna: Nagàl blo gu' lezo' gu' loo alux con!. ¹³Chele' mèn guliza nac mèn ndac co' ndli cuent ndxàalque' yòo gu' làth mèna, tolo cue rye nda mèna no rye ndye'th mèna por cón che'n gu'. Nacque'le' mèn guliza nac mèn co' ndli xtúuz indxàalte yòo gu' liz mèna, sya, gab gu' loo mèna: Huena, amiu, yan' cón che'n gu' co' ndli gu' ba' loo Diox co'se' tub rez Diox cón che'n gu!. ¹⁴No chol mèn co' ne'ta'de lugar yòo gu' liz mèn no làaz mèn par cued gu' làaz mèn plá huiz no ne' ne' ta' mèn lugar gòn mèn di's co' co gu' yalbàn, gro' gu' liz mèna no làaz mèna. No bzib gu' yòoya's co' ndoo nii gu', co' nee di's, yan' cón che'n con' mbli no mèna gu' loo Diox. ¹⁵No tolo tyub quìi tyub bèel lezo' mèn ciudaa no mèn yèeza axta co'se' gàc huiz co'se' tub rez Diox cón che'n mèna. Lìcp'e' ba'i, na nii loo gu!: Co'se' gàc huiz co'se' tub rez Diox cón che'n mèna, más nè gàc yaltii co' gàc loo mèna huiza leque yaltii co' gàc loo mèn ciuda Sodom no loo mèn ciuda Gomor.

**Jesús ngue toodi's no myen' le'
mèn tub ngu's myen'. No li mèn
ngòc nguàal con' loo myen'.**

¹⁶Hui' gu' nexa. Na ngue tel' gu' loo mèn nayi!. Ya gu' loo mèna xal mbacxil' co' yub mbii loo mbée loo mèna. Nalas gure gu' loo mèn yèez no loo mèn ciuda co'te' yòo gu' xal nalas mbel' co'se' ñee mbel' mèn par xyon'

mbel!. No góci nado' gu' loo mèna xal palomxtil!. ¹⁷ Anderhuen gu!. Chó Diox chó nee gu!. Nee gu' xá nda gu!. Tac loo mèn co'te! ya gu'a, mèna ta'xù! gu loo mèn co' nxo'f zin' loo cón che'n sinagog mèn. No hue! mèna gu' par tin mèna gu' co'te! nac sinagog che'n mèna. ¹⁸ No axta hue! mèna gu' loo mèn co' nac gobernador no loo mèn co' nac rey ante por cón chenen no maste. No co'se! tataa mod gác con'a loo gu!, más dibaxala's tyoodi's gu' no ta' gu' cuent cón chenen loo mèna no loo mèn dib athu loo izlyo!, mèn co' inacte mèn nación Israel. ¹⁹ Co'se! ta'xù! mèna gu' loo mèna, ne'tyóode gu' arid cón gab gu' no cón tyoodi's gu' hora. Tac leque hora Diox li yub di's ye'th yéc gu' par gác gu' càb gu' loo mèna. ²⁰ Tac inacte gu' co' ñii hora no co' tyoodi's hora. Ndx'e'leque!, Diox xud gu' li, por cón che'n Xpii Natú! che'n Diox, par gác gu' càb gu' loo mèna hora.

²¹ Huiza, leque myen' co' ndxàc hues ta'xù! hues myen' loo mèn par guth mèna hues myen!. Lomisque! ne, leque mèn co' nac gundan ta'xù! xgan! loo mèna par guth mèna myen' co' nac xgan! gundana. Lomisque! ne, myen' co' nacle! xgan! gundan bixyath contra gundan co' nac gundan loo myen!. No axta guthxù! myen' gundan co' nac xud myen!. ²² No ale yòo xyàn lezo! ryete mèn dib athu loo izlyo! ñèe mèn gu' ante por cón chenen no maste. Per mèn co' thidteneque! mbli ñèe no nxec yèe mèna axta gath mèna, mèna lyá'que! thidtene loo con' ryes. ²³ Co'se! tlo mèn, tyoo nque mèn xís gu' par tub ngu's mèn gu' le'n thib ciuda, fxon' gu' le'n tedib ciuda. Tac, lìcpé! ba'i, na ngue nii loo gu!: Le' daa, co' mbal yáal loo izlyo! ndxè! xal ndxáal chol mèn, daa gal nque xís gu' ndoore! yilo que tee gu' le'n dib nación che'n mèn nación Israel.

²⁴ Fte' lezo! gu' con' ndxè: Nec thib myen' co' nac myen' xin' mté'th thib

maistr, ne'ta'de myen'a con xtùuz co' ndli maistr no xtùuz co' ndli myen!. Lomisque! ne, nec thib moz co' ndli zin' con patrón, ne'ta'de moza con xtùuz co' ndli patrón moz con xtùuz co' ndli moz. ²⁵ Más huen blec lezo' gu' gác gu' mèn co' gác xin' mté'th daa. No gác gu' xal daa co' nac maistr gu' no li gu' xal ndlin. Lomisque! ne, blec lezo' gu' gác gu' xal thib moz co' lalque! nac xal patrón moz, co' nee di's, nac yub daa. Lomisque! ne, chele! mèn mbez loon le' daa co' nac xal thib gundan co' ñibe! lis gundan, le' daa lèe Beelzebú co' nac jef che'n meexù!, ale'que! loo gu' co' nac xal xin' mbi'a ne' gab mèn masre! con' axta plóthe, ¿lé?

Jesús mnibdi's chó loo más ndxàal zyeb mèn.

(Lc. 12.2-9)

²⁶ Por cona, ngue niin loo gu': Ne'zyebte gu' ñèe gu' mèn co' tataa li no gu!. Tac yende nec thib con' co' nzo casloo co' ne'ryo xo'fte. No yende nec thib con' co' xexte ndxàc loo yál'cuau co' ne'yathte no co' ne'yènte. ²⁷ Ryete con' co' ngue tan cuent loo gu' xexte ndxè!, guuz gu'i loo mèn alanleque! loo xnaa. No di's co' ngue niin loo gu' xexte ndxè!, cabii fte'th gu' di's ndxè! no negadi's blo gu' yalbàn cón che'n di's ndxè! par gòn ryete mèna di's ndxè!. ²⁸ Ne'zyebte gu' ñèe gu' mèn co' ndxuth bél'yo lad mèn. Mèna ne'lide gan guth alm no xpíi xtàa mèn. Ndx'e'leque!, bzeb gu' gunèe gu' Diox co' ndxáac cobii alm mèn no xpíi mèn le'n ye'rbiil co' nac loo bëel no loo quìi ngolo nguth mèn.

²⁹ ¿Ché! intho'de mèn chop mbin bix co' lèe mbyé! por si' centav, cà? Ntho' mèn mbin tataa, ¿lé? Mastale' ndli mèn cuent yende cón ntac mbin co' lèe mbyé! loo mèn, per ne' ne' gath mbina chele! Diox ne'lá'ya'de mbina gath mbina. ³⁰ No axta yis co' ndoo yéc gu',

Diox naneeque' no nonque' Diox plá yis ndoo yéc gu'. ³¹ Por cona, ngue niin loo gu', ey: Ne'zyebte gu' ñèe gu' mèna. Le' gu' masque' ntac leque ryethe mbin co' lèe mbyé'.

**Trè' ndlu' cón che'n mèn co' mda'
cuent cón che'n Jesucrist loo xtàa
mèn.**

(Lc. 12.8–9)

³² Chol mèn co' co ro cón chenen no co xo'f mèn cón chenen loo xtàa mèn co' nziri' loo izlyo', daa, ne, go xo'f no go ron cón che'n mèna loo xuden Diox co' nzo loo bé'. ³³ No chol mèn co' cà di's cón chenen loo xtàa mèn co' nziri' loo izlyo', daa, ne, cà di's cón che'n mèna loo xuden Diox co' nzo loo bé'.

**Por cón che'n Jesús ndxàc chop ned
mèn.**

(Lc. 12.51–53; 14.26–27)

³⁴ Ne'lide gu' xtùuz le' daa ndal par lin cue mèn rye nda mèn no rye ndye'th mèn làth xtàa mèn loo izlyo'. iTyè'! Ndx'e'leque', ndalen par lin yitoo di's làth mèn por cón chenen. ³⁵ Tac daa ndal par lin yitoo di's loo mèn con xud mèn liz mèn. No lin par yitoo di's loo thib mza' con xna' mza' liz mèn. No lin par yitoo di's loo thib guxiix con xna'zap guxiix co'te' ya mza' guxiix liz mèn por cón chenen no masté. ³⁶ No ale tataa mod leque mèn guliza gác ngolo ngola's loo xtàa mèn guliza.

³⁷ Más de cona, ngue niin con' ndxè' loo gu': Le' mèn co' más nque' lezo' ñèe xud no mèn co' más nque' lezo' ñèe xna' leque que' lezo' mèna ñèe mèna daa, indxàalte mèna yòo mèna loo cón chenen. Lomisque', mèn co' más nque' lezo' ñèe xgan' no rsap leque que' lezo' mèna ñèe mèna daa, indxàalte mèna yòo mèna loo cón chenen. ³⁸ Chele' chó gu' lya's que tee noque' daa ned ngue tee'en, atate huiz bli gu' xtùuz co' huenleque' ñeene' ché' txec gu' par

tyoo nque gu' xísen co'se' li mèn ngòc nguàal con' loo gu' por cón chenen. Tac mèn co' yòo loo cón chenen, mèn ye'rstin' tethonque' mèna xalque' ntethon solndad che'n ciuda Rom mèn co'se' ñibe' yèe solndad loo mèn hue' mèn cruzpe' mèn ndoore' que' solndad mèna loo cruz par guth solndad mèna. ³⁹ Tac mèn co' ante ndoo lezo' ndxath ndxey' no ndxath ndlyux mèn par que no mèn che'npe' mèn loo izlyo' ndxè', loo mèna ne'ta'de Diox lugar yòo ban no mèna Diox thidtene. Per mèn co' lá' ryethe con' co' nac yalndac che'npe' mèn co' gác li mèn gan loo izlyo' ndxè' por cón chenen, loo mèna ta' Diox lugar par yòo ban no mèna Diox thidtene.

**Jesús ndxab loo mèn: Mèn co' li con'
ndac loo gu', ngue cón che'n mèna
loo Diox.**

(Mr. 9.41)

⁴⁰ Mèn co' ta' lugar yòo no gu' mèn liz mèn no làaz mèn, mèna ta' lugar yòo non mèna. Le' mèn co' ta' lugar no tyal mèn yòo non mèn, mèna ta' lugar no tyal mèna yòo no mèna xuden Diox co' mtel' daa. ⁴¹ Mèn co' ta' lugar yòo mèn co' nde'th di's co' ndxab Diox liz mèn no làaz mèn por nac mèna mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox, loo mèna li Diox leque con' ndac co' li Diox loo mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox, ne. Lomisque' ne, mèn co' ta' lugar yòo thib mbi' nalì no thib mbi' nambii liz mèn no làaz mèn tac non mèn nac mbi' mbi' nalì no mbi' nambii, loo mèna li Diox leque con' ndac co' li mèn loo mèn co' nac mèn nalì no mèn nambii. ⁴² Lomisque' ne, chol mèn co' ta' thib xii nítüp loo chol mèn proba por gu mèn proba por nac mèn proba mèn co' nac xin' mté'th daa, no por ndyoo nque mèn proba xísen, lícpe' ba'i, na nii loo gu': Loo mèna li Diox anggàc huax con' ndac xalque' ndli Diox loo mèn co' nac xin' mté'th daa.

Juàn Bautist mtel' chop myen' xin' mté'th Juàn par mnibdi's myen' thìb con' loo Jesús.

(Lc. 7.18-35)

11 Co'se' ngolo mnibe' Jesús loo myen' no mdoodi's no Jesús ryete si' fchop myen' xin' mté'th Jesús, mxen Jesús ned. Nda Jesús par ned làaz myen' par lu' Jesús no co Jesús yalbàn cóñ che'n di's ndac loo mèn par ned nda myen'.

2 Nde nxon', le'pe' ngue Juàn Bautist lezi'l le'n huiza, mbìn Juàn cóñ che'n co' ngue tee li Jesús. Sya, mtel' Juàn chop myen' xin' mté'th Juàn loo Jesús 3 par ya nibdi's myen' loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—¿Ché! U' nac Crist co' ndxath yi'tha o ché' más huen cued nu' yi'th tedib xa' co' nacpe' Crist, cà?

4 Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo myen': —Byàa gu'. No fta' gu' cuent loo Juàn cóñ che'n con' co' gunèle' gu' no cóñ che'n con' co' mbìnle' gu'. 5 Guuz gu' loo Juàn: Mèn sieu ngüi!. Mèn coj mdyoxcua' nii. No ndyee mèn coj. Mèn co' ndyac yíiz ndxa's lad, co' ndxè yid lad, ndxac no ndxembìi mèna. Mèn cué! ndxòn di's. Mèn nguth, ale, ndryo xban. Le' loo chol mèn prob no loo mèn naxèn co' ndyac yaltìi na, ndxàthle' no ndxènle' cóñ che'n di's ndac co' ndlu' cóñ che'n Diox. 6 Huen nda mèn co' ne'tyo xà'de lezo' no mèn co' ne'ten'te arid ngòc nguàal con' por cóñ chenen.

7 Co'se' mbii myen' xin' mté'th Juàn Bautist loo Jesús, mtlo Jesús, mdoodi's Jesús cóñ che'n Juàn Bautist loo mèn co' nziri!. Ndxab Jesús loo mèna:

—Co'se' ngua tee hui' gu' Juàn co'te' nagána, ¿ché' ngua tee hui' gu' thìb xan' nixxtil' co' ngol' mbii, cà? Yende xàa. 8 Lomisque' ne, niin loo gu': ¿Ché' ngua tee hui' gu'? ¿Ché' ngua tee hui' gu' thìb mbi' co' noc thib ned lar' huen, cà? Gu' nonque' no naneeque'

gu' le' mèn co' ndxoc anabte lar' huen, mèna mbe liz rey, ¿lé'? 9 ¿Xá nee gu'? ¿Chó loo ngua tee hui' gu', sya? ¿Ché' ngua tee hui' gu' thìb mbi' co' nde'th di's co' ndxab Diox, sya, cà? Aa, lìcpe' ba'i. Gu' ngua tee hui' thìb mbi' co' más ñaare' loo mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox. 10 Cón che'n Juàn Bautist nac di's co' ndub loo libr co' nac xti'sdiox co' ndxab:

Na tel' ner thìb mbi' co' ya te'th ner di's ndac ndxè' lool. No lu' mbi' cóñ che'n lìu loo mèn par li mèn xtùuz no par tyoodi's no mèn lezo' mèn ndoore' co'se' galen loo mèn.

11 Na nii loo gu': Làth rye mèn co' ngóol xàñ' nii xna' mèn no xàñ' nii xud mèn, tarte gáal thìb mbi' co' nde'th di's co' ndxab Diox co' más ñaare' leque Juàn Bautist. Mastale' tataa naca, desde nalle' par delant, mèn co' nac más be'the co' ngue ta' lugar ñibe'pe' Diox loo mèn, más huen nda mèna loo Diox leque Juàn Bautist. Tac Diox co xo'f más con' ndac cóñ che'n Diox loo mèna leque con' co' mblo xo'f Diox loo Juàn Bautist cóñ che'n Diox.

12 Tac axta co'se' ngòc tiemp co'se' mtlo Juàn Bautist, mde'th Juàn Bautist no mblo Juàn Bautist yalbàn cóñ che'n di's ndac, no axta huiz nalze mbyath mbyèn cóñ che'n di's ndac co' ndlu' xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. No ryete mèn co' mbìn di'sa nguàtbèe par mbli mèna co' nzote mod li mèna par yòo mèna loo cóñ che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèna. 13 Tac ryete mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox co' mque' ye's co' nac xti's Diox, no loo libr co' ngòc ley co' mnibe' Diox co' mxo'f Moisés loo mèn ndyoodi's no nda' cuent cóñ che'n xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn ndoore' gác tiemp co'se' yi'th Juàn Bautist. 14 Chele' gu' yila's di's co' ngue niin loo gu' ndxè', gola's gu' le' Juàn Bautist nac Lii co' mbyath yi'th, Lii co' mde'th di's co' ndxab Diox

póla. ¹⁵Chele' gu' nden' cóن nee di's co' ngue niin loo gu' ndxè!, fta' gu' lugar yaa'd di's ndxè! le'n lezo' gu!. No gola's gu' di'sa.

¹⁶¿Xá nee gu'? ¿Con chó con' tetaquen mèn co' nzi ban tiemp ndxè!, à'? Ndyaqueñ le' mèn co' nzi ban tiemp ndxè! nac xal myen' bix co' mbe nguith loo xbi!. No mbez yée myen' bixa loo xtàa myen!. Mbez myen!: ¹⁷Nu' mbil' dii loo flaut no ale ne'ngol' niide gu!. Mbil' ro bàan nu' no ale ne'ngón'te gu' con nu!. Tataaque' nac mèna. ¹⁸Per na nii loo gu!: Co'se' mbi'th Juàn Bautist, ne'ngàcte tataa loo Juàn. Tac Juàn ne'nghuade no ne'ngude Juàn axta plóthe mbly'a's Juàn xal nac mod co' ndxuhua chol mèn. No ale mbez gu' cón che'n Juàn: Xpii meexù' ngue tee no Juàn. ¹⁹Ngoloa, ndalen, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè! xal ndxáal chol mèn. Daa ndxuhua. Daa ndxu. Per co'se' ñíee gu' tataa ndxuhuan no tataa ndxun, ale mbez gu': Susque' ndxuhuacho' mbi' ba!, yoo. No ale mbez gu': Susque' ndxò lezo' mbi' ndxu mbi' vin. No ale mbez gu': Ndxàc amiú mbi' con mèn co' ndli cobrar cón che'n contribución no con mèn co' ndxàp xtol. Mastale' tataa mbez gu' nac daa, daa nii loo gu': Yende chó import nzo lezon cón che'n con' ndli gu' xtùuz cón che'n Juàn no cón chenen tac mèn co' ndxácpe', mèna nonque' no naneeque' mèna le' con' co' ngue li Diox por cón che'n Juàn no por cón chenen nac con' ndac co' ncàb loo co' ndxác ryop nu' Juàn.

Trè' ndlu' cón che'n mèn rye yéez co' ne'ndalte ngòn cón che'n Jesús.

(Lc. 10.13-15)

²⁰Sya, mtlo Jesús, mbyoo Jesús rye mèn co' nac che'n rye yéez co'te' mblike' Jesús huax yalguzye' tac ne'nglàade yéç mèna no ne'nglàade lezo' mèna. Ndxab Jesús loo mèna:

²¹—Ay, prob gu' izlyo', mèn yéez Corazín. Ay, prob gu' izlyo', mèn yéez Betsaid. Tac chele' le'n yéez Tir no le'n yéez Sidón ngàc ryethe yalguzye' ndxè! xal ndxàca loo gu' nalle', mèna nglàa yéç no nglàa lezo' mèna, no ngoc mèna lar' lut por cón che'n yalnaxi co' ngòc loo mèna. ²²Por cona, daa ngue nii loo gu', mèn yéez Corazín no mèn yéez Betsaid: Le' loo mèn yéez Tir no loo mèn yéez Sidón más xhuite gác yaltii le'n huiz co'se' tub rez Diox cón che'n mèna leque co'se' tub rez Diox cón che'n gu'. ²³No gu', mèn yéez Capernaum co' nac mèn nate's no mèn naxal!, ¿ché' ngue li gu' cuent no ché' nden' gu' le'n lezo' gu' le' gu' nddo lité yòo loo bé!, cà? Yende xàa. Ndxel'leque', gu' nddo lité lyàa loo quìi no loo bëel co'te' lyàa mèn co' ndryo xà! loo cón che'n Diox. Tac chele' loo mèn yéeza ngàc rye loothe yalguzye' co' ngòc loo gu'a, mèn yéeza ngyan'que' axta huiza no axta huiz nalze. ²⁴Por cona, daa ngue nii loo gu', mèn yéez Capernaum: Co'se' gác huiz co'se' tub rez Diox cón che'n mèn, más nè gác yaltii loo gu' leque loo mèn co' ngure ban ned nziri' yéez Sodom.

Jesús mbez loo mèn: Gòo gu' loo cón chenen no daa li yo nagàl lezo' gu' no tí' lezo' gu'!

(Lc. 10.21-22)

²⁵Le'n huiza ndxab Jesús loo Diox: —Diox quix U', Pay, U' co' ñibe'pe' loo alux con' loo bé! no loo izlyo!. U' mtau' yéç mèn no lezo' mèn, mèn co' mbez anze'f ndxác no mèn co' mbez nden' di's par ne'ten'te mèna di's no par ne'ta'de mèna cuent cón che'n ryop na!. Ndxel'leque', U' mblo xo'f cón che'n na' loo mèn co' nau' loo nau' yéç xal loo myen' bix. ²⁶Tataaque' mbli U', Pay, tac tataa mbly'a's U' li U'i.

²⁷Mbere Jesús, ndxab Jesús loo mèna tedib vez:

—Ngue niin con' ndxè' loo gu', ne: Mda'le' xuden ryethe con' ndxàp xuden la's nii xuden no la's ya' xuden loon thidte vez. Lìcpe' ba'i, yende chó mèn tarte libe' daa. No tarte ta' mèn cuent cóñ chenen, daa co' nac xgan' xuden Diox. Ante Diox co' nac xuden ndlibe'que' daa. No, lìcpe' ba'i, yende chó mèn nzo co' ndlibe'que' xuden Diox. Ante daa, co' nac xgan' xuden Diox, ndliben xuden Diox. No loo mèn co' ndlyazen go xo'fque'en cóñ che'n xuden Diox, mèna mté'thque' no nda'que' mèna cuent cóñ che'n xuden Diox.

28 Ndxab Jesús loo mèna, ne:

—Gòo gu' loo cóñ chenen no gola's gu' loon, gu' co' anzef' nxi lezo' por chol yaltii co' ndxàc loo gu'. Daa li par cue see tee lezo' gu' no par tí' lezo' gu' loo ryethe con'. **29** Tac daa nac mbi' nado!. No indye'ste daa. Ne' ne' inxal' daa. Por cona, ngue niin loo gu': Ftubdi's gu' loon no bìn gu' di's co' ngue niin loo gu' ndxè!. No bli gu'i xal ngue ñibe'ena loo gu' xal ndxàca loo thib ned ngon co'se' nxo'f xuan' ngon yuug xís yen ngon. Fté'th gu' co' nac cóñ chenen. Chele' gu' yòo loo cóñ chenen no yila's gu' loon xal ngue niina loo gu' ndxè!, por derech, cue see tee lezo' gu' loo ryethe con!. **30** Tac con' co' ñibe'en loo mèn co' ndxòo loo cóñ chenen par li mèna, inacte con'a arid nagàn par li mèna. Ne' ne' inaca xal thib yó' co' anzef' né' par hue' mèn yó'a xís mèn. Ndxel'leque', naca thib con' par tí' lezo' mèn no yo nagàl lezo' mèn.

Myen' xin' mté'th Jesús mcho' bacdò che'n nzob triu huiz co' ngòc huiz descans tiempa.

(*Mr. 2.23-28; Lc. 6.1-5*)

12 Leque le'n huiza, thib huiz sabd co' ngòc huiz descans tiempa, Jesús nda riid con myen' xin' mté'th Jesús co'te' nax thib le' yòo co'te' nzo'f ña' triu. Le' myen' xin' mté'th Jesús

na, mblyan!. Ale mtlo myen', mcho' myen' triu. No mblobya' myen' triu la's ya' myen' par ngro' nzob triu par hua myen!. **2**Làth mèn co' ndoo nque xís Jesús ngo ndxep mèn xley' farise. Co'se' ñèe mèn xley' farise ndli myen' con'a, ndxab mèn xley' farisea loo Jesús:

—Hui' nexa, mbi!. Myen' xin' mté'th lüu ngue li zin' co' idxàalte li myen' huiz sabd co' nac huiz descans, cara.

3 Jesús ndxab loo mèn xley' farise:

—Aa, ñché' tarte lab gu' loo libr no ché' tarte ta' gu' cuent cóñ che'n con' co' mbli David co' ngòc rey pólá thib vez co'se' mblyan' David con mèn co' ngure no David tiempa, cà'? **4** David ngòo le'n templ. No ale mxen David pan co' ngòc pan natú' loo Diox co' mbec mèn loo mes. Indxàalte David nghua David pana con mèna. Tac pana, ante nguley', co' ndxòo le'n templ ché'n Diox, ndxàp permis ndxuhua pana tiempa. **5** ¿Ché' tarte lab gu' loo libr, co' ngòc ley co' mnibe' Diox mxo'f Moisés loo mèn, le' rye nguley' co' ndxòo templ indlide descans huiz descans no mxo'f zin' nguley' le'n templ huiz descans, cà'? No non gu' le' con' co' ndli nguley'a incàbte con'a xquin nguley' no xtol nguley', ñlé'? **6** Ngue niin loo gu': Trè' nzo thib mbi' co' nac más mbi' roo mbi' xèn leque templ, co' nee di's, mbi'a nac yub daa. No con' ndlin inacte co' ngue cuanen xquin daa no xtol daa xal ndli gu' cuent. **7** Gu' tarte ten' no tarte yaa'd di's loo gu' cóñ nee di's co' ngue niin loo gu' ndxè>:

Daa ndlyaz le' gu' lyat lezo' ñée gu' hues xtàa gu'. No indlyasten le' gu' tolo guth má' par quix gu' cóñ che'n xtol gu' loo Diox por ren má' co' nxo gu' loo izlyo!.

Le' sya, chele' gu' non no ta' gu' cuent cóñ nee di's co' ngue niin loo gu' ndxè!, axta ne' ne' quexù' gu' daa, daa co' ingue cua'nte xquin no xtol. **8** Daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol

mèn loo izlyo', daa ñibe' loo mèn no niin loo mèn cón li mèn huiz sabd. Tac Diox mbli ndxàpen con' la's niin no la's yan par ñibe'en loo mèn cón li mèn huiz sabd.

Trè' ndlu' cóñ che'n thib mbi' co' mque no sa ya' biiz.

(*Mr. 3.1-6; Lc. 6.6-11*)

9 Ngoloa, mbii Jesús tya. Ngòo Jesús le'n thib sinagog che'n mèna. **10** Làth mèna ngo thib mbi' co' nayíz sa ya'. Ya' mbi'a yende mod huin. No yende mod ga!. Sya, asembli mèna, mnibdi's mèna loo Jesús cón che'n mbi'a par cua'n mèna mod quexù' mèna Jesús. Ndxab mèna loo Jesús:

—Mbi', ¿ché' nzo mod teyac mèn thib mèn yíz nalze co' nac huiz descans, à?

11 Mcàb Jesús loo mèna. Ndxab Jesús: —¿Ché' nzo chó thib gu' co' nzo làth gu' ndxè!, angab na'i, chele' gu' ngue no thib mbacxil' no ngob che mbacxil'a le'n thib tó! le'xque' huiz sabd co' nac huiz descans, ché' ne'co'de gu' mbacxil'a le'n tó!, sya, cà? **12** Ale'que' thib mbi' ne' intac más leque thib mbacxil'. Cona, ngue niin loo gu': Ndxàalque' li mèn con' ndac loo mèn huiz sabd co' nac huiz descans.

13 Ngolo ndxab Jesús di'sa loo mèna, ndxab Jesús loo mbi' yíza:

—Ftega' ya'l, ey.

Co'se' mtega' mbi' ya' mbi', mbyac ya' mbi' xalque' taasa lad ya' mbi' co' nac ya' huen mbi'. **14** Sya, ngro' mèn xley' farise. Mdoodi's mèna con xtàa mèna xá mod guthxù' mèna Jesús.

Di's co' mde'th Sayi co' mde'th di's co' ndxab Diox cóñ che'n Jesús.

15 Co'se' mden' lezo' Jesús con' ndlya's mèna li no mèna Jesús, mbii Jesús tya. No anze'f thib mèn mdoo nque xís Jesús. Làth xtau'a, mteyac Jesús mèn yíz co' nde làth mèna.

16 Mnibe' Jesús loo mèna yende chó

loo gabte mèna chó nac Jesús. **17** Tataa mnibe' Jesús loo mèna par ngòcque', no mdyaaque', no mdubque' di's co' mde'th Sayi co' mde'th di's co' ndxab Diox. Sayi ndxab:

18 Mbi' ndxè' nac mbi' co' nxo'f zin' zin' cón chenen. Daa mcui mbi' ndxè'. Mbi' ndxè' anze'f lezon ngudloon. No cón che'n con' ndli mbi' ndxè' anze'f ndyac tín' lezon. Daa làa Xpii Natú' co' nac Xpiipe' daa loo mbi' co' nxo'f zin' zin' cón chenen. Te'th mbi' no lu' mbi' loo mèn dib athu loo izlyo' le' daa nalí no nambii tub rezen cón che'n rye mèn. **19** Ne'yoo di'ste mbi' con nec thib mèn. Ne' ne' te'th mbi' cón che'n mbi' ayen di's ayen cuent loo mèn. Ne' ne' yo mèn co' gòn di's co' gab mbi' ayen di's ayen cuent ned riid mbi'. **20** Ne' ne' qui's mbi' co' nxo'f zin' zin' cón chenen thib xan' nixxtil' co' ndoo gon' no co' ndoo rec par gas nixxtil'a. Ne' ne' teche mbi'a bxec loo mech che'n lintern co' pente ndoo yol axta co'se' gàc huiz co'se' thib líté ñibe' mbi' co' nxo'f zin' zin' cón chenen loo mèn dib athu loo izlyo'. Ne'lide mbi'a con'a tant nado' mbi'a. **21** No loo mbi' co' nxo'f zin' zin' cón chenen cue quee lezo' mèn co' nac mèn dib athu loo izlyo', mèn co' inacte mèn nación Israel.

Mèn xley' farise mquexù' mque' fals Jesús le' Jesús ndxàp con' la's nii Jesús no con' la's ya' Jesús co' nac che'n meexù'.

(*Mr. 3.19-30; Lc. 11.14-23; 12.10*)

22 Ngolo mdoodi's Jesús di'sa, mbi'th no mèn thib mbi' sieu co' mque no thib mbii ye'rstin' che'n meexù'. Nde nxon', mud mbi', ne. Jesús mteyac mbi'. Ngoloa, ndxe'sleque' mdoodi's mbi' no mbui' mbi'. **23** Co'se' ñiè mèn co' nziri' loo Jesús le' Jesús mbli con'a, ante mbui' mèna no ante gunaa mèna. Mbez mèna:

—¿Ché' mbi' ba' co' mbez mèn nac xgan' David co' ngòc rey pólá, cà?

24 Co'se' mbìn mèn xley' farise tataa gunii mèna no mdoodi's mèna cón che'n Jesúś, ndxab mèn xley' farise loo mèna:

—Mbi' ba' ngo' xpii ye'rsin' ante por ryethe con' roo no con' xén co' nzo la's nii no co' nzo la's ya' che'n xa' co' lèe Beelzebú co' nac jef che'n rye xpii ye'rsin'.

25 Per Jesúś mda' cuent no mden' lezo' Jesúś xal nac xtùuz mèna. Ndxab Jesúś loo mèna:

—Nde niin thib con' loo gu', mèn xley' farise: Ryete mèn co' nxo'f zin' no gobien loo cón che'n gobiern, chele' mèna ndxàc chop ned mèn no leque mèna bixyath contra xtàa mèn, leque mèn guth xtàa axta telux mèna xtàa mèn. Le' sya, tataa mod gobierna lyux. Lomisque' ne, chele' mèn che'n thib yèez o thib ned mèn guliz co' ndxàc famil ndxàc chop ned no bixyath mèna contra xtàa mèna, no bixyath mèn guliz co' ndxàc familia contra mèn guliz por mbe yoo mèna, pues mèna ne'xecte loo con'a axta lyux mèn yèeza no axta lyux mèn co' ndxàc mèn guliza, ne.

26 Cona, ngue niin loo gu': Lomisque' mod ndxàca loo Mebizya, ne. Tac chele' Mebizya tlo li par gác mèn mèn nado' loo izlyo', ¿xá mod ryo' loo co' ndlya's Mebizya li mèn, sya? Yende moda, ¿lé?

27 Gu' mbez le' daa ngo' xpii ye'rsin' loo mèn por cón che'n con' roo no con' xén co' nzo la's nii no co' nzo la's ya' che'n xa' co' lèe Beelzebú, ¿lé? Chele' daa tataa ndli, ¿chó nda' yalnibe' loo mèn co' ndxòo lad che'n gu' par ngo' mèna xpii ye'rsin' loo mèn co' mque no xpii ye'rsin', sya? Cona, ngue niin loo gu': Leque mèn co' ndyoo nque xís gu'a nda' cuent no ngo xo'f mèna cón che'n gu', ale nquée mbii yéc gu', no ndxos xtùuz gu', no ne' ne' inda' gu' cuent cón mbez gu' co'se' ndli gu' xtùuz cón chenen.

28 Ndxe'leque', daa ngo' xpii ye'rsin' loo mèn por cón che'n Xpii Natú' che'n Diox. No con' ndlin loo mèna ndlu' loo mèn par ta' mèn cuent no non mèn mzinle' tiemp co' ngue ñibe'pe' Diox loo mèn làth gu'!

29 Gunee gu' loon: ¿Xá mod gác yòo chol mèn liz thib mbi' tín' co' anzef nayi' par li huan' mèna con' co' nac che'n mbi'a chele' mèn ne'tyente mbi' par ner quedó' mèn mbi'? Chele' mèn ante tataa gác li loo mbi', le' sya, nzoque' mod li huan' mèna che'n mbi' co' ndxàp mbi'.

30 Mèn co' inda'de lad chenen, mèna nac ngolo ngola's loon. Lomisque' ne, mèn co' inqueltàa node daa par lyath no mèn daa par gon taamas mèn loo cón che'n Diox, ale ndxe'leque', le'le' ndli mèna ndryo xà' taamas mèn loo cón che'n Diox.

31 Cona, ngue niin loo gu': Nzoque' mod tyon' rye xtol mèn no xquin mèn co' mcua'n mèn. No nzoque' mod tyon' rye di's co' ñii yèe ñii tìi mèn cón che'n Diox. Per chele' chol mèn ñii yèe ñii tìi cón che'n Xpii Natú', mèna, por derech, thidteneque' ne'tyon'te xtol no xquin. **32** Chol mèn co' ñii yèe ñii tìi cón chenen, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, nzoque' mod tyon' xtol no xquin mèna chele' mèna ña'ba loo Diox ton' Diox xtol mèna. Per chele' chol mèn ñii yèe ñii tìi cón che'n Xpii Natú', mèna, por derech, thidteneque' ne'tyon'te xtol no xquin mèn, que naca naban mèn loo izlyo' ndxè', que naca yòo ban mèn tedib izlyo' co' cue yiloa.

Tré' ndlu' cón che'n chop ned mèn.
Mèna nac xal thib yaa xlè ndac co' nda' xlè huen no xal thib yaa xlè ye'rsin' co' nda' xlè ye'rsin'.

(Lc. 6.43-45)

33 Angab na'i, chele' gu' too thib xan' yaa xlè co' ta' xlè ndac, yaa xlè ta' xlè

ndac. No chele' gu' too thib xan' yaa xlè ye'rsin', yaa xlèa ta' xlè ye'rsin!. Sya, mèn libe' no ta' mèn cuent cón che'n yaa xlèa por thib loo thib loo xlè co' nda' yaa xlèa. Tataa ndxàc be' mèn, ne. **34** iAa mèn ye'rsin' co' nac xal mbel' co' lèe huid! **35** Xá mod gác gu' tyoodi's gu' con' ndac co'se' angcual nac gu' mèn ye'rsin', à? Yende mod tyoodi's gu' con' ndac. Tac di's co' alithe ndyoodi's chol mèn, di'sa nac di's co' alithe ndye'th xtùuz mèn co' ndryo' ndlyen' lezo' mèn par tyoodi's mèn.

35 Tolo ndxab Jesús loo mèna:

—Nde niin tedib con' loo gu': Mèn co' nac mèn ndac, mèna ndxòo lezo' ndyoodi's con' ndac. Tac con' ndac co' ndyoodi's mèna nac di's co' ndryo' le'n lezo' mèna. Le' mèn co' nac mèn ye'rsin' na, mèna ndxòo lezo' ndyoodi's con' ye'rsin!. Tac con' ye'rsin' co' ndyoodi's mèna, lomisque', ndryo' le'n lezo' mèna.

36 Más de cona, niin loo gu': Ryete di's co' alithe ndyoodi's mèn, cón che'n leque di'sa ta' mèn cuent loo Diox co'se' gác huiz co' tub rez Diox cón che'n mèn loo mèn. **37** Tac leque di's co' tyoodi's gu' no co' ta' gu' cuent huiza, leque di'sa co xo'f gu' par ñeene' chó mèn nac gu', ñché' nac gu' mèn ndac no mèn nali o ché' nac gu' mèn co' ncua'n xquin no xtol par thidtene quexù' Diox gu' no tetìi Diox gu'?

Mèn ye'rsin' ña'b loo Jesús li Jesús thib señ co' hui' mèn loo co' gác thib yalguzye'.

(*Mr.8.12; Lc. 11.29–32*)

38 Sya, plá mèn xley' farise no plá mèn co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, ndxab mèna loo Jesús: —Maistr, nu' ndlya's ñèe le' lùu li thib con' co' gác thib yalguzye' loo nu'!

39 Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús: —¿Mèn co' ngolo ngolux ñibe' loon par lin thib con' co' nac yalguzye', cà? Yende xàa. Ya yende chó más yalguzye'

gác loo mèn ba!. Ndxé'leque', thib señ co' hui' mèn ba' gác loo mèn xal señ co' ngòc loo Jonás co' mde'th di's co' ndxab Diox pólá. **40** Tac texal ngo Jonás le'n xti' thib mbèel roo, co' mtocuña' Diox, le'n son huiz no le'n son yál!, tataa daa ne, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, daa go le'n bá' le'n son huiz no le'n son yál!. **41** Tolo niin loo gu': Mèn ciuda Nínive co' ngure ban pólá ryo' too loo mèn, co'se' gác huiz co' tub rez Diox cón che'n ryethe mèn co' nzi ban tiemp ndxè!, par quexù' mèn ciuda Nínive mèn co' nzi ban tiemp ndxè!. Tac mèn ciuda Nínive ngulàa yéc no ngulàa lezo' loo xtol mèn no loo xquin mèn no mzye' mod co' ngòp mèna co'se' mde'th Jonás no mblo Jonás yalbàn cón che'n di's ndac che'npe' Diox loo mèna. No nalle' na nii loo gu': Trè' nzo thib mbi' loo gu', co' nac daa, co' nac más mbi' roo mbi' xèn leque Jonás. **42** Lomisque' ne, thib xa'got co' ngòc rein loo nación co' ngure par ned sur tiempa, xa'gota, ne, ryo' too loo mèn co'se' gác huiz co' tub rez Diox cón che'n mèn co' nziri' tiemp ndxè! par tolo quexù' xa'gota mèn co' nziri' tiemp ndxè! loo Diox. Tac xa'gota ngro' làaz xa' co' ngureri' tedib lad ro izlyo' co'te' ngòc más titi tiempa par mbi'th yòn xa'gota di's co' ngòc di's co' ngòc Salomón co' ngòc rey tiempa. No nalle' na nii loo gu': Trè' nzo thib mbi', co' nac daa, co' nac más mbi' roo mbi' xèn leque Salomón.

Trè' ndlu' cón che'n thib xpii ye'rsin' co' mbere, mzin loo mbi' co'te' ngro xpii ye'rsin'.

(*Lc. 11.24–26*)

43 Niin tedib con' loo gu', ne: Co'se' ndryo' thib xpii ye'rsin' loo thib mèn, xpiia ngro!. No nda que tee xpiia co'te' nagán par cua'n xpii co'te' yòo xpii par li xpii descans. Per co'se' fíee xpii yende pá yòo xpii, ndli xpii xtùuz. **44** No mbez

xpii loo lezo' xpii: ¿Cón lin? Capas daa, beren, ndyàan loo mbi' co'te' ngro'ena. Per co'se' mbere xpiia, ndye'th xpii loo mbi', ñèe xpii mbi'a xal thib liz mèn co' nítleque' mblyo'f no co' mblyath no co' nabe'ste ñaa. ⁴⁵Sya, bere xpiia, ya xpiia, ya xi xpii taagaz xpii co' nac más xpii ye'rsin' leque xpiia. Sya, yòo rye xpiia loo prob mbi'a. Le' sya, por lult más nazab tyen mbiia mbi'a no quée mbiia loo mbi'a leque co'se' ner vez ngòo xpii loo mbi'a. Tataa gáca loo mèn co' nac bin ye'rsin' co' nziri' tiemp ndxè.

Xna' Jesús, no myen' huespe' Jesús, ngua toodi's no Jesús.

(Mr. 3.31–35; Lc. 8.19–21)

⁴⁶Jesús tatabe' ndoo toodi's loo mèn co' nziri' loo Jesús co'se' mzin xna' Jesús no myen' huespe' Jesús gax co'te' ngo Jesús. Ne'ngòode xa!. Par fuer no maste ngure xa!. Mblyia's xa' toodi's no xa' Jesús. ⁴⁷Sya, thib xa' co' ndoo xi'tha xexte ndxab loo Jesús:

—Xna' U' no myen' huespe' U' nzi fuer ba!. No ndlya's xa' tyoodi's no xa' U!, Tad.

⁴⁸Per ndxe'leque', Jesús mcàb loo xa' co' mbli avis loo Jesús. Ndxab Jesús:

—¿Ché! ndlya'sl niin lool chó mèn, lícque!, nac xal xnan no chó mèn, lícque!, nac xal huesen, cà? Na nii lool chó nac xal xnan no chó nac xal huesen.

⁴⁹Sya, mblu' Jesús myen' xin' mté'th Jesús loo xa'a no loo mèn co' nziri'a. Ndxab Jesús:

—Myen' ba' nac xal xnan no myen' ba' nac xal huespe'en, ne, ey. ⁵⁰Tac chol mèn co' ndli xal nee lezo' xuden Diox co' nzo loo béis no xal ndlya's xuden Diox, mèna nac xal huesen. Mèna nac xal ftanen. No nac mèna xal xnan.

Jesús mtetac di's loo mèn xal ndxàca loo thib mbi' co'se' ngo mbi' bin.

(Mr. 4.1–9; Lc. 8.4–8)

13 Leque huiza ngro' Jesús liz thib mbi' co'te' ngo Jesús. Ngua

tub Jesús ro thib lagun co' nziri' tya. ²Huiza, anze'f thib mèn mqueltàa co'te' mdub Jesús. Sya, ngo too Jesús. Ngua tub Jesús le'n thib yòoyaa loo lagun. Le' mèna na, ngure loo yux ro lagun loo Jesús. ³Sya, mtlo Jesús. Alithe mtetac Jesús huax con' loo mèna. Ndxab Jesús loo mèna:

—Nde niin thib con' loo gu!: Ngo thib mbi' co' ngo bin. ⁴Mbi' ngro', ngua lo mbi' bin. Láth nge go mbi' bina, ngulàa ndxep bin ro ned. Ngoloa, mbi'th mbin bé!. Mblo' mbin biz bina loo yòo. Nduhua mbin biz bina. ⁵Le' taandxep biz bina na, ngulàa loo yòo quèe co'te' xite yòo nzi'l f loo quèe. Setilte ngulen biz bina tac inacha'de nzi'l yòo loo quèea. ⁶Per co'se' mtlo mdín bée biz bina, ale mtec mso' bée biz bina tac yende arid xcop loo yòo co'te' ngulen biz bina tac yende pá ned xon' no lyàa lox biz bina. Ale mbiiz bina. ⁷Le' taandxep biz bina na, ngulàa le'n huan. No más mbryoo mxyèn huan leque biz bina. Ale mblyus biz bina nzo biz bina le'n huan. ⁸Le' taandxep biz bina na, ngulàa loo yòo be'l. Biz bina mda' thib cosech ndac. Chó biz bina mda' thib ayo nzob. Chó biz bina mda' ayon nzob. Chó biz bina mda' gal psi' nzob tac huenque' ngòc cosech che'n biz bina loo yòoa. ⁹Chele' gu' nden' cóne di's ndxè!, fta' gu' lugar yaa'd di's ndxè! le'n lezo' gu!. No fta' gu' cuent cóne di's di's co' ngue niin loo gu' ndxè!

Trè' ndlu' cóm mbli mtetac Jesús di's loo mèn.

(Mr. 4.10–12; Lc. 8.9–10)

¹⁰Sya, mbii gax myen' xin' mté'th Jesús loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, ¿chonon tatua' ndyoodi's U' loo mèn ba' con di's co' alithe mtetac U' ba', à?

¹¹Jesús mcàb loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Loo mèna, tataa mdyoodizen tac mèna indxaa'dte di's. Ne' ne' gác

mèna ta' mèna cuent cóن che'n di's co' ndlu'en loo mèn. Per part cón che'n gu', Diox ngue li le' gu' nda' cuent cón che'n mod co' be' nacasloo xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn, Diox co' ndub loo bé'. ¹²Lomisque' ne, mèn co' ngue no con', tolo que no mèna más con' axtaque' que no mèna huax con'. Per ndxe'leque', mèn co' ingue node con', ale tyuhuan mèna ndxepte con' ngue no mèna. Con'a nee di's, tolo gòn mèn no tolo ta' mèna cuent cón che'n con' co' nac cón che'n Diox. Per mèn co' indxaa'dte di's no co' inda'de cuent cón che'n Diox no mèn co' indyalte tolo gòn cón che'n Diox, loo mèna Diox li tolo yau' xtùuz mèna no tolo yau' lezo' mèna loo cón che'n Diox. ¹³Cona, ndyoodizen loo mèna con di's co' alithe ntetaquen tac mèna ngue li cuent ngue hui' ndac mèna no ndxòn ndac mèna loo cón chenen. No ndli mèna cuent ndxòn ndac mèna di's co' ndlu' cón chenen. Per ndxe'leque', nac mèna xal mèn co' ne'fieede cón ngue hui' mèna loo cón chenen. Lomisque', nac mèna xal mèn co' inda' ndacte cuent cón chenen. Ndxàca tataa loo mèna tac indxaa'dte di's co' ndyoodizen yéc mèn. Ne' ne' inda' mèna cuent cón ngue lin. ¹⁴No nalle' ndxàcque' con' loo mèna xal nac di's co' ndxab Sayi co' mde'th di's co' ndxab Diox. Ndxab Sayi:

Licpe' ba'i, mèn gòn di's co' tyoodizen. Per ne'ya'a'dte mèna di'sa. Licpe' ba'i, mèn hui' loo con' lin. Per ne'ta'de mèn cuent cón ngue lin. ¹⁵Tac lezo' mèna no xtùuz mèna ngòc naad no ngòc nguud. Anze'f nazab ndxòn mèna di's no nden' mèna di's co' ndyoodizen. Loo cón che'n Diox nac mèna xal mèn sieu. No nac mèna xal mèn co' nathath ngüi' loo cón che'n Diox. Ale ryethe con'a ndxàc loo mèna par ne'ta'de mèna cuent no par ne'gònte mèna cón che'n Diox ne' ne' yaa'd di'sa le'n xtùuz mèna

no le'n lezo' mèna. Rye con'a ncàb loo mèna par ne'tyalte mèna lyàa yéc mèna no lyàa lezo' mèna. Ne' ne' tyal mèna par zye' mod co' ndxàp mèna par telá'en mèna loo con' ryes.

Cona, tataa ndxàca loo mèna xal gunii Sayi cón che'n mèna pólá.

¹⁶Huen nda gu', ey, tac gu' ngüi'que' no ndxònque' gu' co' huen huen cón che'n Diox. No ndxaadque' gu' di's co' ngue niin loo gu' le'n xtùuz gu' no le'n lezo' gu'. ¹⁷Licpe' ba'i, na nii loo gu':

—Huax mèn co' ngo pólá, mèn co' ngòc mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox no taamas mèn co' ngòc mèn ndac, anze'f mblyas mèna ngüi' mèna loo con' co' ngüi' gu' nalle'. Per ne'ngàcte gan ngüi' mèna con' ndxè!. Lomisque' ne, mblyas mèna ngòn mèna cón che'n con' co' ndxòn gu' nalle'. Per ne'ngàcte gan ngòn mèna cón che'n con' co' ndxòn gu' nalle'.

Jesús ngue go xo'f loo mèn cón nee di's co' mtetac Jesús loo mèn.

(Mr. 4.13-20; Lc. 8.11-15)

¹⁸Bìn gu' di's co' tan cuent loo gu' nalle' co' alithe mtetaquen loo gu'a, co' nee di's, cón che'n thìb mbi' co' mblo biz bina. ¹⁹Di's co' guniin loo gu'a nac con' ndxè!: Mèn co' ndxòn di's co' nac di's ndac che'n Diox co' ndlu' xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn, no indxaa'dte di'sa le'n lezo' mèna, ne' ne' inda' mèn cuent cón che'n di'sa, mèna nac xal biz bin co' ngulàa ro ned. Tac co'se' ndxi'th Mebizya loo mèna, ndli Mebizya loo mèna par ne'ten'te mèna no par setilte yathla's mèna cón che'n di's ndac co' mbìn mèna no co' ngulàa le'n xtùuz mèna no co' ngulàa le'n lezo' mèna. ²⁰Le' biz bin co' ngulàa loo yòo quèea na, nac xal mèn co' ndxòn cón che'n di's ndaca. No co'se' ndxòn mèna cón che'n di's ndaca, ndyac tín' lezo' mèn ndxòn mèn cón che'n di'sa. ²¹Per yiloa pláte huiz ndxàc ndxòn mèna cón

che'n di's ndaca, ndxàca loo mèn xal biz bin co' ngulàa loo yòo quèea. Biz bina ne'ngxecte por yende co'te' lyàa lox biz bina no yende pá xon' lox biz bina. Tac co'se' ndxàc ngòc nguàal con' loo mèna no co'se' ndyub ngu's mèn prob mèna por cón che'n di's ndac, le' sya, xexte ndlái' mèna. Ya indlya'ste mèna tolo gòn mèna cón che'n di's ndac che'n Diox tac ngo tac lezo' mèna loo con'a. ²²Le' biz bin co' ngulàa le'n huana na, ndlu' loo na' cón che'n mèn co' ndxòn cón che'n di's ndac. Per mèna más nde yath ñèe yalcon' co' nthop mèn loo izlyo' ndxé'. Le' sya, yalcon' co' ndxàp mèn loo izlyo' ndxé', por yalcon'a leque mèna nquedìi mèna par ndxau' yéc mèn no ndxau' lezo' mèn loo cón che'n Diox. Por cona, incàb ndacte nec thib con' ndac loo mèna loo cón che'n Diox. ²³Le' biz bin co' ngulàa loo yòo be'fa na, ndlu' loo na' cón che'n mèn co' ndxxa'd cón che'n di's ndac co' ngulàa le'n xtùuz mèn no le'n lezo' mèn. Le' sya, mèna ndli par ndxòn taamas mèn cón che'n di's ndac no par yòo taamas mèn loo cón che'n Diox. Tataa mod nac mèna xal biz bin co' nda' thib cosech ndac, co' nee di's, chó biz bin nda' thib ayo xlè. Chó biz bin nda' ayon xlè. Chó biz bin nda' gal psi' xlè.

Jesús ngue tetac cón che'n ña' triu huan co' ngulen le'n ña' triu.

²⁴ Jesúus ndxab loo mèna:

—Nde tetaquen tedib con' loo gu': Con' co' ndxàc par ñibe'pe' Diox loo mèn nac xal nac di's co' nde niin loo gu' ndxé'. Thib mbi' ngro', ngua lo mbi' biz bin co' nac nzob bin triu ndac loo xyòn mbi'. ²⁵Per co'se' ryete mèn guliz mbi' co' ngòc xuan' yòoa mxen mcal', ngòo tedib mbi' co' ngòc ngolo ngola's mbi'a loo xyòn mbi'. Ngoloa, nzob bin triu huan co' ñaa xalque' ñaa nzob bin triua loo xyòn mbi'. Ngoloa, ndyàa mbi' co' ngòc ngolo ngola's mbi'a.

²⁶ Per co'se' ngulen nzob bin triua, no mbryoo mxyèna, no mtlo ngos bacdò ña' triua, axta syare', thidte gunaa ña' triua con biz huan co' ngua lobii mbi'a loo xyòn tedib mbi'a. ²⁷Sya, ngua nee moza loo mbi' co' ngòc patrón moz. Ndxab moz loo mbi':

—Tad, chele' U' ngua lo ante nzob bin triu ndac loo xyòn U', ¿pá ned ngro' biz huan co' ñaa xal ñaa triu le'n ña' sya, Tad? ¿Xá mod ngulen biz bina le'n ña', ne, Tad? ²⁸Patrón mcàb loo moz. Ndxab patrón:

—Nzo chó mbi' co' ndxecloo ñèe daa ngua li con'a loo xyòn.

Sya, mnibdi's moz loo patrón. Ndxab moz:

—¿Ché' ndly'a's U' ya quib nu' huan co' ñaa xal ñaa ña', cà'?

²⁹ Per patrón ndxab loo moza:

—Aa'a. La! tee nzo'fa. Ne'ya quibtel huana le'n ña'. Tac chele' lìu quib huana, nzo ryes quib lìu ña', ne. ³⁰La'a thidte ryoo triu huana con ña' triu más huen axta co'se' gác tiemp lyáp ña'. Sya, por derech, tel'en moz co' ya li zin' par quib moz huan ye'rsin'a no, yiloa, tedó' moz huana por manoj par tec moz huan loo quìi. Le' nzob triu ndaca na, cosua' moz le'n sac co'se' yilo láp moz triu ndaca.

Jesús ngue tetac loo mèn cón che'n xal nac biz mostaz.

(Mr. 4.30–32; Lc. 13.18–19)

³¹ Mtetac Jesúus tedib di's loo mèn. Ndxab Jesús:

—Nde niin tedib con' loo gu': Mod co' tlo queltàa mèn co' tyal par tlo Diox, ñibe'pe' Diox loo mèn nac xal thib biz bin bix che'n mostaz co' mblo thib mbi' bin loo xyòn mbi'. ³²No, licpe' ba'i, biz bin mostaza nac thib biz bin más bix loo rye loothe biz bin co' nzo. Per co'se' ndlyen biz bin mostaza no ndryooi, ndxàca thib xan' huan co' más ndryoo no nxyèn le'n ña' mèn. No ndxàca

casque' xal thib xan' yaa co'te' ndlyàa mbin bê' par ntxcua' mbin xyòn mbin loo ram yaaa.

Jesús ngue tetac loo mèn cóñ che'n xá mod nac dii levadur.

(Lr. 13.20-21)

33 Diox co' ngue tlo ñibe' loo mèn, nerleque' mtlo Diox, ñibe' Diox loo nagabte mèn no más. No xèegà xèegà tolo yar' mèn co' ngue ñibe' Diox loo axta nzoque' mèn dib athu loo izlyo', mèn co' ñibe' Diox loo. Cón che'n mèna nac xal ndxep dii levadur co' ndyen thib xa'got par ncós xa' diia con son kil harin. No con le' laate diia tyub bes son kil harina.

Jesús ndyoodi's loo mèn co' nac antub di's co' mtetac Jesús loo mèn.
(Mr. 4.33-34)

34 Ryete con'a mdoodi's no Jesús mèn co' mqueltàa loo Jesús co' ngòc di's co' mtetac Jesús loo mèn. Asembli Jesús ante mtetac Jesús di's loo mèn. **35** Tataa ngòc co' mbli Jesús par ngòcque', no mdyaaque', no mdubque' di's co' gunii thib mbi' co' mde'th di's co' ndxab Diox, co'se' mque' mbi'a ye's loo thib libr, di's co' mbez:

Daa tyoodiz con mèn ante con di's co' tetaquen loo mèn. Daa tyoodiz no mèn no tan cuent loo mèn cóñ che'n con' co' nacasloo axta co'se' mbli Diox ngure izlyo' no mblec Diox izlyo' no axta nalle'.

**Jesús ngue go xo'f no ngue ta'
Jesús cuent cóñ che'n triu huan
co' ngulen làth nzob triu.**

36 Ngolo gunii Jesús Diox loo mèn co' mqueltàa loo Jesús ro laguna, mbii Jesús tya. Ngòo Jesús liz thib mbi' co' ndub gaxte tya. Liz mbi'a mqueltàa ryete myen' xin' mté'th Jesús loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:
—Tad, blo xo'f U' di's co' mtetac U' cóñ che'n huan ye'rsin' co' ñaa xal ñaa triu loo nu' co' ngo no co' ngulen loo xyòn mbi'a.

37 Jesús mcàb loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen'a:
—Xa' co' ngo nzob bin ndac co' nac triu, xa'a nac daa, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn. **38** No con' co' nee di's co' te' nac xyòn mbi'a co' te' ngo bina, con'a ndlu' loo na' nac izlyo' ndxè!. Le' nzob bina na, ndlu' loo na' nac mèn co' Diox, licque', ñibe'pe' loo. Le' triu huan ye'rsin' co' ngulen le'n ña' triua na, ndlu' loo na' nac mèn co' nac che'npe' Mebizya. **39** Le' xa' co' nac ngolo ngola's co' mblo bin ye'rsin'a na, ndlu' loo na' nac yub Mebizya. Le' co'se' ngolo ngòc cosecha na, con'a ndlu' co'se' lyux no co'se' lith no izlyo' ndxè!. Le' mèn co' thop cosecha na, ndlu' loo na' nac angl co' yi'th thop mèn huen no mèn ye'rsin' co'se' lith no no lyux izlyo' ndxè!. **40** Xalque' mthop moz triu huan ye'rsin' co' ñaa xal ñaa ña'a par tec moz huana loo quìi, tataa gàca loo mèn, ne, co'se' lith no no lyux izlyo' ndxè!. **41** Daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè! xalque' ndxáal chol mèn, daa tel' angl daa co'se' gác tiempa par yi'th thop angl rye mèn ye'rsin' co' ndli par ncua'n taamas mèn xtol mèn no chol mèn co' ncua'n xquin no xtol, ne. **42** Co angl rye mèn ye'rsin'a le'n ye'rbiil co'te' nzo quìi no bëel. Tya, góñ' mèna no hua le mèna. **43** Sya, mèn co' mdyal, mèn co' mbli co' mnibe'pe' Diox loo mèn, loo mèna quée xnii xal co'se' ndxa'x xnii huiz co'se' gác tiemp co' ñibe'pe' Diox xud gu' loo ryethe con!. Gu' co' nden' co' nee di's co' ngue niin loo gu' ndxè!, fta' gu' lugar ya'ld di's ndxè! le'n lezo' gu'. No gola's gu' loo di's co' ngue niin loo gu' ndxè!.

**Jesús ngue tetac loo mèn cóñ
che'n tmi co' nzo yòo.**

44 Tolo ndxab Jesús loo mèna: Nde tetaquen tedib con' loo gu': Con' co' nden' mèn no ndyac lezo' mèn cóñ che'n Diox, mèn co' tlo yila's loo Diox tac Diox mdyal yòo mèn loo cóñ che'n

Diox, nac thib con' ndac tñ' xal co'se' mzyal thib mbi' tmi co' nzo casloo loo xyòn thib xtàa mbi'. Per co'se' mzyal mbi' tmi co' nzo casloo loo xyòn xtàa mbi'a, ale mbere mbi', mtaw' mbi' loo tmia ty a tedib vez. No de tant ndyac lezo' mbi' co'se' mzyal mbi' tmi loo xyòn tedib mbi', ale mbere mbi', ndye'th mbi', mtho' mbi' rye con' ndxàp mbi' par ti' mbi' xyòn mèna loo mèn co' nac che'n yòoa.

**Jesús ngue tetac loo mèn cón
che'n perl co' anze'f ntac.**

45 Mèn co' ñibe'pe' Diox loo nac xal thib mbi' co' ndyee viaj co' ngue tee cuan perl co' anze'f náp ntac. **46** Co'se' mzyal mbi' perl co' anze'f náp ntac, mbere mbi', ndye'th mbi' par liz mbi' par tho' mbi' rye con' ndxàp mbi' par ryo' tmi loo con' ndxàp mbi'. Sya, bere mbi', ya mbi' par ti' mbi' perl co' anze'f ntac. Tataa mod nden' mèn co' ndyal ñibe'pe' Diox loo mèn tac anze'f thib con' ndac no con' huen ndli Diox loo mèna tataa.

**Jesús ngue tetac loo mèn xal co'se'
ndxegaa chop loo mbèel le'n yex.**

47 Mèn nde'th no ngo mèn yalbàn cón che'n di's ndac xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. Huax mèn nqueltàa no mèn co' ngòo loo cón che'n Diox xal ndxàca co'se' ngobii mèn thib yex le'n nítto'. No co'se' ndlyàa yexa le'n nítto', ndxegaa huax loo mbèel le'n yex. **48** No co'se' ndxegaa huax loo mbèel le'n yex, le' sya, mèn co' ndyen mbèel ngo' yex par ro play. Tya, ndyub mèna par noo noo co' mèna mbèel ye'rsin'. No ngobii mèn mbèel ye'rsin'a thib lad. Le' mbèel co' nac mbèel huena na, mbèela ngòo mèn le'n thib cardor. **49** Tataaque' gàca co'se' zin huiz no zin ze co'se' ñibe' Diox lyux izlyo' no lith no izlyo'. Sya, ryo' angl. No co' xà' angl mèn ye'rsin' lath mèn nalì no lath mèn

nambìi. **50** Co angl mèn ye'rsin'a le'n ye'rbiil co'te' ndxetoo bëel no quìi. Tya, gón' mèna no hua le mèna tant nè naca, ndyac mèna.

**Tré' ndlu' Jesús cón che'n thib mbi'
co' mcui con' cub lath con' gox.**

51 Sya, mnibdi's Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen': —¿Ché' ndxaa'd ryethe di's ndxè' le'n quèe yéc gu' no le'n lezo' gu', à?

Myen' xin' mté'th Jesús ndxbab:

—Aa, Tad. Ndxaa'dque' di's ba' le'n quèe yéc nu' no le'n lezo' nu'.

52 Sya, ndxbab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Co'se' huen huen mté'th thib mbi' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn no yiloa mtlo mbi', huen huen mtéth mbi'a cón che'n xá mod ñibe'pe' Diox loo mèn nalle', ndxàc loo mbi'a xal loo thib patrón co' ngo' con' cub no con' gox le'n cuart co'te' ngocsua' patrona rye con' ndac che'n patrón.

**Jesús ngòo yèez Nazaret co' nac làaz
Jesús.**

(*Mr. 6.1-6; Lc. 4.16-30*)

53 Co'se' ngolo mda' Jesús cùent cón nee di's di's co' angmietetac Jesús loo mèn, mbi' Jesús tya. Ndyàa Jesús par làaz Jesús. **54** Co'se' mzin Jesús làaz Jesús, tya mtlo Jesús, mblu' Jesús mèn co'te' ndub sinagog che'n mèn gulàaz Jesús. Le' rye mèn co' mqueltàa le'n sinagoga na, ante ngüi' mèna no ante ñaa mèna loo Jesús. No mbez mèna loo xtàa mèna:

—¿Pá ngua té'th mbi' ba' rye con' co' ndxàc mbi' no xá mod susque' ndxàc mbi' ba' ndli mbi' yalguzye' co' ndli mbi' ba', ne? **55** Na' nanee le' mbi' ba' nac xgan' Chè carpinter. No nac mbi' xgan' Mari. Nanee na' le' mbi' ba' ndxàc hues Cob, hues Chè, hues Mon, no hues Jud. **56** No myen'got co' nac fta'n mbi' ba' nzo ban lath na' trè!. ¿Xá

mod susque' ndxác mbi' ba' ndli mbi' ryete yalguzye' co' ndli mbi' ba'? No sate ndlu're' mbi' taamas con' ndli mbi' loo mèn, yey. ⁵⁷ Por xtùuz co' mbli mèna cón che'n Jesús no cón che'n mèn guliz Jesús, ale tataa mod leque mèna mbli par ngo tac lezo' mèna con Jesús. No mdén' mèna ngòc nguàal dí's cón che'n Jesús. Sya, ndxab Jesús loo mèna:

—Huax mèn ndli ndyu' thib mbi' co' nde'th dí's co' ndxab Diox. No ndli mèn cas mbi'a. Per mèn co' nac mèn gulizpe' mbi'a no mèn co' nac mèn gulàazpe' mbi'a, ipà li mèna cas mbi'a!

⁵⁸ Con'a mbli ya ne'ntolode ngli Jesús huax yalguzye' tya tac mèna ne'ndalte ngala's cón che'n con' ndli Jesús.

Tré' ndlu' cón che'n xá mod mbeth mèn Juàn Bautist.

(Mr. 6.14-29; Lc. 9.7-9)

14 Leque le'n huiza mbìn thib mbi' co' ngro' lèe Herod, co' mnibe' loo mèn co' nac mèn gulàaz che'n mèn galile tiempa, cón che'n Jesús. ²Sya, ndxab Herod loo mèn co' ngòc moz Herod co' ngo no Herod:

—Peser Juàn Bautist nac mbi'a. Thib descuid pá ngro xban Juàn làth mèn nguth cona ndxàp mbi'a con' la's nii mbi' no la's ya' mbi' par ndli mbi' chol yalguzye'.

³Tataa ndxab Herod loo mèn co' nqueltàa no Herod. Tac Herod neequ'e' le' Herod mnibe' loo solndad ya tedó' solndad nii Juàn Bautist con thib caden le'n lezi'f ante por cón che'n thib xa'got co' ngro' lèe Herodi co' ngòc sa'l Lip, hues Herod. ⁴Tataa mnibe' Herod ngòc loo Juàn Bautist tac de yalquiite ndxab Juàn loo Herod indxàalte que no Herod xa'got Lip xal xa'gotpe' Herod.

⁵Leque hora ngulàa xyàn lezo' Herod. Mbly'a's Herod ngnibe' Herod loo solndad par ya yuth solndad Juàn. Per Herod mzyeb gunèe Herod mèn co' nziri' huiza. Tac ryete mèna mbli

xtùuz cón che'n Juàn no mbez mèna loo xtàa mèn le' Juàn ante ndyoodi's cón che'n Diox. ⁶Per huiz co'se' mbli Herod thib lni co' ngòc huiz co' ngóol lèe Herod, sya, thib mza' co' nac rsap Herodia, asempli mza'. Ngro' mza'. Mbil' nii mza' loo Herod no loo mèn co' nziri' no Herod, mèn co' mbli Herod convid. No anze'f thib gust mda' lezo' Herod gunèe Herod mod co' mbil' nii mza'. ⁷Ale mde'th Herod Diox loo mza' no loo rye mèn co' nziri' no Herod. Ndxab Herod loo mza' le' Herod li ryethe con' ndlya's mza' o ta' Herod ryethe con' ndlya's mza' par càa mza'. ⁸Le' xna' mza' na, ndoole' mquil' mza'. Ndxab xna' mza' loo mza':

—Guuz loo rey Herod ta' rey yéc Juàn Bautist càan loo thib plat.

Le' sya, co'se' mbere mza', ndye'th mza', ndxab mza' loo rey Herod:

—Rey, daa ndlyaz ta' U' yéc Juàn Bautist càan loo thib plat nalle'.

⁹Co'se' mbìn Herod tataa ndxab mza' loo Herod, anze'f mxì lezo' Herod por con' li Herod. Per com le' Herod mde'th lèe Diox, ¿lé'?, no ngro'le' dí's ro Herod loo ryete mèn co' nziri' con Herod, mèn co' mbli Herod convid, le' Herod li con' ndlya's mza', ¿lé'?, mnibe' Herod ya xi solndad yéc Juàn Bautist loo thib plat par càa mza'. ¹⁰Sya, que nzo ne' nñee lezo' Herod, mtel' Herod solndad par ngua cho' solndad yéc Juàn le'n lezi'f. ¹¹Ngoloa, ndye'th no solndad yéc prob Juàn loo thib plat. Mda' solndad yéc Juàn loo thib plat mcàa mza'. Le' mza' na, xexte ngro'. Ngua ta' mza' plat con yéc Juàn loo xna' mza'.

¹²Ngolo mbeth solndad Juàn, mzin myen' xin' mté'th thebol Juàn Bautist. Ngua lo' myen' thebol Juàn lezi'f. Ngua ca's myen' thebol Juàn. Ngoloa, ngua ta' myen' cuent loo Jesús cón ngòc loo Juàn Bautist.

Jesús mbli par nduhua ga'y mil ante mènbi'.

(*Mr. 6.30–44; Lc. 9.10–17; Jn. 6.1–14*)

13 Co'se! mbìn Jesús con' ngòc loo Juàñ, mbii Jesús tya. Ngòo thidte Jesús le'n thìb yòoyaa con myen' xin' mté'th Jesús par ya Jesús xà'le' tedib lugar. Per mèn co' ngure no Jesús tya mbìn le' Jesús ndale' loo nít loo lagun. Sya, ngro' tee rye mèn co' nzo ban par nedaa angnzo ro lagun. Nda nque mèna xís Jesús. **14** Texal ngro' Jesús le'n yòoyaa, ñìe Jesús nziri'le' huax mèn loo Jesús. Nalyat ngòc lezo' Jesús gunèe Jesús mèna. Mblyat lezo' Jesús gunèe Jesús mèna. Mteyac Jesús rye mèn yíiz co' nde no mèna loo Jesús. **15** Co'se! ñìe myen' xin' mté'th Jesús nde zèle' izlyo' huiza, ngua myen' loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Mzyèle' izlyo', Tad. Neeque! U' co'te! nziri' na! ndxé' nac thìb lugar nagán. No yende chó mèn nzo co' tho' co' hua mèn trè!. Más huen gunii U' Diox loo mèn ba' par bii mèn par ya cua'n mèn con' hua mèn le'n yèez ba' no le'n ranch co' nziri' le'n yii ba'!

16 Sya, mcàb Jesús loo myen!. Ndxab Jesús:

—Inquinte bii mèn, yey. ¿Máa yob yéc gu!, na? Fta! gu' con' hua mèn.

17 Myen' ndxab loo Jesús:

—Yende cóñ ngue no nu' arid trè!, yey. Pente ngue no nu' ga'y pan no chop mbèel no maste.

18 Jesús ndxab loo myen!:

—Que de no gu' con' ngue no gu'a trè!. Ñeene!.

19 Sya, gunii Jesús loo mèna. Ndxab Jesús: Nabe'ste gure tub gu' loo huan ba', ey.

Ngoloa, mxen Jesús ga'y pana no chop mbèela. Mbui' Jesús loo bél!. Ndxab Jesús: Ay, Dio's. Diox quix U', Diox, por pan ndxé' no por mbèel ndxé!. Sya, mchì'x Jesús pana no mbèela. No

mbli Jesús par mbyar' pana no mbèela. Mda! Jesús pana no mbèela loo myen' xin' mté'th Jesús. Le' myen' xin' mté'th Jesús na, mbli'tha loo mèna. **20** Ryete mèna nduhua rsè axta plóthe mblyas mèna. Ngolo nduhua rsè mèna, msè myen' xin' mté'th Jesús si' fchop cardor pan no mbèel co' mbyan' xo'f. **21** Mèn co' nduhua rsèa ngòc ga'y mil mèn, ante mènbi'. Xà'que' mèngot no xà'que' myen' bix. Indxòode cuent mèngot no myen' bix co' nduhua.

Jesús mdee nii loo nít loo lagun.

(*Mr. 6.45–52; Jn. 6.16–21*)

22 Ngoloa, mniibe' Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen': —Gòo gu' le'n yòoyaa ba!. Ftlo gu', fteteegu' yòoyaa. Ya ner gu' par zin gu' tedib lad ro lagun. Yiloa, ndal que'en ba!.

Láth nda myen'a, Jesús gunii Diox loo mènléy' co' nziri'a. **23** Ngolo gunii Jesús Diox loo mènléy'a, mxen Jesús ned. Nda Jesús loo thìb yii co' ndub gaxte tya par cuez thidte Jesús Diox. Co'se' ngulàà yál' izlyo' huiza, thidte Jesús mbyan' loo yiia. **24** Le' myen' xin' mté'th Jesús na, láth co'se' nda tetee myen' yòoyaa grolthe loo lagun, ngro' thìb mbiidó! co' mtau' ned nda yòoyaa. Nde nxon!, mxít too mbii nít. Ngo mbii nít le'n yòoyaa. No ngüin mbii nít cho yòoyaa. **25** Xtil'a, cuar ngro' too gax Jesús loo myen!. Nde tee nii Jesús loo nít loo lagun loo myen!. **26** Co'se! ñìe myen' xin' mté'th Jesús nde tee Jesús loo nít loo myen', anze'f mzyeb myen' no ngo no lezo' myen!. Ngrozèe zeb myen!. Ndxab myen!:

—iAy, con' mal nde go!, cara! iCon' mal nde go!, cara!

27 Per Jesús gunii loo myen!. Ndxab Jesús loo myen!:

—Ne'zyebte gu!, ey. Blo gu' valor loo gu!. Daa na.

28 Sya, ndxab Pedr loo Jesús:

—Tad, chele'i U', bli U' par teniin loo nít par galen loo U' axta co'te' ndoo U' ba'.

29 Sya, ndxab Jesús loo Pedr:

—Neeca. Que de, tá.

Sya, ngulàa Pedr loo yòoyaa. Mtlo Pedr, mdees nii Pedr loo nít par ya Pedr co'te' ndoo Jesús. **30** Per co'se' mda' Pedr cuent anze'l thib mbii nzo'f loo lagun, mzyeb Pedr. No co'se' mden' Pedr mtlole' ngue dep Pedr le'n nít, mtlo Pedr, ngrozèe Pedr. Mbez Pedr:

—Tad, Tad, jer que de. Guree U' daa par lyá' daa trè!

31 Texal mzin Jesús loo Pedr, chàa, nguree Jesús ya' Pedr. No ndxab Jesús loo Pedr:

—iJaa, Pedr! Pente ndxela'sl, ¿lé'?

¿Chonon ne'ngàptel yalxla's loon par ne'dyeptel le'n nít, à?

32 Co'se' mquée Jesús loo yòoyaa con Pedr, xèegà nguled mxyo'f mbii loo nít loo lagun. **33** Le' sya, co'se' gunèe ryete myen' co' nzo le'n yòoyaa con' co' ngòca, mdub xib myen' loo Jesús. Mcò'o myen' yéc myen' loo Jesús. No ndxab myen' loo Jesús:

—Lìcpe' ba'i, Tad, U' nac xgan'pe' Diox.

Jesús mteyac huax mèn le'n yèez Genesaret.

(Mr. 6.53–56)

34 Ngoloa, tolo mtetee myen' yòoyaa loo nít loo lagun axta mzin myen' tedib lad ro lagun con Jesús co'te' nac loo xyòn mèn che'n làaz mèn genesaret.

35 Co'se' mblibe' mèn yèezya' che'n làaz mèn genesareta Jesús na, mde'th mèna di's loo rye mèn yèez gaxa. Co'se' mbìn mèna le' Jesús nzo tya, mbi'th no mèna huax mèn yíz loo Jesús co'te' ngo Jesús. **36** Nalyat mna'b mèna di's loo Jesús par ta' Jesús lugar ante gàal mèna ro xab Jesús yac mèna loo yíz co' ndyac mèna. Tataa mod ryete mèn co' ndyac mèna. Tataa mod mbuàal ro xab Jesús mbyacque'.

Con' co' ndli no con' co' ndxàc loo mèn par ndli mèn con' ye'rstin'.

(Mr. 7.1–23)

15 Sya, mbii gax plá mèn xley' farise no plá mèn co' ngòc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn loo Jesús. Mèna nde par ned ciuda Jerusalén par asemblí mèna mnibdi's mèna di's loo Jesús. Ndxab mèna loo Jesús:

2 —¿Chonon indubdi'ste myen' xin' mté'th lùu ba' cón che'n costumbr che'n xudgool na!, à? Ale ndxe'leque', intechte myen' ya' myen' ndoore' tyub myen' par hua myen' xalque' nac costumbr co' ngue no na' no co' mbed no na'.

3 Jesús mnibdi's loo mèna. Ndxab Jesús:

—Nde niin thib con' loo gu', ne, por cón che'n con' co' mnibdi's gu' loon: ¿Chonon indyubdi'ste gu' loo Diox par li gu' xal nac co' ñibe' Diox loo gu' li gu', à? Ale más ndli gu' xal nac costumbr co' ngue no gu' no co' mbed no gu' leque li gu' xal ñibe' Diox loo gu' par li gu', ¿lé'? **4** ¿Ché' inda'de gu' cuent le' Diox ndxab loo di's co' mnibe' Diox co'se' ndxab Diox:

Gòp gu' mod gunèe gu' xud gu' no gòp gu' mod gunèe gu' xna' gu'.

Per ndxe'leque', mèn co' ñii yèe ñii tìi cón che'n xud mèn no cón che'n xna' mèn, mèn li mandad guth mèn mèna.

5 Per ndxe'leque', gu' mbez nzoque' mod gab thib mbi' loo xud mbi' no loo xna' mbi': Yende mod lyath non gu', Pay, May, con con' ndxàpen tac ryete con' co' ndxàpen, na mdeth lèe Diox le' con' co' ndxàpen nac che'npe' Diox. Tataa mbez gu' mastale' inda'de gu' con'a càa Diox. **6** No tolo mbez gu': Le' chol mèn co' mbez tataa loo xud mèn no loo xna' mèn, ya inquinte tolo lyath no mèna xud mèna no xna' mèna. Tataa mod ndlá' gu' co' mnibe' Diox loo gu' li gu'

par más li gu' con' co' nac costumbr co' mbed no gu' no mod co' ndxàp gu'. ⁷Aa, mèn xley' farise. Aa, mèn co' nac maistr che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Aa, que ndxác gu' ntembii gu' ro gu' no ntembii gu' xti's gu' loon, clé'? Bien lal ro Sayi co' mde'th di's co' ndxbab Diox co'se' mque' Sayi ye's cóñ che'n gu'. Sayi ndxbab:

⁸Mèn nación Israel ndxè' alithe ndyoodi's di's par li mèn con' guryath loon no par li mèn con' guryèn loon. Per mod co' ndxàp mèn nación Israel co' ndlu' mèn nación Israel cóñ chenen, ingue lu'de mèna loon dib nzo yéc mèn no dib nzo lezo' mèn le' mèna ndubdi's ndac loon.

⁹Anxle' ncòo' mèn nación Israel yéc mèn nación Israel loon, ne. No anxle' mbez mèna lèen co'se' ndlu' mèna cóñ che'n xley' leque mèna loo xtàa mèn. Per ndxe'leque', xley' co' ndlu' mèna nac leque xley' che'n mèn izlyo' ndxè'.

¹⁰Sya, ngurez Jesús rye mèn co' mqueltàa loo Jesús, co' nziri' loo Jesús. Ndxab Jesús loo mèna:

—Ndlyazen gòn gu' di's ndxè'. No ndlyazen ta' gu' cuent cóñ che'n di's ndxè'. No ndlyazen ta' gu' lugar yaa'd di's ndxè' le'n xtùuz gu' no le'n lezo' gu'. ¹¹Inacte por intechte mèn ya' mèn no inacte por con' co' ndxuhua mèn ndxàc con' ye'rsin' loo mèn no ndli mèn con' ye'rsin'. Ndxe'leque', di's co' ndyoodi's mèn co' ndryo' ndlyen' le'n xtùuz mèn no le'n lezo' mèn, con'a nac co' ndli par ndxàc mèn mèn zab no mèn ye'rsin' loo Diox.

¹²Sya, mbii gax myen' xin' mté'th Jesús loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, ¿ché' ne'nda'de U' cuent le' mèn xley' farise no mèn co' nac maistr co' ndlu' cóñ che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, nazab nden' mèna di's co'se' mbìn mèna di's co' ndxbab U'? Mbli mèna cuent le' di'sa ngòc di's co' guñii

yèe U' no co' guñii tìi U' cóñ che'n mèna. No mbli mèna cuent le' di'sa ngòc ngòc nguàal di's co' gunii U' cóñ che'n mèna.

¹³Per Jesús ndxbab loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Nde niin thib con' loo gu': Mèna nac xal thib xan' yaa co' mxenle' lox. Per chol xan' yaa co' tarte too xuden Diox co' nzo loo bé', mèn quib alox xan' yaaa, co' nee di's, nac mèna. ¹⁴Bla' gu' tee nziri' mèna, ey. Mèna nac xal mèn sieu co' ndyen ya' tedib mèn sieu par tetee mèn sieu xtàa mèn sieu. No chele' thib mèn sieu ndyen ya' tedib mèn sieu, co' nee di's, par tetee sieu xtàa sieu, ¿ché' ngue li gu' xtùuz ne'yizi'fte ryop mèn sieua le'n thib ye'r, cà? Tazi'f ryop mèn sieu le'n thib ye'r, clé'? Tataa nac mèna.

¹⁵Sya, mcàb Pedr. Ndxab Pedr loo Jesús:

—Tad, fta' U' cuent loo nu' cóñ che'n di's co' mtetac U' loo mèna.

¹⁶Jesús ndxbab loo myen' xin' mté'th Jesús:

—¿Ché' no gu' inda'de cuent cóñ che'n di's co' mtetaquen loo mèna, cà'? ¹⁷¿Ché' inonte gu' no ché' inda'de gu' cuent le' ryete con' ndxuhua mèn thib lì ndxòoi le'n xti' mèn no ndxeloa ndri'tha loo mèna co'se' nda mèn mandad mèn, cà'? ¹⁸Per di's co' nii mèn no co' ndyoodi's mèn na, di'sa nac co' más nabe's ndryo' ro mèn no lezo' mèn tac di'sa más ndryo' ndlyen' le'n lezo' mèn par ndyoodi's mèn. No leque di'sa ndli ntezab mèn no ndlu' mod co' nac mèn par ndxàc mèn mèn ye'rsin' loo Diox. ¹⁹Tac leque le'n quèe yéc mèn no le'n lezo' mèn ndryo' xtùuz ye'rsin' co' ndli mèn xtùuz. Angab na'i, xal xtùuz co' ndli mèn co' ndli chol xtùuz ye'rsin' par guth mèn xtaa mèn; xal xtùuz co' ndli mèn co' ndli xtùuz par cua'n mèna xin' huan mèna, no li mèna yalburrid; xal xtùuz co' ndli mèn

co' ndli xtùuz par li huan' mèn; xal xtùuz co' ndli mèn co' ndli xtùuz par toxcua' mèn yalgutye'; no xal xtùuz co' ndli mèn par ndxòo lezo' mèn cón che'n cuent yix. ²⁰Ryete con' co' ndli mèn xtùuza, ntezab xtùuz mèn no lezo' mèn par ndxàc mèn mèn ye'rsin' loo Diox. Per mèn co' tyub par hua mèn lua' mèn no xít mèn, co'se' intechte mèn ya' mèn, xal nac costumbr co' ndxàp mèn co' mbed no mèn, intezabte con'l a xtùuz mèn no lezo' mèn par gác mèna mèn ye'rsin' loo Diox.

Thìb xa'got tith ngola's loo Jesús. (Mr. 7.24-30)

²¹Ngoloa, ngro' Jesús tyá. Mxen Jesús ned. Nda Jesús par ned le'n rye yèezya' che'n làaz mèn ciuda Tir no le'n rye yèezya' che'n làaz mèn ciuda Sidón. ²²Láth nda zin Jesús ned nda Jesús par neda, mbi'th thìb xa'got co' ngòc mèntèe che'n thìb di'stèe co' lèe canane, co' nabán par neda, loo Jesús. Cabii mbez xa'gota loo Jesús:

—Tad, naneequen le' U' nac bin David co' ngòc rey pólá. Por cona, gulat lezo' U' gunèe U' daa. ¿Xá nee U'? Mza' co' nac rsapen ndxè' nquée mbii che'n xpii ye'rsin' no anze'f nè nquée mbii rsap daa, Tad.

²³Per Jesús yende chó di's mcàb loo xa'gota. Sya, mbi'th myen' xin' mté'th Jesús loo Jesús. Mna'b myen' di's loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, guuz U' loo xa'got ba' bii xa' tac anze'f nazab mbez yèe xa' ned xís na'.

²⁴Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Aa'a. Yende cón gaben loo xa'got ba'. Diox mtel' daa par mbalen ante loo mèn nación Israel, mèn co' nac xal mbacil' co' nzi tee huan.

²⁵Látha, negadi's mbii gax xa'gota loo Jesús. No mdub xib xa'gota loo Jesús. Ndxab xa'gota loo Jesús:

—Tad, bli U' favor blo' U' xpii ye'rsin' loo rsap daa.

²⁶Per Jesús asemlí par mtetac Jesús thìb di's loo xa'gota. Ndxab Jesús loo xa'gota:

—Ihuente nac co' li mèn chele' mèn teche pan loo xin' mèn no ta' mèn pana par hua mbac, ¿lé'?

²⁷Chàa, mcàb xa'gota loo Jesús. Ndxab xa'gota:

—Aa, Tad. Lìcque' nac co' ngolo gunee U' loon ba!. Yende cón niin loo U'. Per hui' U' nexa. Mbac nthopque' pan byòo bix co' ndxàb ro mes co'se' ndxuhua mèn par hua mbac.

²⁸Sya, ndxab Jesús loo xa'gota:

—Ngot, nase ngolo gunee, lìcque', ndxela'sque'l loo cón chenen, ndee. Líquen con' ndlyia'sl, ndee, ey.

Texal ngolo ndxab Jesús di'sa loo xa'gota, leque hora mbyac rsap xa'gota. No mbiiche mbii co' mzib yéc rsap xa'gota. No mdyub xnii yéc rsap xa'gota loo mdyub xnii lezo' rsap xa'gota loo mbii co' mquée yéc rsap xa'gota.

Jesús mteyac huax mèn yíz.

²⁹Mbii Jesús tyá. Mdee nii Jesús dib vuelt ro lagun co' ne' lèe lagun che'n làaz mèn galile axta' mzin Jesús tedib lad ro laguna. Ngoloa, mquée Jesús loo thìb yii par tyub Jesús tyá. ³⁰Látha, mzin huax mèn loo Jesús co'te' ndub Jesús. Nde no mèna mèn coj, mèn sieu, mèn mud, mèn co' yende nii, no mèn co' yende ya', no taamas mèn nayíz co' ndyac chol yíz par teyac Jesús rye mèna. Mteyacque' Jesús rye mèna.

³¹Co'se' ngolo gunèe rye mèn co' ngureri'a ngòc con'a, ante mbui' mèna no ante gunaa mèna co'se' gunèe mèna le' mèn co' ngòc muda ndyoodi's; co'se' gunèe mèna le' mèn co' yende nii no mèn co' yende sa ya' mdyoxcua', ngòc mèna xal mèn huen; co'se' gunèe mèna le' mèn renc mdee; no co'se' gunèe mèna le' mèn sieu ngüi!. Mèna mtlo

ngurez Diox, Diox co' nac Dioxpe' mèn nación Israel. Mbez mèn di's roo no di's xèn no di's natú' loo Diox.

Jesús mbli par nduhua thap mil mèn.

(Mr. 8.1-10)

32 Sya, ngurez Jesús myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Anze'f ndlyat' lezon ñeñen prob mèn ba'. Tac ndxàcle' son huiz nzo mèn ba' trè' con daa. No yende cón nde no mèn par hua mèn. Indlyasten tel'en mèn par bii mèn liz mèn no làaz mèn tac daa nanee le' mèn ba' nzi lan!. No nzo ryees guu's mèn no lyàa fuerz mèn ned bii mèn.

33 Per myen' xin' mté'th Jesús ndxbab loo Jesús:

—Tad, ¿xá mod li na' par que no na' con' hua ryethe mèn ba'? Tac U' nanee le' co'te' nzo na' ndxè' nac lugar nagán. No yende chó mèn nzo co' naban par nedrè' par tho' mèn co' hua rye mèn ba'.

34 Sya, mnibdi's Jesús loo myen':

—¿Plá pan ngue no gu', à'?

Myen' mcàb. Ndxab myen':

—Pente ngue no nu' gaz pan no ndxepte mbèel bix no maste.

35 Sya, ndxbab Jesús loo mèna nabe'ste tyub mèna loo yòò co'te' nziri'te mèna.

36 Sya, mxen Jesús gaz pana no ndxep mbèel bixa. Ndxab Jesús loo Diox: Ay, Dio's, Diox quix U', Diox, por pan ndxè' no por mbèel ndxè!. Ngoloa, mchil'x Jesús pana no mbèela par mbyar' pana no mbèela. Ngoloa, mda! Jesús pana no mbèela loo myen' xin' mté'th Jesús. Le' myen' na, mbli'th pan no mbèel loo rye mèn co' nziri'a. **37** Ryete mèna nduhuaque' axta plóthe mblya's mèna. Ngolo nduhua mèna, mthop myen' rye le' pan no mbèel co' mbyan' xo'fa. Msè myen' gaz cardor pan no mbèel co' mbyan' xo'f co' nduhua rye mèna. **38** Mèn co' nduhua axta plóthea, mèna ngòc thap mil mèn co' ngòc ante mènb'i!. Xà' mèngot. No xà' myen' bix. Indxòode

cuent mengot no indxòode cuent myen' bix co' nduhua axta plóthe. **39** Ngolo nduhua mèna, gunii Jesús Diox loo mèna. Ngòo Jesús le'n thib yòoyaa co' ndub ro laguna con myen' xin' mté'th Jesús. Nguri'th Jesús par ned co'te' nzi thib yèez co' lèe Magdala.

**Mèn xley' farise no mèn xley'
saduce mna'b loo Jesús li Jesús thib
yalguzye' co' gàc xal thib señ loo
mèn.**

(Mr. 8.11-13; Lc. 12.54-56)

16 Láth nda riid Jesús par neda, ngua sál' ndxep mèn co' ngòc mèn xley' farise no mèn co' ngòc mèn xley' saduce Jesús par mcua'n mèna mod ñeene' ché' tli mèna gan gàal di's mèna Jesús par yigaa Jesús loo mèna. Ndxab mèna loo Jesús:

—Tad, ¿xá neel? Nu' ndlya's lil thib yalguzye'pe' loo nu' par hui' nu' chó yalguzye' lil co' yú' xal thib señ loo bé' loo nu'!

2 Per Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo mèna:

—Nde niin thib con' loo gu' co' ta' cuent xá nac gu'. Co'se' mzyèle' izlyo', xèe ngüi' gu' loo bé'. No co'se' ñeñe gu' nquée xcuau nane loo bé', mbez gu' loo xtàa gu': Nde zin'le' tiemp lyàa yí!, cara.

3 Le' co'se' ñeñe gu' blé' blé' nac xcuau co' nquée loo bé' ndxáal xtil' na, mbez gu' loo xtàa gu': Nalle' huin xòo o lyàa yùu quèe. iAa, mèn xley' farise no mèn xley' saduce! Susque' ndxác gu' ntembìi gu' ro gu' no ntembìi gu' xti's gu' loon. Ale ngo' gu' cuent cón che'n señ co' ndxú' loo bé'. Per ingo'de gu' cuent no ne' ne' indli gu' cuent cón che'n señ co' ntlole' ndxàc tiemp ndxè' co' lu' le' Diox mtel' daa par ndxàpen con' roo con' xèn la's niin no la's yan.

4 Tolo ndxbab Jesús loo mèna:

—¿Gu' co' nac mèn ye'rsin', gu' ñibe' loon par lin thib yalguzye' co' ndlya's gu' hui' gu', cà'? Yende xàa. Ya yende

chó más yalguye' lin loo gu' par hui' gu'. Ndx'e'leque', con' ndxè' no maste niin loo gu': Con' co' ngòc loo Jonás pólá nac co' ta' cuent loo gu' cóن che'n con' co' gác loon yiloa.

Ngolo mdoodi's Jesús di'sa, taate mbyan' mèna tya. Ne'ncàbte mèna loo Jesús. Le' Jesús na, mxen ned. Ndyàa Jesús.

Jesús mtetac thib di's loo myen' xin' mté'th Jesús le' xley' mèn farise nac xal dii levadur.

(*Mr. 8.14-21*)

5 Co'se' mzin Jesús con myen' xin' mté'th Jesús tedib lad ro lagun tedib vez, ne'nte'de lezo' myen' xin' mté'th Jesús ndi' myen' pan par nque no myen' pan. 6 Sya, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Chó Diox chó nee gu' no anderhuen gu'. Leque gu' fquenap gu' loo cón che'n dii levadur co' nac cón che'n xley' mèn farise no co' nac cón che'n xley' mèn saduce.

7 Per myen' xin' mté'th Jesús, mtlo myen', ndxab myen' loo xtàa myen':

—Tatua' gunee Tad loo na', cara, tac ne'nte'de lezo' na' ndi' na' pan par que no na' pan.

8 Jesús mden' lezo' no mda' Jesús cuent con' co' mbli myen' xtùuz. Ndxab Jesús loo myen':

—¿Chonon mbez gu' loo xtàa gu': Tatua' mbez Tad loo na' tac ingue node na' pan? Susque' pente ndxàp gu' yalxla's loon, yey. 9 ¿Ché' tarte ta' gu' cuent co' huenleque' no ché' ne'tyede lezo' gu' cón che'n con' mblin con gaz pan co' mblin mandad co' mbli'th gu' loo ga'y mil mèn, cà'? ¿Plá cardor pan co' mchixena mbyan' xo'f co' mthop gu', à'? 10 ¿Ché' ne'tyede lezo' gu' co' mblin con gaz pan co' mblin mandad mbli'th gu' loo thap mil mèn, ne'? No ¿plá cardor pan co' mbyan' xo'f mthop gu'a, à'? ¿Ché', ndyac gu', ne'gácte daa

toxcuan sa pan hua na', cà'? 11 ¿Chonon ne'nda'de gu' cuent no ne'nglide gu' xtùuz le' daa ne'ndoodi'ste cón che'n panpe' loo gu' co'se' guniin loo gu' anderhuen gu' no chó Diox chó nee gu', fquenap gu' gu' loo dii levadur co' nac cón che'n xley' mèn farise no loo dii levadur co' nac cón che'n xley' mèn saduce, à'?

12 Ale axta syare' mda' myen' cuent le' Jesús ingue bezte loo myen' le' myen' quenap myen' loo cón che'n dii levadur co' ndli ndyoo bes pan. Ndx'e'leque', myen' mden' no mda' myen' cuent le' Jesús ngue lu' loo myen' leque myen' quenap myen' loo cón che'n xley' che'n mèn xley' farise no loo cón che'n xley' che'n mèn xley' saduce.

Pedr ndoo lité ndxab loo Jesús le' Jesús nac merpe' Crist.

(*Mr. 8.27-30; Lc. 9.18-21*)

13 Co'se' mzin Jesús le'n yèeza' che'n làaz mèn ciuda Cesar co' mblec thib mbi' co' lèe Lip Tetrarc, Jesús mnibdi's loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús:

—¿Chó mèn mbez mèn nac daa, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo' ndxè', à'?

14 Myen' xin' mté'th Jesús mcàb. Ndxab myen' loo Jesús:

—Ndxep mèn mbez le' U' nac Juàn Bautist. Taandxep mèn mbez le' U' nac Lii. No nzore' mèn co' mbez le' U' nac Jeremi. Mbez mèna, ne, nzo chó mèn co' nde'th di's co' ndxab Diox nac U'!

15 Sya, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—¿Gu', à'? ¿Chó mèn mbez gu' nac daa?

16 Sya, ngro' nxon' Mon Pedr. Ndxab Mon Pedr loo Jesús:

—U' nac yubpe' Crist. Nac U' xgan'pe' Diox co' nabánpe'!

17 Jesús mcàb loo Pedr. Ndxab Jesús:

—Anze'f huen ndal, Mon, xgan' Jonás. Tac nec thib mèn che'n izlyo' ndxè'

tarte lu' cóñ che'n con' co' ngolo guneel loon ba' lool. Ndxé'leque', yub xuden Diox mbli par non lùui par guneela loon. ¹⁸No nalle' daa nii lool: Lùu hue' tedib lèe co' nac Pedr, co' nee di's, nac quèe. No loo di's co' ngolo guneel loon ba' co' nac xal thìb quèe roo xal thìb quèe rhue' no xal thìb quèe co' ngóol loo izlyo', loo cóñ che'n di'sa daa li par dyop mèn no queltàa mèn loo cóñ chenen par gàc mèna che'npe' daa. No ne' ne' gác Mebizya li Mebizya gan co' xà! Mebizya mèna loon no loo cóñ chenen co'se' gath mèna. ¹⁹Pedr, daa ñibe' lool le' lùu ñibe' loo mèn co' Diox ñibe' loo. Gàcl xal mèn co' altant ndyoo ner no ndyoo naa loo mèna. Con' co' ñibe'l loo mèn yende mod li mèn, con'a gàc con' co' mnibe' lezon loo bé' gàc con' co' yende mod li mèn, mèn co' nzo loo cóñ chenen. No con' co' ñibe'l loo mèn par li mèn, con'a gàc con' co' mnibe' lezon loo bé' gàc loo mèn no con' co li mèn, mèn co' nqueltàa loo cóñ chenen.

²⁰Ngoloa, sya, mnibe' Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen' yende chó loo gabte myen' le' Jesús nac Crist.

Jesús ngue ta' cuent loo myen' xin' mté'th Jesús le' Jesús gath.

(Mr. 8.31—9.1; Lc. 9.22—27)

²¹Desde huiza par delant Jesús mtlo mda' cuent loo myen' xin' mté'th Jesús le' Jesús naquinque' ya ciuda Jerusalén. Ndxab Jesús loo myen', ne, le' mèngool, no mèn co' nac jef co' más ñibe' loo rye nguley', no mèn co' nac maistr co' ndlu' cóñ che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel, ryete mèna yátbèe par tetii mèna Jesús axta plóthe lya's mèna. Ndxab Jesús loo myen', ne, le' mèna li par guthxù' mèn Jesús. Per co'se' yilo son huiz nguth Jesús, Jesús ryo xban làth mèn nguth. ²²Sya, xexte mblo' Pedr Jesús. Mbe' Pedr Jesús thìb lad

loo myen' co' ndxàc xtàa Pedr. Ale mtlo Pedr, mco'x Pedr Jesús. Ndxab Pedr loo Jesús:

—Ne'ñeede Diox conax, Tad, par ale tataa gàca loo U'. Thidtene ne'ta'de U' lugar li mèn con'a loo U'.

²³Per Jesús mbere loo loo Pedr. Ndxab Jesús loo Pedr:

—Biiche loon, Pedr. Te' nac Mebizya nacl loon. Susque' nda'l xyàn lezon. Lùu indye'thte xtùuz yéc xal ndli Diox xtùuz cóñ chenen. Lùu, ndxe'leque', ndli xtùuz cóñ chenen xalque' ndli mèn izlyo' xtùuz cóñ chenen.

²⁴Sya, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Chele' chol gu' ndlya's tyoo nque xísen ned ndan, leque gu' bli par ne'lide gu' co' ndyub yo'f lezo' gu' par li gu'i. Ndxe'leque', gáp gu' lezo' gu' no ñibe' gu' loo lezo' gu' par ne'lide gu' con' co' ndyub yo'f lezo' gu' li gu'. Blec lezo' gu' par xec gu' tyactii gu' co'se' tyub ngu's mèn gu' no li mèn preb tethon mèn gu' por cóñ chenen ned nda na!. Le' sya, ya' gu' too nque gu' xísen. Nda na!. ²⁵Tac mèn co' ante ndoo lezo' ndxath ndxey' no ndxath ndlyux mèn par que no mèn che'npe' mèn, mèna ante ndoo lezo' que no mèn cóñ che'npe' izlyo' ndxè!. Loo mèna ne'ta'de Diox lugar ne' ne' tyal Diox yòo ban no mèn Diox thidtene yiloa. Per mèn co' lá' ryethe con' co' nac yalndac che'npe' mèn co' gác li mèn gan loo izlyo' ndxè' por cóñ chenen, loo mèna ta' Diox lugar no tyal Diox par yòo ban no mèna Diox thidtene yiloa. ²⁶Lomisque' ne, ¿cón co' thìb mbi' no chó yalndac gác li mbi' gan co'se' gàc che'npe' mbi' dib athu loo izlyo' tac chele' mbi' tataa mod li, gab Diox loo mbi' yende mod yòo ban no mbi' Diox thidtene yiloa? Yende cóñ li mbi' gan chele' mbi' li tataa, élé? ¿Xá nee gu', ne? ¿Plál quix thìb mbi' loo Diox par yòo ban no mbi' Diox co'se' ngolo gunii Diox loo mbi' ne'tyalte Diox

yòo ban no mbi' Diox, à'? Yende mod li thib mbi' gan li mbi' tataa, ¿lé'? ²⁷Tac co'se' gác huiz galen loo izlyo' ndxè' tedib vez, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo', daa gal xalque' nac ryethe con' roo con' xèn co' nac xuden Diox. No galen con angl co' nzo loo xuden Diox. Axta syare' quix thib thib mèn cón che'n mèn loo Diox xalque' ngòc mod co' ngòp mèn láth nziri' mèn loo izlyo' ndxè', que naca mbli mèn con' huen, que naca mbli mèn con' ye'rsin!. ²⁸Lìcpe' ba'i, na ngue nii loo gu': Nzo ndxep mèn co' nziri' loon trè' co' ne'gathé axta co'se' gác huiz hui' mèna loon, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn, co'se' gác tiemp co' gal ñibe'pe'en loo mèn.

Jesús mzye' loo loo son myen' xin' mté'th Jesús

(Mr. 9.2-13; Lc. 9.28-36)

17 Ngolo xop huiz ngòc con'a, mbe' Jesús Pedr no mbe' Jesús Cob no mbe' Jesús Juàñ, hues Cob. Mbe' Jesús yon myen'a loo thib yii roo. ²Láth ngo no Jesús myen' loo yiia, chàa, mzye' loo loo Jesús loo myen!. Gunaa loo Jesús xal loo huiz co'se' nguin bée rol huiz. Nde nxon', xab Jesús co' noc Jesús ante nagus bëelleque' gunaa xalque' thib con' co' nquée xnìi. ³Láth nzi li myen' xin' mté'th Jesús xtùuz cóن ndxàc loo Jesús, chàa, ngro' too Moisés no Lii co' mde'th di's co' ndxab Diox pôla. Ngure toodi's no Moisés no Lii Jesús. ⁴Sya, ndxab Pedr loo Jesús:

—Tad, susque' huen naca nzo na! trè', cara. ¿Ché' ndlya's U' toxcua' nu' son ramad par yòo gu'? Thiba par yòo U'. Tediba par yòo Moisés. Le' tediba na, par yòo Lii.

⁵Tatabe' ndoo toodi's Pedr con Jesús, chàa, ngulàa beu. Mtaw' beu loo ryete xa!. Látha, chàa, mbyèn thib di's le'n beu co' ndxab:

—Mbi' ndxè' nac xgan'en. Anze'f ngudloon no lezon mbi' ndxè!. Bin gu' di's co' ndyoodi's mbi' loo gu', ndee gu'!

⁶Texal mbìn myen' xin' mté'th Jesús di's co' mbyèna, ale mcua myen!. Ale, ngulàa cotloo myen' loo yòo, tant mzyeb myen!. ⁷Sya, mbii gax Jesús co'te' nzi myen', co'te' ngulàa cotloo myen!. Mxo'f Jesús ya' Jesús lad myen!. Ndxab Jesús loo myen!:

—Goo che gu', ey. Ne'zyebte gu'!

⁸Co'se' ngo che myen', ngüi' ndxè' myen!. Ngüi' ba' myen!. ¿Máa Moisés ryop Lii? Per ñe'e myen' yende Moisés. No yende Lii. Ante Jesús no maste ñe'e myen' ndoo.

⁹Sya, mbii Jesús con myen' loo yiia. Láth nde làa tûub Jesús con myen' le'n yiia, Jesús mnibe' loo myen!. Ndxab Jesús loo myen!:

—Yende chó loo gabte gu' le' gu' gunèe con' co' mxyo'f loo loo gu', ndee. Ne'ta'de gu' cuent cón che'n co' gunèe gu'a loo mèn axta co'se' gác huiz ryo xban daa làth mèn nguth, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo!. Axta syare', ta' gu' cuent loo mèn.

¹⁰Sya, mnibdi's myen' xin' mté'th Jesús loo Jesús cón che'n co' mbez maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn le' Lii yi'th. Ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, fta' U' cuent loo nu' èxá mod chonon mbez maistra loo mèn le' ner Lii yi'th, à?

¹¹Jesús mcàb loo myen!. Ndxab Jesús loo myen!:

—Lìcque' nac xal mbez mèn le' Lii yi'th. Lìca, ngole' Lii làth mèn le'n tiemp ndxè'. Lii mbli par lyàa yéc mèn no lyàa lezo' mèn no zye' mod co' ndxàp mèn par thib lité yòo mèn loo cón che'n Diox tedib vez. ¹²Per daa ngue nii loo gu' tedib vez: Lii mbi' thle!. No ne'nda'de mèn cuent le' Lii nac mbi' co' mbi' thle!. Ndxel'equ', mbli mèn ngòc nguàal con' xal mbly'a's

mèn con mbi' co' ngòc Lii. Lomisque' mod ne, tataa tetìi mèn daa xal lya's mèn, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn.

13 Axta syare', mda' myen' xin' mté'th Jesús cuent le' Jesús ngue ta' cuent loo myen' cón che'n Juàn Bautist.

Jesús mbli mbyac thib mbyòo co' mque no yíz enferesi.

(Mr. 9.14–29; Lc. 9.37–43)

14 Texal mzin Jesús con myen' xin' mté'th Jesús loo mèn co' mqueltàale' co' nzi bed, ngro' thib mbi' xi'th mèna. Mbii gax mbi'a loo Jesús. Mdub xib mbi' loo Jesús. Ndxab mbi' loo Jesús:

15 —Tad, gulat lezo' U' gunèe U' mbyòo daa ndxè'. Nde teele' ndyac mbyòo daa ndxè' yíz mbii. Cadque' co'se' nquée mbii che'n yíz ndxè' loo mbyòo, anze'f nè nquée mbii mbyòo. No nde teele' ngobii mbii mbyòo loo quìi. No ngobii mbii mbyòo le'n nít.

16 No nalle' ndal non mbyòo loo myen' xin' mté'th U' trè' par bel'que' li myen' gan tezac myen' mbyòo. Per axta nalle' tarte li myen' gan tezac myen' mbyòo.

17 Sya, cabii ndxab Jesús loo mbii. Ndxab Jesús:

—Aa, mèn co' nziri' loo izlyo' tiemp ndxè! iSusque' thidtene indxela'ste gu' loon no indxela'ste gu' con' mbezen loo gu'! iSusque' nala's gu' no naad gu' no nguud gu'! iAxta pól tolo go non gu' par lin gan gác nado' gu' loon! No iaxta pól tolo nquin xequen con gu' tua'the nala's gu' no tua'the naad gu' no nguud gu'! Huàa xi mbyòo. Yi'th mbyòo ndxè'. Ñeene'.

18 Sya, mbyoo Jesús xpii ye'rsin'a. Ante gunii Jesús loo xpii ye'rsin'a, ngro xpii ye'rsin'a loo mbyòo. Ale leque hora mbyac mbyòo.

19 Ngolo mbli Jesús ngòc con'a loo mbyòo, sya, xeste mdoodi's myen' xin' mté'th Jesús thib lad con Jesús. Mnibdi's myen' loo Jesús. Ndxab myen':

—Tad, ¿chonon ne'ngácte nu' ngo' nu' xpii ye'rsin'a loo mbyòo, à'?

20 Jesús ndxab loo myen':

—Ne'ngácte gu' ngo' gu' xpiiia loo mbyòoa tac gu' pente ndxela's loon. Licpe' ba'i, na nii loo gu': Chele' gu' ndxela's ndxepte loon xalte nac thib biz mostaz, gu' gác gab gu' loo yii co' ndub go': Biiche trè', yii. Huàa tub tedib lugar ba'. Yiaa biiche. Yende chó con' ne'gácte gu' li gu' co' gác cón chenen chele' gu', licque', yila'spe' loon no yila'spe' gu' loo con' lin. **21** Per thib loo xpii ye'rsin' xal xpii ye'rsin' co' ngòo loo mbyòoa, ne'ryo'de tua'te. Ndxe'leque', xpii ye'rsin'a ryo' ante co'se' cuez mèn Diox co'se' cue xlat mèn.

Jesús mbere, ngue ta' cuent loo myen' xin' mté'th Jesús le' Jesús gath.

(Mr. 9.30–32; Lc. 9.43–45)

22 Láth thidte mque tee no Jesús myen' xin' mté'th Jesús par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn galile, Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo', thib ned mèn tyenxù' daa par ta' mèna daa loo tedib ned mèn co' tetìi daa. **23** No guth mèna daa. Per co'se' yilo son huiz nguth daa, daa ryo xbanque'!

Co'se' mbin myen' xin' mté'th Jesús tataa mde'th Jesús di's loo myen', anze'f mxí lezo' myen'.

Jesús mda' tmi co' nac ayud co' mdub mèn par tyoxcua' templ tiempa.

24 Co'se' mzin Jesús con myen' xin' mté'th Jesús le'n yèez Capernaum, le'pe' nzi tee mèn co' nthop tmi co' nquin mèn par tyoxcua' templ. Nguá mèna loo Pedr. Mnibdi's mèna loo Pedr:

—Pedr, ¿ché' ne'ta'de maistr gu' plá pes par ayud che'n templ, cà'?

25 Pedr mcàb loo mèna. Ndxab Pedr loo mèna:

—Pesar ta' maistra.

Le' sya, texal ngòo Pedr le'n nyòo co'te' nzo Jesús, ale ner Jesús gunii loo Pedr. Ndxab Jesús loo Pedr:

—¿Xá neel, Mon? ¿Chó loo mèn ndili mèn co' ñibe' loo izylo' ndxè' cuent ña'b mèna tmi par ta' mèn ayud che'n contribución, à'? ¿Ché' ndli mèna cuent ngue na'b mèna ayuda loo mèn gulàazpe' mèn o ché' ndli mèna cuent ña'b mèn ayud loo mèn tith co' nde làazpe' mèn co' nac trè', cà'?

26 Pedr mcàb loo Jesús. Ndxab Pedr:

—Mèna ña'b ayud loo mèn tith.

Sya, ndxbab Jesús loo Pedr:

—Chele'i tataa nac, le' sya, mèn gulàaz che'n mèn co' ñibe' inquinte quix tmi che'n contribución sya, xàa.

27 Per par ne'ta'de na' xyàn lezo' mèn ba!, huàa loo lagun co' nzi go!. Huàa lobii lansuel le'n lagun. Le' sya, ner mbèel co' yigaa loo lansuel, tyenl mbèela. No xal' ro mbèela. Le'n ro mbèela ryo' thib pes fchòo plat, co' nee di's, thib pes. Con sobr thib pesa ta'l ayud loo mèna cón che'n'l no ta'l ayud cón chenen co' nac impuest co' ña'b mèna loo na!, ndee.

Trè' ndlu' le' myen' xin' mté'th Jesús mnibdi's loo Jesús chó myen' gàc myen' co' más ñibe' loo mèn.

(Mr. 9.33-37; Lc. 9.46-48)

18 Leque le'n huiza myen' xin' mté'th Jesús thidte mqueltàa loo Jesús. Mnibdi's myen' loo Jesús. Ndxab myen':

—Tad, ¿chó mèn nac más mèn roo no mèn xèn co'te' ñibe'pe' Diox loo bél nalle!, à'?

2 Sya, ngurez Jesús thib mbedbi' chu'th. Mdooy Jesús mbedbi' chu'tha loo myen'. **3** Ndxab Jesús loo myen':

—Lìcque' nac co' nde niin loo gu' ndxè!: Chele' gu' ne'tyalte lyàa yéc gu' no lyàa lezo' gu' no zye' mod co' ndxàp gu' par gàp gu' mod xal ndxàp mbedbi' chu'th ndxè' mod, chele' gu' ne'taade li, ne'tyalte Diox ta' Diox lugar loo gu' yòo gu' loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo gu!. **4** Cona, ngue niin loo gu': Mèn co' gàc más mèn roo no mèn xèn co' ñibe'pe' Diox loo, mèna nac mèn co' indye'ste no co' inxyal'te. No ndxàc mèna mèn nado' co' ndxàp mod xal mbedbi' chu'th ndxè!. **5** Le' chol mèn co' tyal ta' lugar yòo mèn co' ndxela's loon làth mèna tac ndxela's mèna loon, mastale' nac mèna mèn nado' xal mbedbi' chu'th ndxè!, ndxàca loo mèna ndyalque' mèna no nda' mèna lugar ndxòn làth mèna.

Trè' ndlu' Jesús loo mèn cón che'n mèn co' asendli par cua'n mèn co' pente mtlo ndxela's loo cón che'n Jesús xtol mèn.

(Mr. 9.42-48; Lc. 17.1-2)

6 Chol gu' co' asendli par cua'n mèn co' ndxela's loon, co' nac mèn nado' co' indye'ste no co' inxyal'te, xquin mèn no xtol mèn, más huen gàca loo gu' quedó' mèn thib quèe yees yen gu' no yiloa cobii mèn gu' loo nítto! par tataa mod dyep gu' le'n nítto!. **7** Susque' nazab ndxàca loo mèn loo izylo' ndxè' tac anze'f thib con' nzo co' ndli par cua'n mèn xtol mèn no xquin mèn. De tod mod nzoque' con' co' ndli ncua'n mèn xquin mèn no xtol mèn loo izylo!. Per más nalyat gàca loo mèn no más nè gàca loo mèn co' ndli ncua'n taamas mèn xquin mèn no xtol mèn loo izylo' ndxè!.

8 Cona, ngue niin loo gu': Chele' gu' ndli cuent le' nii gu' o ya' gu', lìcque', ndli par ncua'n gu' xtol gu' no xquin gu' por mdyub yo'f lezo' gu' loo con' co' mque no gu' no con' co'te' ngua gu', más huen cho' gu' nii gu' no ya' gu'

no tith blobii gu' nii gu' no ya' gu' loo gu'. Tac más huen gáca loo gu' yòo ban no gu' Diox thidtene, yende ya' gu' o yende nii gu', leque lyàa gu' le'n ye'rbiil co'te' nzo quìi no bëel co' ne'yu'de thidtene con ryop nii gu' no con ryop ya' gu'. ⁹No chele' gu' ndli cuent le' ngudloo gu', lìcque', nac co' ndli ncua'n gu' xquin gu' par tyub yo'f ye'rsin' lezo' gu' loo con' ngüi' gu', más huen blo' gu' ngudloo gu' no blobii gu'i tith loo gu'. Tac más huen gáca loo gu' chele' gu' yòo co'te' yòo ban no gu' Diox thidtene con sate ngudloo gu' leque yòo gu' ye'rbiil co'te' ndxetoo quìi no bëel co' ne'yu'de thidtene con ryop ngudloo gu'. Por cona, thidtene ne'cua'nte gu' xquin gu' par ne'yòode gu' le'n ye'rbiil.

Jesús ngue tetac loo mèn xal co'se' mdyuhuan thib mbacxil' no mbere pastor, mzyal pastor mbacxil' tedib vez.

(Lc. 15.3-7)

¹⁰Nde niin tedib con' loo gu', ne, ey: Ne'co' toode gu' myen' bix co' nac xal myen' bix ndxè' thib lad loon, ndee gu'. Tac angl co' nac angl che'n myen' bix thidtene nzo loo xuden Diox co' nzo loo bë!. ¹¹Tac daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo', daa ndal par telá'en mèn loo con' ryes, mèn co' nzi tee huan loo Diox por con' ye'rsin' co' ndli mèn.

¹²¿Xá nee gu'? Chele' thib mbi' ngue no thib ayo mbacxil' no mtuhuan mbi' thib mbacxil', ¿ché' ne'queltàade mbi' ryete thap gal nzo si'n thap mbacxil'a thidte lugar par ya cua'n mbi' thiz mbacxil' co' mdyuhuana, cà? Queltàaque' mbi' rye mbacxil' thidte lugar, ¿lé'? Tataaque' li mbi!. ¹³No chele' mbi' mblí gan mzyal mbacxil' co' mdyuhuana, daa ngobe' más tyac lezo' mbi' co'se' ngolo mzyal mbi' mbacxil'a leque tyóo mbi' cóm che'n rye thap gal nzo si'n thap mbacxil' co' mtan' mbi'a

co' ne'nduhuanta, ¿lé'? ¹⁴Cona, ngue niin loo gu': Lomisque' mod ne, xud gu' co' nzo loo bë' indlya'ste tyuhuan nec thib mèn co' nac mèn prob no mèn ladyox co' ñaa xal ñaa mbedbi' chu'th ndxè'.

Jesús ngue bez loo mèn: Fcua'n gu' mod teri'th tecan' gu' con' ye'rsin' co' ngue li hues xtàa gu' loo gu'.

(Lc. 17.3)

¹⁵Chele' thib mèn co' nac hues xtàa gu' li con' ye'rsin' loo gu', xexte blo' gu' xa' thib lad par tyoodi's no gu' xa' cón che'n con' mblí no xa' gu'. Bli gu' par ta' xa'a cuent cón che'n xquin xa' no xtol xa' loo gu'. Chele' xa'a li cas loo di's co' tyoodi's gu'a, le' sya, mblí gu' gan mbyu' mbyàl loo di'sa no loo cuenta cón che'n ryop gu' xa!. ¹⁶Per chele' hues xtàa gu'a ne'lide cas xal nac di's co' ndyoodi's no gu' hues xtàa gu', sya, gurez gu' chop o son mèn par queltàa no gu' mèna par non mèna no ta' mèna cuent xá nac di's co' tyoodi's gu' con hues xtàa gu'. Le' sya, chop o son mèna nac testiu co' ta' cuent xal nac di's co' mdoodi's gu' con hues xtàa gu!. ¹⁷Lomisque' ne, chele' xa'a ne'lide cas loo chop o son gu' co' queltàa con xa'a, guuz gu'i no fta' gu' cuent loo mèn co' nqueltàa loo cón chenen. Chele' xa'a ne'lide cas loo mèn co' nqueltàa loo cón chenen, sya, bli gu' cuent le' xa'a nac xal mèn co' indxela'ste loo Diox o nac xa'a xal thib mèn co' ndlixù' cobrar tmi co' nac che'n nación na' par ta'xù' mèna tmi loo gobier co' ndub ciuda Rom.

¹⁸Lìcpe' ba'i, na ngue nii loo gu': Con' co' ñibe' gu' loo mèn yende mod li mèn, con'a gác con' co' mnibe' lezon loo bë' gác con' co' yende mod li mèn, mèn co' nzo loo cón chenen. No con' co' ñibe' gu' loo mèn par li mèn, con'a gác con' co' mnibe' lezon loo bë' gác loo mèn no con' co' li mèn, mèn co' nqueltàa loo cón chenen.

19 Niin loo gu', ne: Chele' chop gu'
thidte gàc xtùuz no thidte gàc lezo' gu'
loo con' lya's gu' ña'b gu' loo Diox loo
izlyo' ndxè' co'se' cuez gu' Diox, le' sya,
xuden Diox co' nzo loo bél' li par que
no gu' con' ña'b gu'. No li xuden Diox
gàcque' con' co' ña'b gu' loo xuden
Diox. **20** Tac co'te' nzo chop o son mèn
co' nqueltàa loo cóñ chenen por lèen,
làth mèna nzoquen.

21 Sya, mbii gax Pedr loo Jesús.
Mnibdi's Pedr loo Jesús. Ndxab Pedr:
—Tad, chele' thiòb huesen cua'n xtol
no xquin huesen huax vez loon, ¿plá
vez teri'th tecanen con' co' ndli huesen
loon, à? ¿Ché' teri'th tecanen con'
ye'rsin' co' ndli huesen loona gaz vez,
cà?

22 Jesús mcàb loo Pedr. Ndxab Jesús:
—Iniiden lool: Teri'thl no tecan'l
xèn xyàn co' ndli huesla lool gazte
vez, Pedr. Ndx'e'leque', ngue niin lool:
Fteri'th ftecan' xèn xyàn co' ndli huesel
loola thap ayo nzo thap gal nzo si' vez
loo huesl.

Jesús ngue tetac loo mèn cóñ che'n moz co' ne'nteri'thte yalgute'f che'n xtàa moz loo moz.

23 Nde niin tedib con' loo gu', ey:
Le' mod co' ñibe'pe' Diox loo mèn no
mod co' ndlya's Diox gàp mèn làth xtàa
mèn nac taandxè': Mèn co' ñibe'pe'
Diox loo nac xal nde niin loo gu' ndxè'
xal thiòb rey co' mblyas co' cuent cóñ
che'n yalgute'f co' ndeb rye moz loo
rey. **24** Le'pe' mtlo rey, ngue go' rey
cuent plál ndeb moz loo rey, nde no
mèn thiòb mbi' co' ngro' te'f huax millón
pes loo rey. **25** Per com le' moz ndyac
ingué node moz tmi par quix moz tmi
co' ndeb moz loo reya, ¿lé'?, rey mnibe'
loo taamas moz rey ya tho' moz mbi'a
nazal' rye mèn famil mbi' con rye co'
ndxàp mbi' liz mbi' par tataa mod yax
mase ndxep yalgute'f co' ndeb mbi' loo
rey.

26 Sya, yende izlyo', mdub xib mbi'
loo rey co' ngòc patrón mbi'. Nalyat
ndxbab mbi' loo rey: Tad, ftedó' U' thiòb
le' lar' yéc U' loo cuent ndxè'. Fcha'la's
U' taandxep con daa. Sau' sau' quixen
ryete yalgute'f co' ndeben loo U', ndee
U'. **27** Le' sya, rey co' ngòc patrón moza,
ale le'le' mblyat lezo' patrón gunèe
patrón moza. Mton' rey co' ngòc patrón
moza rye yalgute'f co' ngro' te'f moz
loo rey, co' nee di's, yende cóñ ndeb
moz loo reya. Ngoloa, mbla' rey moz,
ndyàa moz par liz moz. **28** Per pente
ngro' moza. Ndyàa moz. Mzyál' moz
tedib xtàa moz ned ndyàa moz co' ndeb
pláte pes loo moz. Le' sya, moz co' más
ngro' te'fa mxen tedib moza. Ale mdée
moz co' más ngro' te'fa yen tedib moza.
No mtlo ngòc nayi' moza loo xtàa moz.
Mdi' moza yen xtàa moza. Ndxab moz:
iMáa yob yécl, sin vergüenz! ¿Pól quixl
tmi co' ndebl loon? Inthyontel. Ale
nduhuaxù'l tmi daa.

29 Sya, moz co' nac xtàa mbi'a mdub
xib loo mbi'. No nalyat mde'f ro moz.
Ndxab moz loo mbi': Amiu, Compañer,
ftedó' thiòb le' lar' yéc loo cuent ndxè',
yey. Fcha'la's taandxep con daa. Sau'
sau' quixen ryete yalgute'f co' ndeben
lool, ndee. **30** Per mbi' co' ngòc ner
moza ne'ndalal nchala's loo mbi' por
yalgute'f chu'th che'n moz co' ngòc
xtàa mbi'a. Ndx'e'leque', ngua ta' mbi'
co' ngòc ner moza part loo mèn nac zin'.
Le' mèn nac zin' na, mbli mandad mque
moza lezi'f axta quix moza no zib moza
tmi co' ndeb moz loo tedib mbi' co' nac
xtàa moz. **31** Co'se' gunèe taamas xtàa
moz moza ndxàc con'a, anze'f mden'
moza no mxi lezo' moz ngòc con'a.
Sya, mxen taamas moza ned. Ngua nee
moza loo rey co' ngòc patrón moza
ryete con' ngòc loo prob tedib moza.

32 Sya, mbli rey co' ngòc patrón moza
mandad par ye'f mbi' co' ngòc ner
moza loo rey. Sya, ndye'f no mèn mbi'
co' ngòc ner moza loo rey. Rey ndxab

loo moz: Susque' mèn ye'rsin'l, moz. No mozdèe lìuu. Na mton' ryethe yalgute'f co' ngro' te'f lìuu loon tac nalyat mde'f rol mdoodi'sl loon, ፩é? 33 Lìuu, ne, ndxàal nglat lezo'l ngnèel xtàa mozl xalque' ngulat lezon gunèenl. 34 Sya, mbi' co' ngòc reya anze'f ngocloo tím' gunèe mbi' co' ngòc ner moza. Mbli rey mandad ya tin mèn mbi' co' ngòc ner moza axtaque' quix mbi' ryethe yalgute'f co' ndeb mbi' loo rey.

35 Co'se' ngolo mdoodi's Jesús rye di'sa, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Tataa li xuden Diox co' nzo loo bé' con gu' chele' gu' ne'teri'the no ne'tecan'te, dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu', cóñ che'n xèn xyàn co' ndli hues xtàa gu' loo gu'.

Jesús ngue lu' xá mod indxàalte lá' mèn sa'l mèn.

(Mr. 10.1-12; Lc. 16-18)

19 Ngolo mdoodi's Jesús ryete di'sa loo mèn, ngro' Jesús le'n yèezya' che'n làaz mèn galile. Mxen Jesús ned. Ndyàa Jesús par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn jude co' nziri' par ned ndlyen huiz co' nac tedib lad ro yó'be' Jordán. 2 Anze'f thib mènléy' mdoo nque xís Jesús. No mteyac Jesús huax mèn yíz par ned ngua que tee Jesús.

3 Sya, ngua plá mèn xley' farise loo Jesús par ñee mèna ñeene' ché' tli mèna gan gàal di's mèna Jesús par tataa mod quexù' que' fals mèna Jesús yiloa. Asembli mèna, mnibdi's mèna loo Jesús. Ndxab mèna:

—¿Ché' nzo mod lá' thib mbi' thib xa'got co' nac sa'lpe' mbi' por chol con' bix co' mbli xa'gota no maste, à?

4 Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús: —¿Ché' tarte lab gu' di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox, cà'? No ¿ché' tarte ta' gu' cuent cóñ nee di's di'sa? Co'se' mblec Diox no mtoxcua'

Diox izlyo', Diox mbli thib con!. Mblec Diox mènbi' no mèngot loo izlyo'.

5 Lomisque', ndub di's loo libr co' nac xti's Diox co' mbez taandxè!: Mèn co' nac mènbi', lá' mèn xud mèn no lá' mèn xna' mèn par thidte queltàa mèna con xa'got co' gác xin' sa'l mèna. Co'se' tataa ndxàca loo ryop sa'l mèna, ndxàca loo ryop sa'l mèna le' ryop sa'l mèna ndxàc thidte bél' no thidte zith loo Diox. 6 Por cona, ngue niin loo gu': Co'se' nqueltàa thib mènbi' con thib mèngot par selya' mènbi' con mèngot, ya inacte ryop mèna chop. Ndxel'leque', ryop mèna ngòc thidte bél' no thidte zith loo Diox. Por cona, yende chó derech ngue no chol mèn par li mèn lá' thib xa'bi' thib xa'got co' nac xin' sa'l xa'bi'.

7 Sya, asembli mèn xley' farise. Mnibdi's mèn xley' farise loo Jesús. Ndxab mèna:

—¿Chonon mnibe! Moisés ta' thib mènbi', co' nac sa'l thib xa'got, ye's co' lèe act loo mèngot, sya ndli mènbi' par tataa mod lá' mènbi' xa'got co' nac sa'l mènbi', sya?

8 Jesús ndxab loo mèna:

—Aa, tataa mbli Moisés loo gu' tac Moisés non no nanee Moisés le' gu' anze'f naad no nguud gu'. Cona, mda' Moisés lugar ta' gu' ye's co' lèe act loo xa'got par lá' gu' xa'got co' nac xin' sa'l gu'. Per ne'nda'de Diox lugar ngàca tataa làth mèn ndoore' gác tiemp co'se' yo ban Moisés. 9 Na ngue nii loo gu', ne: Le' thib xa'bi' co' lá' sa'lpe' no ingue lide sa'lpe' xa'bi'a yalburrid, no selya' xa'bi'a con tedib xa'got, le' sya, xa'bi'a ngue li yalburrid con tedib xa'gota. Lomisque' ne, chele' thib xa'bi' selya' con thib xa'got co' mblá' sa'l, xa'bi'a ngue li yalburrid con xa'gota, ne.

10 Sya, myen' xin' mté'th Jesús ndxab loo Jesús:

—Chele' i tataa ndxàc loo mènbi' con xa'got co' nac sa'l mènbi', indxàalte selya' mèn sya xàa, ndyac nu'.

11 Jesúus ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús:
 —Iryede mèn nden' cóñ che'n di's ndxè' par tyubdi's mèn loo di's ndxè'. Inacte di's ndxè' par ten' rye mèn cóñ che'n di's ndxè'. Ndxè'leque', mèn co' nden' no nda' mèn cuent nac mèna mèn co' Diox ndli par ten' mèn di's no ta' mèn cuent cóñ che'n di's ndxè' par tyubdi's mèna loo di's ndxè'. **12** Nzo huax mènbì' co' inselya'de con mèngot. Nzo ndxep mènbì' co' ancual ngóol co' inselya'de con mèngot. No nzo taamás mènbì' co' inselya'de con mèngot tac ngo mèn co' mbli capón mèna. No nzo taamas mènbì' taate mbyan'. Inselya'de mèna tac mèna mnibe' loo lezo' mèna ante li mèna sirv loo Diox no maste. Cona, ngue niin con' ndxè' loo gu', gu' co' nden' no co' ndxòn di's co' ngue niin loo gu' ndxè' par tyubdi's gu' loon: Bìn gu' di's no fta' gu' cuent cóñ nee di's ndxè'. No fta' gu' lugar yaa'd di's ndxè' le'n lezo' gu'.

Jesús mde's mcàa myen' bix par ndyac lezo' myen' con Jesús.

(*Mr. 10.13-16; Lc. 18.15-17*)

13 Làth xtau'a, mbi'th no mèn co' nac xna' myen' bix myen' bix loo Jesús par xo'f Jesús ya' Jesús lad myen' no par cuez Jesús Diox cóñ che'n myen!. Per ndxe'leque', myen' xin' mté'th Jesús mtlo ngocloo. No mbyoo myen' xin' mté'th Jesús xna' myen' bix o mèn co' nde no myen' bixa. **14** Sya, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—La' gu' tetee myen' bix ba' loon chele' myen' bix ba' nde loon. Ne'tau'te gu' loo mèn co' nde no myen' bix ba'. Tac mèn co' ndyal no nda' mèna lugar ñibe'pe' Diox loo mèna, ndxàca loo mèna ndxàc mèna xal myen' bix ba'.

15 Ngolo mxof Jesús ya' Jesús lad myen' bixa, no ngolo ngurez Jesús Diox por cóñ che'n myen' bixa, mbii Jesús tya.

Thìb mbyòò co' ngòc mbyòò ric mdoodi's no Jesús.

(*Mr. 10.17-31; Lc. 18.18-30*)

16 Látha, mzin thìb mbyòò loo Jesús. Ndxab mbyòò loo Jesús:
 —Maistr Ndac, iché con' ndac tolo lin par thib lìte yòò ban non Diox thidtene, à?

17 Jesús mcàb loo mbyòò. Ndxab Jesús loo mbyòò:

—¿Chonon mbez lùu loon le' daa nac thib maistr ndac, à? Yende chó mèn co', licque', nac mèn ndac. Angoluxte Diox nac xa' ndac. Chele' lùu indlide cuent no inden'te lezo'l nac daa Diox, axta ne' ne' ñeel loon nac daa maistr ndac. Per chele' lùu, licque', lyas' yòò ban nol Diox thidtene, ftubdi's xal nac di's co' ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn.

18 Mbyòò mcàb. Ndxab mbyòò loo Jesús:

—¿Chópe' yalñibe' nac co' más ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn par lina, à!, Tad?

Jesús ndxab loo mbyòò:

—Yalñibe'a nac di's ndxè': Ne'guthtel mèn; ne'que tee lidel yalburrid; ne'ilí huan'tel; ne'toxicua'del yalgutye' cóñ che'n nec thib mèn. **19** Gòp mod gunèe xudl no xna'l. Fque' lezo' gunèe huesl no xtàal xalque' ngue lezo'l ñeel leque lùu.

20 Mbyòò ndxab loo Jesús:

—Aa, Tad, ryete con' co' ñibe' di'sa loo mèn par li mèn ndliquen desde ndoo roon no desde ndoo xènen. ¿Ché' nzo chórre' con' ndxàc falt ndyac U' tolo lin, à!, Tad?

21 Jesús ndxab loo mbyòò:

—Chele' lùu, lìcque', lyas' gác mèn nambìi no mèn nali loo Diox, huà tho' ryethe con' ndxàpl par ryo' tmi looi. Yiloa qui'thl tmia loo mèn co' ndyac yaltii. Le' sya, tataa mod tolo gàpl yalgon' no yalndac loo bé!. Yiloa ndye'thl. Tyoo nquel xisen. Nda na!.

22 Per co'se' mbìn mbyòò di's co' ndxbab Jesús, nalyat mdeb ro mbyòò, ndyàa mbyòò, por tant ndxàp mbyòò che'n mbyòò no nèe la's mbyòò.

23 Sya, ndxbab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—ilìcque' nac co' ngue niin loo gu' ndxè', cara! Axta arid nagàn naca par tyal mèn ric no ta' mèn ric lugar loo Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn ric.
24 Beren, niin con' ndxè' loo gu' tedib vez: Más inagànte naca riid thib má' co' lèe camell le'n ye'r co' nac ngudloo thib aguj leque tyal mèn ric no ta' mèn ric lugar loo Diox ñibe'pe' Diox loo mèn ric.

25 Co'se' mbìn myen' xin' mté'th Jesús di's co' ndxbab Jesús loo myen', ante mbui' myen' no ante gunaa myen' loo xtàa myen!. Mnibdi's myen' loo xtàa myen!. Ndxab myen':

—Chele'i tataa nac, ¿chó mèn gác lyá' loo con' ryes, sya?

26 Jesús xèe mbui' loo myen!. No ndxbab Jesús loo myen':

—Yende mod li chol mèn gan li mèn con' par lyá' mèn loo con' ryes. Per Diox ndxácque' li Diox chol con' xal ndlyá's Diox li Diox loo mèn. Yende chó mèn gác cuee cà' Diox loo chol con'.

27 Sya, ndxbab Pedr loo Jesús:

—Tad, nu' mblá'ya' ryete con' mque no nu' no con' ngòp nu!. No ngue tee nqueque' nu' xis U' ned ngue tee U'. ¿Cón gáp nu' no cón que no nu' yiloa, sya?

28 Jesús mcàb loo myen!. Ndxab Jesús:

—Lìcp'e' ba'i, na ngue nii loo gu': Co'se' gác tiemp no co'se' gác cub ryethe con', no lomisque', co'se' tub ñibe'en, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, loo thib asient co'te' gác thib lugar co'te' ñibe'pe'en por cón che'n ryethe con' roo con' xèn co' gápén la's niin no la's yan huiza, le' sya, gu' co' ndoo nque xísen nalle', gu' co' ne'nglá'de daa, ryete si' fchop gu' tyub loo si' fchop asient par tub

rez gu' cóñ che'n mèn nación Israel huiza, mèn co' nac si' fchop ned co' mblec biz no bin. **29** No ryete mèn co' mblá'ya' liz no co' mblá'ya' hues, no fta'n, no bél, no xud, no xna', no sa'l, no xin', no xyòn ante por cóñ chenen no maste, mèna gác che'n no càaya' mèna masre' thib ayo tant con' loo co' nac che'n mèn co' mblá'ya' mèn. No más de cona, mèna yòo ban no Diox thidtene. **30** Per nalle' loo izlyo' ndxè' nzo huax gu' co' nac mèn nación Israel. Gu' nzi li xtùuz anze'f ntac gu' loo Diox no anze'f mèn roo no mèn xèn nac gu' loo Diox por nac gu' mèn nación Israel. Per ndxe'leque', Diox li le' gu' gác mèn be'the loo Diox tac Diox ndxecloo ñée gu'. Per part cóñ che'n Diox, mèn co' ingode gu' cuent anze'f ntac mèn loo Diox, mèn co' inacte mèn nación Israel, Diox li gác huax mèna mèn co' más ntac loo Diox leque gu'. No gác mèna mèn co' más ndyac lezo' Diox ñée Diox por mbli mèna cas loo cóñ che'n Diox.

**Jesús ngue tetac loo mèn
cón che'n moz co' mque
zin' loo rsin' thib patrón.**

20 Nde niin thib con' loo gu', myen', cóñ che'n xá mod ncàba loo mèn, mèn co' ndyal no mèn co' nda' lugar ñibe'pe' Diox loo mèn: Moda nee di's nac xal thib mbi' co' mque no thib ranch. Mbi'a ngo chegà thib xtil' par nda cua'n mbi' moz co' que zin' par làa moz uv loo lus uv loo xyòn mbi'. Mzyalque' mbi' moz xtil'a.
2 Sya, ndxbab mbi' co' ngòc xuan' yòo lus uva loo moz le' mbi' quix xop pes càa moz huiz par làa moz uv. Moz mdyalque' que moz zin' no yax càa moz xop pes huiz. Ngolo mbli la's mbi' con moz le' mbi' tataa quix huiz moz, mtel' mbi' moz loo xyòn mbi' par tlo moz, làa moz uv loo xyòn mbi'. **3** Ngolao, ngro' mbi' como hor nquée guyé' xtil' tedib vez legue huiza. Gunèe mbi' nziri'

ndxep moz co' nalath loo xbi!. ⁴Ndxab mbi' loo moza: Daa ndlyaz ya gu' zin' loo xyònен par ya làa gu' uv loo lus uv loo xyònен. No ndoo lîte gon ray gu!. Ngoloa, mxen moza ned. Nda moz zin' loo xyòn mbi!. ⁵Casque' rol huiz mbere mbi!, ngro' mbi!, ngua cu'a'n mbi' moz tedib vez. No casque' hor mquée guyon bzyè mbere mbi!, ngro' mbi' tedib vez par ngua li mbi' lomisque' con' loo taamas moz. ⁶Co'se! ngóol hor mquée yuga'y bzyè, mbere mbi!, ngro' mbi' tedib vez. Nda mbi' loo xbi!. Mzyál' mbi' taandxep moz co' nalath co' nziri' par neda. Ndxab mbi' loo moza: ¿Chonon nziri' gu' trè' dib huiz nalze no ne'nquede gu' zin', yey? ⁷Moz ndxab loo mbi': Angngure' nu' trè' nalze tac yende chó mèn co' nac patrón ngzál' nu' par ngna'b nu' zin' nque nu' loo patrón. Sya, ndxab mbi' loo moza: Huàa gu' zin' loo xyònен, yey. Na ndoo lîte go ray gu' yilo huiz. ⁸Co'se! mzyèl'e izlyo' huiza, mbi' co' ngòc patrona ngurez mandador co' ndyoo naa no co' ndyoo ner loo zin!. Ndxab mbi' loo mandador: Mandador, gurez rye moz co' ngue zin' no blo ray moz. Ftlo blo ray moz co' ngòo bluz loo zin!. No yiloa, col ray moz co' ngòo ner loo zin!. ⁹Sya, ndye'th moz co' ngòo loo zin' co'se! ngòc hor nquée yuga'y bzyè. Mblo mandador ray moza xop pes co' ngòc ray che'n thîb huiz zin!. ¹⁰Ngoloa, ndye'th moz co' más ngòogà loo zin!. Mbli moza xtùuz masre' yòo ray moz por más ngòogà moz loo zin' huiza. Per ndxe'leque', thîb thîb moz ngòo ray xop pes co' ngòc ray che'n thîb huiz zin!.

¹¹Co'se! ngolo ngòo ray moz co' mtlogà zin'a, ngua nee moza loo patrón: ¿Chonon le laate ngo U' ray ryete moz no taamas moz ndale' huiz ngòo loo zin'? No lomisque', ngo ray moz con moz co' ngòogà loo zin!. ¹²Tolo ndxab moz loo patrón: Moz co' más bluz ngòo loo zin' ba', moz ba' pente mbli zin' thîb hor no maste. No ale lalque' mblo

U' ray moz ba' con' co' mblo U' ray nu!. Nu' mque zin' dib huiz. No mxec nu' mtec mso' bée lad nu!. ¹³Per mbi' co' ngòc patrona mcàb loo thîb moz. Ndxab mbi' loo moza: Amiu, nec thîb mod no nec tedib mod ingue tetiiden gu!. Daa ngue lique' con' co' nac nali loo gu'. ¿Ché! ne'ngyan'te ryop na' di's le' daa guix xop pes càa gu' thîb huiz zin', cà? ¹⁴Bye' xop pes ba'. Byàa. Na ndlyas go ray moz co' ngòo más bluz loo zin' lomisque' xal mblon ray lùu ba!. ¹⁵¿Ché! ngue lil cuent yende mod lin xal ndlyazen con tmi daa, cà? ¿Ché! ndxan lezo'l fièl daa tac huen nac daa con chol mèn, cà?

¹⁶Sya, tolo ndxab Jesús loo mèna: Na nii con' ndxè' loo gu!: Gu' ndli xtùuz por nac gu' mèn nación Israel anze'f ntac gu' loo Diox, ¿lé? Per Diox lu' loo gu' le' Diox indyacte lezo' fièe Diox gu!. Ndxe'leque', ndxecloo Diox fièe Diox gu!. Le' tedib cua' mèn co' inacte mèn nación Israel, mèn co' nzi li gu' xtùuz ndxecloo Diox fièe Diox mèna, per ndxe'leque', Diox lu' loo gu' le' làth mèna nzo huax mèn co' ndyac lezo' Diox fièe Diox. Diox mbli thîb con'. Ngurez Diox huax mèn par yila's mèna loo Diox no loo cón che'n Diox. Per ndxepte mèn nzo co' mdyal mbìn cón che'n Diox no co' mdyal mdubdi's loo Diox. Diox mcui mèn co' ngola'sque' loo Diox par nac mèna xin' Diox nalle'.

Jesús mbere ngue ta' cuent loo myen' xin' mté'th Jesús le' Jesús gathque'.

(Mr. 10.32-34; Lc. 18.31-34)

¹⁷Láth ndoo Jesús ned nda Jesús par ciuda Jerusalén con myen' xin' mté'th Jesús no taamas mèn co' nda no Jesús, mbe' Jesús ryete si' fchop myen' xin' mté'th Jesús thîb lad loo mèn. Ndxab Jesús loo myen':

¹⁸—Hui' gu' nexa. Nase fièe gu' no nda' gu' cuent le' na' ndoole' ned. Nda quée na' par ciuda Jerusalén. No gàca

loon le' thib mbi' ta'xù' daa loo mèn, mèn co' nac jef co' más ñibe' loo rye nguley' no loo mèn co' nac maistr che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. No axta quexù' que' fals mèna daa par guthxù' mèna daa, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn. ¹⁹ No ta'xù' mèna daa, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn, loo mèn tith co' inacte mèn nación Israel par xiis no mèna daa. No ta' mèna chenen axtaque' que' mèna daa loo thib cruz. Per co'se' ngolo son huiz nguth daa, daa ryo xban làth mèn nguth.

Xna' Cob ryop Juàñ mna'b loo Jesús li Jesús thib favor loo ryop myen'.

(Mr. 10.35–45)

²⁰ Sya, mbii gax xa'got co' nac sa'l Zebede, xa'got co' nac xna' Cob no Juàñ, loo Jesús con Cob no Juàñ. Mdub xib xna' myen' loo Jesús. Mna'b xna' myen' loo Jesús. Ndxab xna' myen':

—Tad, bli U' favor loon.

²¹ Jesús mnibdi's loo xna' myen'. Ndxab Jesús:

—¿Cón ndlyas'l li na, ey?

Xna' myen' ndxab loo Jesús:

—Co'se' ñibe'pe' U' loo nu' loo izlyo' ndxè', ta' U' lugar gác thib xgan' daa síndico no gác tedib xgan' daa juez co' lyath no U' hora. Con'ate no más ndlyazen, Tad.

²² Per Jesús mcàb loo xna' myen' no loo myen'. Ndxab Jesús:

—Axta ne' ne' ñee gu' cóñ ngue na'b gu' loon. Nibdizen thib con' loo gu': ¿Xá nee gu'? ¿Ché' tac gu' no ché' xec gu' tyactìi gu' xalque' gác yaltii co' xec daa gác loon le'n huiz ndxè' co' nac xalque' co'se' gu mèn thib taz nít cuan' huan nalà, cà'? No échel' tli gu' ryes gath gu' xalque' gác loon yé' huize', cà'?

Myen' mcàb loo Jesús. Ndxab myen':

—Xec nu', pues.

²³ Jesús mcàb loo myen!. Ndxab Jesús: —Lícpel' ba'l, le'i gác loo gu' le' gu' tyacti tín' xalque' gác yaltii tín' loon yé' huize' axtaque' gath gu' xalque' gath daa. Per con' co' ndlyas' gu' gác gu' xal thib síndico no xal thib juez par ñibe' no gu' daa, inacte con'a cóñ chenen par tan lugar loo gu' gáca tataa loo gu'. Ndxe'leque', mèn co' gác xal juez no xal síndico co' ñibe' no daa, mèna nac mèn co' gunee lezo' xuden Diox, no mèn co' mdoo lezo' xuden Diox gác mèna xal síndico no xal juez co' lyath no daa co'se' ñibe'en loo mèn nación Israel.

²⁴ Co'se' mbìn taasi' myen' xin' mté'th Jesús con' ndxab Cob no Juàñ no xna' Cob no Juàñ loo Jesús, ngocloo tín' myen' loo ryop hues Cob Juàñ. ²⁵ Co'se' gunee Jesús ndxecloo myen' loo Juàñ no loo Cob, ngurez Jesús ryete myen!. Ndxab Jesús loo myen':

—Com le' gu' nda'le' cuent no nonque' gu' le' mèn co' ñibe' loo chol nación loo izlyo' ndxè', mèna ñibe' yée loo mèn co' nac che'n nación par yende chó ñii loo mèn co' ñibe'. Le' rye mèn co' nac más mèn roo mèn xèn làth rye nación loo izlyo' ndxè', lomisque', ñibe' yée mèna loo mèn che'n nación. ²⁶ Per part cóñ che'n gu', ne'l ide gu' tataa làth gu'. Ndxe'leque', gu' co' ndlyas' ñibe' loo xtàa gu' no gu' co' ndlyas' gác mèn roo no mèn xèn làth xtàa gu', gu'a gác mèn co' li sirv loo xtàa gu'. ²⁷ No chol gu' co' ndlyas' ñibe' loo xtàa gu', no co' ndlyas' tyoo ner no tyoo naa loo xtàa gu', gu'a gác xal thib moz loo xtàa gu'. ²⁸ Gu'a ndxàal li xalque' ndlin. Tac daa ne'ngal yálalte loo izlyo' ndxè' par li mèn sirv loon. Ndxe'leque', daa mbal yáal loo izlyo' ndxè' par lin sirv loo mèn no par le'le' daa ta' yalnaban daa loo yalguth xal mèn co' nguix cóñ che'n thib con' co anze'f ntac. Tataa lin par lyá' huax mèn loo con' ryes por cóñ chenen.

Jesús mteyac chop xa'bí' co' ngòc mèn sieu.

(Mr. 10.46–52; Lc. 18.35–43)

²⁹ Co'se' nda ro' Jesús con myen' xin' mté'th Jesús ro ciuda Jericó par quée

Jesús ned ciuda Jerusalén, anze'f thìb mèn nda nque xís Jesús.

30 Ned nda Jesús, ndub chop mèn sieu ro ned. Co'se' mbìn mèna le' Jesús nde riid, cabii ngurez mèna. Ndxab mèna:

—Tad, U' co' nde bin David co' ngòc rey pólá, gulat lezo! U' gunèe U' nu'!

31 Co'se' fñee mèn co' nda nque xís Jesús mbez yèe ryop mbi' sieua, mèna mbyoo ryop mbi' sieu par cued, ya ne'cozèede ryop mbi'a más. Per ndxe'leque', ryop xa'bí' sieua sate más cabii mbez yèe. Mbez ryop xa'bí' sieua:

—Tad, U' co' nde bin David co' ngòc rey pólá, gulat lezo! U' gunèe U' nu'!

32 Sya, nguled Jesús ned. Ngurez Jesús ryop xa'bí' sieua. Mnibdi' Jesús loo xa!. Ndxab Jesús:

—¿Cón ndlya's gu' li non gu', à!, ey?

33 Ryop xa'bí' sieua mcàb. Ndxab xa' loo Jesús:

—Nu' ndlya's gác nu' hui' nu', Tad.

34 Sya, mblyat lezo! Jesús gunèe Jesús ryop xa'bí' sieua. Ante mbuàal Jesús ngudloo ryop xa!. Chàa, mdub xnii ngudloo ryop xa!. No ndxe'sleque' mbui' ryop xa!. Ngoloa, mxen ryop xa'bí' co' ngòc sieu ned. Nda nque xa' xís Jesús.

Jesús nzole' ned nda par ciuda Jerusalén.

(*Mr. 11.1–11; Lc. 19.28–40; Jn. 12.12–19*)

21 Co'se' yamerle' nde zin gax Jesús con mèn co' nda nque xís Jesús ro ciuda Jerusalén, mzin Jesús con mèna yèez Betfagé co' nziri' gaxte co'te' ndub thìb yii co' lee yii che'n yaa oliv. Tya, mtel' Jesús chop myen' xin' mté'th Jesús par ya myen' thìb mandad le'n yèez Betfagé. **2** Ndxab Jesús loo ryop myen':

—Huàa gu' le'n yèez chu'th co' nziri' go!. Tua' zyal gu' thìb burrgol con xin' burrgol co' ndoo quedó!. Fxac gu' burrgola. No ye'th no gu' burrgol con xin' burrgol trè!. **3** Chele' chol mèn ñee loo gu!: ¿Chonon ngue xac gu' burrgol

ba'?, gab gu' loo mèna: Tad na' nquin má!. Sya, mèna la' ye'th no gu' má! loon.

4 Ngòc con'a loo Jesús par ngòcque', no mdyaaque', no mdubque' di's co' gunii thìb xa' co' mde'th di's co' ndxbab Diox co'se' mque' xa'a ye's loo libr co' nac xti's Diox, di's co' mbez:

5 Guuz gu' loo mèn ciuda

Jerusalén: Hui' gu' nexa. Mbi' co' nac rey gu' nde loo gu!. Anze'f nado' nac mbi!. No ndub mbi' thìb burr yèn' co' nac xin' thìb burrgol co' ndxe' yó!.

6 Sya, mxen ryop myen' xin' mté'th Jesús ned. Nda li myen' xal mnibe' Jesús loo myen' li myen!. **7** Ndye'th no myen' burrgol con burr yèn!. No nabe'ste mtoxcua' myen' co'te' tyub Jesús con xab myen!. Ngoloa, mquée Jesús burr yèn'a. **8** Le' rye mèn co' nde nque xís Jesús na, msil' mèna xab mèna xtau' ned par riid Jesús loo xab mèna tant mdyac lezo' mèna ñèe mèna Jesús. Le' taamas mèna na, mcho' laa yaa yin. No mdoo mèna laa yaa yina ro ned co'te' riid Jesús tant mdyac lezo' mèna ñèe mèna Jesús. **9** Sya, rye mèn co' nda no Jesús, mtlo mèna, mbez yèe mèna. Le'l'e' mbez yèe mèn co' ndoo ner loo Jesús. No le'l'e' mbez yèe mèn co' ndoo nque ned xís Jesús. Mbez mèna:

—Mbi' roo mbi' xèn nac mbi' co' nac bin David co' ngòc rey pólá. Toloque' gab na' di's natú' no di's roo di's xèn cóن che'n mbi' co' mtel' Diox: iAy, Dio's! Anze'f Diox roo no Diox xèn nac Tad Diox.

10 Co'se' ngòo no Jesús rye mèn co' nda no Jesús ro ciuda Jerusalén, rye mèn ciuda Jerusalén ngro' che liz mèn. No mbyàa mbye'th lezo' mèn. Mbez mèn loo xtàa mèn:

—¿Chó mbi' nac mbi' co' nde go!, yoo?

11 Le' mèn co' nde no Jesús na, mcàb. Ndxab mèna loo mèn ciuda Jerusalén:

—Jesús co' nde'th di's co' ndxbab Diox co' nac mbi' che'n yèez Nazaret che'n làaz mèn galile na.

Jesús mblo' che mèn no má' le'n templ par mbembii templ.

(*Mr. 11.15–19; Lc. 19.45–48; Jn. 2.13–22*)

12Ngoloa, ngòo Jesús le'n templ che'n Diox. Mblo' Jesús rye mèn co' ntho' le'n templ no rye mèn co' ndi' le'n templ. No mtexyath Jesús rye mes che'n mèn co' nsil tmi. No mtexyath Jesús asient co'te' ndyub mèn co' ntho' palomxtil'. **13**Ndxab Jesús loo mèna: Loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez:

Lizen o templ daa ngro' lèe co'te' cuez mèn daa.

Per gu' co' ntho' trè' no gu' co' ndi' trè', ale mbli gu' le' templ daa ngòc xal thièb lyo' che'n huan'.

14Láth ndxàc con'a loo mèn le'n templ, mbii gax plá mèn sieu loo Jesús no mbii gax plá mèn renc loo Jesús par tezac Jesús mèna. Jesús mteyacque' mèna. **15**Co'se' gunèe mèn co' ngòc jef co' más ñibe' loo rye nguley' no mèn co' ngòc maistr co' mblu' cóن che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn tiempa yalguzye' co' mbli Jesús, no co'se' ndxòn mèna le' myen' bix mbez yèe, mbez myen' bixa: Mbi' roo no mbi' xèn nac mbi' co' nac bin che'n David co' ngòc rey pôla, anze'f ngòcloo tín' mèna gunèe mèna Jesús. **16**Ndxab mèna loo Jesús:

—¿Ché' ndxònlon con' mbez myen' bix ba', à'?

Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús:

—Aa. Ndxònquena. ¿Ché' tarte lab gu' loo libr co' nac xti's Diox co' nda' cuent xal nac di's co' mbez myen' ba', cà? Loo libr ndub di's co' mbez taandxè':

Lùu mbli le' myen' bix no rye mbeto' co' be' ndxàaz ndxol' ro labans co' nac di's roo di's xèn co' ngue te'th myen' cón chenen.

17Ngoloa, mxen Jesús ned. Mbii Jesús ciuda Jerusalén con myen' xin' mté'th Jesús. Ndyàa Jesús le'n yèez Betañ. Le'n yèeza mdàt Jesús yál'a.

Jesús ndxab: Loo yaa ngudyuug co' yende xlè loo, thidtene ya ne'tolode ta' yaa ngudyuug xlè.

(*Mr. 11.12–14, 20–26*)

18Co'se' ngo nìi izlyo' tedib huiz co' nde nquea, mxen Jesús ned. Nda Jesús par ned ciuda Jerusalén tedib vez. Láth ndoo Jesús ned nda Jesús, mblyan' Jesús. **19**Le'pe' nda riid Jesús tya, gunèe Jesús thièb xan' yaa ngudyuug co' ndoo gax ro ned. Sya, ngua tee hui' Jesús loo yaa ngudyuuga, bel'que' pá ndoo ngudyuug loo yaa par hua Jesús ngudyuug. Per co'se' ngua tee hui' Jesús loo yaa, ante laa ndoo loo yaaa. Sya, ndxab Jesús loo yaa ngudyuuga:

—Desde nalle' par delant ya ne'ta'del xlè thidtene, ndee.

Texal ngolo ndxab Jesús di'sa loo yaa ngudyuug, ale be' nzi hui' myen' xin' mté'th Jesús, setilte mbiiz yaa ngudyuug.

20Co'se' ngolo gunèe myen' xin' mté'th Jesús tataa ngòc con' mbli Jesús, ante mbui' myen' no ante gunàa myen!. Sya, mnibdi's myen' loo Jesús. Ndxab myen!:

—Tad, ¿xá mod chonon ale setilte mbiiz yaa ngudyuug ba', à'?

21Jesús mcàb loo myen!. Ndxab Jesús loo myen!:

—Lícp'e' ba'i, na nii loo gu!: Chele' gu' yila's loon no ne'gàc chopte lezo' gu' loo cón chenen, le' sýa, iante gác gu' li gu' xal mblin loo yaa ngudyuug ba!. Ndxel'leque', gu' gab loo yii co' ndub go!: Yii, biiche tua!. Huàa tyub le'n nítto!. Tataaque' gàca loo gu!. **22**No ryete con' co' ña'b gu' co'se' cuez gu' Diox, chele' gu', lícque', ndxela's loon no ndxàp gu' yalxla's loon, le' sýa, Diox lique' le' gu' que no ryete con' ña'b gu' loo Diox.

Trè' ndlu' le' Jesús nac xa' co' ñibe'pe'.

(*Mr. 11.27–33; Lc. 20.1–8*)

23Sya, ngòo Jesús le'n templ. Láth ngue lu' Jesús mèn co' nac cón che'n

xti's Jesús no co' nac cóن che'n xley'! Jesús, ngua gax mèn co' ngòc jef co' más ñibe' loo rye nguley', no mèngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa, loo mèn nación Israel loo Jesús. Mnibdi's mèna loo Jesús. Ndxab mèna:

—¿Chó mnibe' lool mblil con' mblil ná'a no pá ngua té'thl par ngóc mblil con'a, ne, à?

24 Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús:

—Daa, ne, nibdiz thìb con' loo gu' ñeene' ché' tac gu' càb gu' loon. Chele' gu' gác càb gu' loon, sya, daa, ne, nii loo gu' chó mnibe' loon mblin con'a ná'a. **25** Co'se' mbi'th li Juàn Bautist bautizar mèn, ¿chó mnibe' loo Juàn Bautist mbi'th li Juàn Bautist bautizar mèn, à? ¿Ché' Diox mnibe' loo Juàn mbi'th Juàn o ché' nzo chó mèn co' nziri' loo izlyo' mnibe' loo Juàn, cà? ¿Xá nee gu'? Fcàb gu' loon.

Co'se' mbìn mèna tataa mnibdi's Jesús loo mèna, mtlo mèna, mdoodi's no mèna xtàa mèna. Ndxab mèna loo xtàa mèna:

—Chele' na' gab: Diox mnibe' loo Juàn, sya, ñee Jesús loo na': Chele' Diox mnibe' loo Juàn, ¿chonon ne'ngala'ste gu' loo con' mblí Juàn, sya? Aa, que tot gu' se. **26** No chele' na' gab loo Jesús nzo chó mèn mtel' Juàn, sya, que nzo ne'ñee lezo' na', na' zyebque' por mèn co' nziri' ba!. Tac ryete mèn ba' ngola's le' Juàn Bautist guniique' cón che'n Diox no mde'thque' Juàn cón che'n Diox.

27 Con'a, mcàb mèna loo Jesús. Ndxab mèna:

—Ne'neede nu' chó mtel' Juàn.

Sya, ndxbab Jesús loo mèna:

—Ne' daa ne'niide loo gu' chó mnibe' loon mblin con' mblin ná'a, no con' ndlin loo mèn, no chol con' ndlu'en loo mèn.

Jesús ngue tetac di's loo mèn cón che'n ryop myen' co' mnibe' xud loo.

28 Jesús ndxbab loo mèna:

—Nde niin thìb con' loo gu' ñeene' cóñ ñee gu' cóñ che'n di's co' nde niin loo gu' ndxè!: Ngo thìb mbi' co' ngòp chop xgan!. Ndxab mbi' loo thìb xgan' mbi': Xgan!, huà li zin' loo lus uv na' nalze. Huà làa uv loo lus uv. **29** Xgan' mbi' mcàb loo mbi'. Ndxab xgan' mbi' loo mbi': Indlyasten gan. Per ngoloa, mse' mbyòò xtùuz mbyòò. Ngua que mbyòò zin' loo lus uv.

30 Ngoloa, ngua ñibe' mbi' loo tedib xgan' mbi' par ya xgan' mbi' zin!. Lomisque', mcàb xgan' mbi' loo mbi'. Ndxab xgan' mbi': Neeca, Tad, nal gan. Per mbyòò nguri'th nza dí'sa. Ne'ngade mbyòò zin'.

31 Látha, chàa, ndxbab Jesús loo mèna:

—Gunee gu' loon. De loo ryop hues mbyòò, ¿chó mbyòò, lìcque', mbli con' mblyá's xud mbyòò, à?

Mèna mcàb loo Jesús:

—Mbyòò nera mbli con' mblyá's xud mbyòò.

Sya, ndxbab Jesús loo mèna:

—Aa. Lìcque' nac con' co' nee gu' ba'!

Yende cóñ niin loo gu'. No, lìcp'e' ba'i, na nii loo gu': Le' mèn co' ndli cobrar cóñ che'n contribución, no mèngot co' mblí yalburrid, mèna, ndxe'l que', yòo loo cóñ che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèna ndoore' tyal gu' no ta' gu' lugar par ñibe'pe' Diox loo gu' loo cóñ che'n Diox. **32** Tac Juàn Bautist mbi'th lu'le' loo gu' xá mod ndxàal que tee ban ndac gu'. Ne'ngala'ste gu' di's co' mblu' Juàn loo gu'. Per ndxe'l que', mèn co' ndli cobrar cóñ che'n contribución no mèngot co' mblí yalburrid ngola's loo di's co' mblu' no co' mde'th Juàn. Per part cóñ che'n gu', mastale' gunèe gu' ryete con' co' ngòc le'n tiemp ndxè!, ne'nglåade yéc gu' no ne'nglåade lezo' gu' loo ryethe xquin gu' no xtol gu' par nse' gu' mod co' ndxàp gu' par, bel'que', ngala's gu' loo Juàn no ngala's gu' loon.

Jesús ngue tetac di's loo mèn cóñ che'n moz co' ngòc moz ye'r sin'.

(Mr. 12.1-12; Lc. 20.9-19)

33 Bìn gu' cóñ che'n tedib di's co' nde tetaqueñ loo gu' ndxè!, ne: Ngo

thìb mbi' co' mque no thìb ranch
co'te' mxen' mbi' lus uv loo xyòn mbi'.
Ngoloa, mblo mbi' yaaloo dib vuelt
ro xyòn mbi'. Mtoxcua' mbi' thìb tanc
par yòo nít uv co'se' co' mbi' nít uv.
Mtoxcua' mbi' thìb yòobé' par quée
mèn par la's mèn loo xyòn mbi'.

Ngoloa, mda' mbi' xyòn mbi' cuent
rol loo thìb ned mèn, mèn co' ndli
zin' lus uv. Ngoloa, mxen mbi' ned.
Mdee mbi'. Nda mbi'. ³⁴Co'se' mzin
tiemp co' gác rol cosech che'n uv che'n
mbi', mbi'a mtel' moz mbi' par ña'b
moz no càaya' moz uv co' gác cuent rol
co' gác che'n mbi'a. ³⁵Per ndxe'leque',
mèn co' mbli zin' lus uva mxen
moz mbi'. No mtin mèna moz mbi'.
No mbeth mèna ndxep moz mbi'.
³⁶Mbi' co' nac xuan' lus uva mbere,
mtel' taamasre' moz loo moz co' ngua
nera. Per mèn co' mbli zin' lus uva
lomisque' mbli loo mbryop ned moza.

³⁷Por lult, mtel' mbi' co' nac che'n
lus uva xgan'pe' mbi'. Mbli mbi' xtùuz:
Yende cóñ li no mèna xgan' daa. Ndxab
mbi' loo lezo' mbi': Peser gáp mèna
mod ñiee mèna xgan' daa. ³⁸Per co'se'
ñiee mèna nde xgan' mbi' co' nac che'n
lus uva, le' sya, mèn co' ndli zin' lus uva
uva, mèna ndxab loo xtàa mèn:

—Hui' gu' nexa. Mbi' ba' nac mbi' co'
yan' no yòo co' nac che'n lus uv ndxè'.
Ya' gu' nda yuth na' mbi' par gác che'n
na' yòo lus uv ndxè'. ³⁹Por lult, mxen
mèn co' mbli zin' lus uva mbyòo co'
ngòc xgan' mbi'a. Mblo' mèna mbyòo
thìb lad ro yòo lus uv. No mbeth mèna
mbyòo, tya.

⁴⁰Ngolo mdoodi's Jesús loo mèna
tataa, mniibli's Jesús loo mèn co' ngòc
jef co' más ñibe' loo rye nguley', no loo
mèngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no
co' ndyoo naa loo mèn nación Israel.
Ndxab Jesús loo mèna:

—Co'se' yi'th mbi' co' nac xuan' yòo
lus uva, ¿xá nee gu'? ¿Cón li no mbi'

mèn co' mbli zin' lus uva, sya,
à'?

⁴¹Mèna mcàb loo Jesús. Ndxab mèna:
—Mbi' co' nac che'n lus uva guth
mèna. Ne'lyatte lezo' mbi' ñiee mbi'
mèna. No yilo guth mbi' mèn ye'rsin'a,
ta' mbi' xyòn mbi' loo tedib ned mèn co'
li zin' lus uva xyòn mbi'. Mèna gác mèn co',
lícque', li rol uv co' gác che'n mbi' co'se'
gáal tiemp làa mèn uv.

⁴²Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús:
—¿Ché' thidtene tarte lab gu' di's co'
ndub loo libr co' nac xti's Diox cà? Hui'
gu' nexa. Di's mbez taandxè':

Quèe co' mblobi albañil thìb lad,
leque quèea mbli sirv par ngòc quèea
quèe scuadr co' mdub squin yòo. Yub
Tad Diox mbli con'a. No por cona,
ante ngüi' na' no ante ñaa na' xal
mbez di's ndxè' loo con' co' ngòca.

⁴³Cona, ngue niin loo gu: Prob gu'
izlyó'. Ngòc che'npe' gu' par yòo gu' lus
cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo
gu'. Per nalle' Diox ne'tolode tyal no
ne'tolode ta' Diox lugar loo gu' yòo gu'
loo cóñ che'n Diox par ñibe'pe' Diox
loo gu'. Ndxe'leque', Diox tyal no ta'
Diox lugar loo mèn par yòo mèn loo
cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo
mèn, mèn co' li co' ñibe'pe' Diox loo
mèna xalque' mbli mèn co' mbli rolpe'
uv che'n mbi' co' ngòc che'n xyòn lus
uva. ⁴⁴Le' cóñ che'n quèe, co' nee di's
nacpe' daa na, mèn co' yixud loo quèea,
co' nee di's, nden' mèna ngòc nguàal
con' cóñ chenen, mèna lyux xal thìb yèt
co' ayè'thax ndxàc co'se' ndlyé' yèt. Le'
loo mèn co' lyàa quèea na, co' nee di's
nac daa, daa telux mèna xal co'se' ndlé'
ndoo quèe thìb con'.

⁴⁵Co'se' mbìn mèn co' ngòc jef co'
más mnibe' loo rye nguley' no mèn co'
ngòc mèn xley' farise di's co' mtetac
Jesús loo mèna, nazab ngulàa di'sa le'n
lezo' mèna. Mden' mèna no mda' mèna

cuent le' Jesús mtetac di's cóñ che'n mèna. ⁴⁶Co'se' mbìn mèna di'sa, capas mèna tyenxù' mèna Jesús. Per nzyeb mèna ñìe mèna mèn co' nziri' no Jesús. Tac mèn co' nziri' no Jesús ante ndli xtùuz cóñ che'n Jesús le' Jesús ante ndyoodi's di's co' mnibe' Diox loo Jesús par tyoodi's Jesús di'sa.

Jesús ngue tetac di's loo mèn xal co'se' nselya' thìb ned myen'.

22 Mbere Jesús, mtetac Jesús di's loo mèn tedib vez. Ndxab Jesús loo mèn co' nziri' loo Jesús:

—Nde niin thìb con' loo gu!: ²Diox co' ñibe' loo mèn nac xal thìb rey co' mbli thìb fandang che'n thìb xgan' rey co' mselya!. ³Mtel' rey moz rey par ngua li moz convid mèn no par li moz avis loo mèn co' ngòc convid par yi'th lyath no mèn mbi' loo fandang che'n mbyòo co' mselya'a. Per mèn co' ngòc convida ne'ndalte ngui'th. ⁴Mbere rey co' mbli nab fandanga, mtel' rey tedib cua' moz. Ndxab rey loo moz: Huà gu' no guuz gu' loo mèn co' ngòc convida yi'th mèna fandang, le' rey ngolole' mbli nab con' hua mèn. Le' rey mbli mandad mbeth mèn ngon no taamas má' nacha!. No ryete con' hua mèna ya ngolole' ngòc nable!. Guuz gu' loo mèna li mèna purad yi'th mèna fandang co' nac yahua. ⁵Per mèn co' ngua li moz convida, co' ngua lile' moz avis looa, ne'ndalte mèna ngui'th mèna. Ne' ne' ngli mèna cas di's co' ndxab moz. Chó mèna nda ta' vuelt loo xyòn mèna. Chó mèna nda loo rsin' mèna. ⁶Le' taamas mèn co' ne'ndalte nga fandang che'n mbyòo co' mselya'a na, mèna mxen moz rey. Ale mbli mèna ngòc nguàal con' con moz rey axta mbeth mèna moz rey. ⁷Co'se' gunèe rey tataa ngòc con'a, anzef' ngocloo tñ' rey axta mtel' rey solnday rey par ngua yuth solndad mèn co' mbeth moz rey. Mtec solndad liz mèna no làaz mèna, ne. ⁸Ngoloa,

ndxab mbi' co' nac reya loo tedib cua' moz: Ryete con' ngolo ngòc nab co' nac che'n fandang par selya' mbyòo daa ndxè!. Huenque' mbli mèn co' ngòc convida ne'ngui'the mèn. Tac inzyalte mèna no indxàalte mèna ngui'th mèna loo fandang na' ndxè!. ⁹Más huen huà gu!. Huà tau' gu' loo rye mèn co' ñìe gu' riid rye ned. No guuz gu' loo mèna yi'th mèna loo fandang na' ndxè!. ¹⁰Sya, ngro' moz. Nguá thop moz ryete mèn co' mzyál' moz, mèn co' ngòc mèn ndac no mèn co' ngòc mèn ye'rsin!, par yi'th mèna fandang che'n mbyòo co' mselya'a. Mbi'thque' mèna axta mzyè le'n nyòo liz mbi', tant thìb mèn mbi'th.

¹¹Sya, ngòo rey le'n nyòo. Xèe mbui' rey loo rye mèn co' mbi'th, mèn co' ngòc convida. Gunèe rey ndub thìb mbi' xi'th rye mèna. Per rey gunèe inoche mbi' xab mbi' co' ndxàal goc mèn co'se' ya mèn thìb fandang che'n thìb ned myen' co' nselya!. ¹²Ndxab rey loo mbi'a: Amiu, ¿xá mod mblil ngòol trè' no inoche xabl co' ndxàal ngocl par ngui'thl loo fandang che'n myen' co' nselya', à? Per más quee lezo' mbi'a xèe mdub mbi'. Ne'ncàbte mbi' loo rey. ¹³Sya, ndxbab mbi' co' ngòc reya loo moz mbi' co' ngue li mandad loo mes: Quedó' gu' ya' mbi' ba' no quedó' gu' nii mbi' ba!. No càa mbi' ba!. Blo' gu' par fuer loo yál'cuau. Tya góñ' mbi' no hua le mbi!. ¹⁴Tataa mod ndli Diox, ne, par ndxòn huax mèn cóñ che'n Diox par yòo mèn loo cóñ che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn. Per ale ndxe'leque', ndxepte mèn nzo co' mdyal ngòo loo cóñ che'n Diox. Mèna ngòc mèn co' mcuipe' Diox par ñibe'pe' Diox loo mèna.

Mèn xley' farise mnibdi's cóñ che'n impuest loo Jesús.

(Mr. 12.13-17; Lc. 20.20-26)

¹⁵Ngolo mbìn mèn xley' farise di's co' ndxbab Jesús, mxen mèna ned. Ndyàa

mèna. Sya, thidte ngòc mèna. Mdoodi's no mèna xtàa mèna par gab mèna chol di's loo Jesús par bel'que' tataa mod li mèna par gàal di's mèn Jesús no tataa mod li mèna gan par quexù' que' fals mèna Jesús. ¹⁶ Por lult, mtel' mèna ndxep mèn co' nqueltàa loo cón che'n xley' mèna con taandxep mèn co' ngòc thìb ned mèn co' ngro' lèe partid herodist loo Jesús par tyoodi's no mèna Jesús. Sya, ndxab mèna loo Jesús:

—Maistr, nu' non no naneeque' nu' le! U', lìcque, ndyoodi's co' nac di's lìcpe'. No lìcque' nac ned co' ndlu' U' par yòo mèn loo cón che'n Diox. Más de cona, nonque' nu' no naneeque nu' yende chó mport nzo lezo' U' con' co' mbez mèn loo U'. Ne! ne! indla's U' mèn par ñèe U' xal nac mod co' ndxàp mèn. Ne! ne! indla's U' xal ñaa mèn. ¹⁷ Per nalle' gunee U' loo nu' ¿ché' tli huen ta' nu' tmi o quix nu' tmi cón che'n contribución loo mbi' co' nac gobien co' ndub le'n ciuda Rom o ché' indxàalte quix nu'i? ¿Xáa nee U'?

¹⁸ Per Jesús mden' lezo' no mda' Jesús cuent le' mèna asembli mcua'n mèna mod par gàal di's mèna Jesús par yigaa Jesús loo mèna. Sya, ndxab Jesús loo mèna:

—Aa mèn xley' farise, susque' ndxác gu' ntembìi gu' ro gu' no ntembii gu' xti's gu' loon. ¿Chonon asendili gu' ncua'n gu' mod par gàal di's gu' daa par yigaa daa loo gu', à? ¹⁹ Blu' gu' thìb pes co' nguix gu' cón che'n contribución loon. Neene!

Sya, ngua xi mèna thìb pes par mblu' mèn pesa loo Jesús. ²⁰ Co'se' gunèe Jesús pesa, mnibdi's Jesús loo mèna. Ndxab Jesús:

—¿Chó che'n gunab co' ngue loo pes ndxè! no chó che'n lèe co' ngue loo pes ndxè!, à?

²¹ Mèna mcàb loo Jesús. Ndxab mèna: —Gunab ba' no lèe ba' nac che'n gobien co' ñibe' yèe loo na'.

Jesús ndxab loo mèna:

—Aa. Pues, fta' gu' con' co' nac che'npe' gobien co' ñibe' loo gu' par càa gobien che'n gobien. No fta' gu' con' co' nac che'npe' Diox par càa Diox.

²² Co'se' mbìn mèna tataa ndxab Jesús loo mèn, ante mbui' mèna no ante gunaa mèna cón che'n Jesús. Xexte mxen mèna ned. Ndyàa mèna. Taate mblá' mèna Jesús tya.

Mèn xley' saduce mnibdi's loo Jesús:

¿Ché', lìcque', ryo xban mèn?

(Mr. 12.18-27; Lc. 20.27-40)

²³ Leque huiza ngua plá mèn co' ngòc mèn xley' saduce loo Jesús co'te' nzo Jesús par la's mèn cón ngue li Jesús. Mèna ngola's no mbez mèna: Pà ryo xban mèn. Yende chó mèn ryo xban. Tataa mod mdub nii mèna par aseli mèna ndxab mèna thìb con' loo Jesús par gàal di's mèna Jesús. Ndxab mèna:

²⁴ —Maistr, Moisés mtan' di's loo nu' chele' thìb mbi' co' mselya' nguth no ne'ndante xa'got mbi' xin' mbi', le' sya, hues mbi' selya' con xa'got viuda par que no xa'gota xin' mbi'. Sya, yòo cuent xin' mbi' nac mbed co' tyan xa'got viuda con hues ndlyo mbi'. ²⁵ Pues làth nu' ngo gaz mbi' co' ngòc hues. Mbi' ndlyoa mselya!. Làth xtau'a, tee yath mbi!. Per mbi' ne'ndante xin' con xa'got co' ngòc sa'l mbi', ¿lé'? Mbyan' xa'gota viud. Ndoole' hues mbi' co' nde nque xís mbi' mcàaya' xa'got viuda.

²⁶ Lomisque', nguth mbi'a. Ngoloa, mbyan' xa'gota viud tedib vez. Ndoole' tedib hues mbi' co' nde nquea tee càaya' xa'gota. Lomisque', nguthguè' mbi'a, ne. Lomisque', ngòca loo taamas myen' axta nguth rye gaz hues myen'a.

²⁷ Ngolo nguth rye gaz hues myen'a, tee yath xa'gota, ne. ²⁸ Nalle' gunee loo nu', co'se' ryo xban rye gaz hues myen' co' ngutha, ¿chó myen' gàc sa'lpe' xa'gota por mque no xa'gota rye gaz hues myen', à?

29 Jesùs mcàb loo mèna. Ndxab Jesùs: —Aa, que tont gu'se. Thidtene ncuau lezo' gu', ndee. Nazab ndli gu' xtùuz. No inalide ngue li gu' xtùuz. Tatua' ndli gu' xtùuz tac inda'de gu' cuent co' huenleque' di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox. Ne' ne' inda' gu' cuent co' nac con' roo no con' xèn co' ndxàp Diox la's nii Diox no la's ya' Diox. **30** Tac co'se' gàc huiz co' ryo xban mèn nguth, mèn co' ngòo loo cón che'n Diox, huiza ya ne'berede mèna, selya' mèna tedib vez. Huiza no tiempsa gàc mèna xal angl che'n Diox. **31** Per cón che'n xal ndli gu' xtùuz no xal mbez gu' le' mèn co' nguth ne'ryo xbante, ¿ché' tarte lab gu' di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' gunii yub Diox loo mèn pòla, cà? Diox ndxbab taandxè':

32—Daa nac Diox che'n xudgool gu' Abraham, Isaac, no Cob.

Hui' gu' nexa. Yende mod gàc Diox Diox che'n mèn co' ndxelo ndxelux co'se' ñeei loo mèn. Por cona, non na' le' Abraham no Isaac no Cob nabán co'te' ndyàa xa' tac Diox mbez nac Diox Diox che'n xa'a.

33 Co'se' ngolo mbìn mèn co' ngureri' tataa ndxbab Jesùs, ryete mèn ante mbui' no ante gunaa xal ngòc di's co' mblu' Jesùs loo mèn.

Mèn xley' saduce mnibdi's loo Jesùs
cón más ndli precis ndlya's Diox li
mèn, co' nac co' mnibe' Diox loo
mèn.

(Mr. 12.28-34)

34 Co'se' mbìn mèn xley' farise le' Jesùs mbli gan par ya ne'tolode ndoodi's mèn xley' saduce con Jesùs, mbere mèn xley' farise, mqueltàa mèn xley' farise tedib vez loo Jesùs. **35** Sya, thib mbi' co' ngòc mèn xley' farise co' ngòc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn tiempsa nzo xi'th mèna. Mbi' mblya's ngàal di's mbi' Jesùs par ñee mbi' ñeene' ché' tagaa

Jesùs loo mbi' con di's co' càb Jesùs.

Mnibdi's mbi' loo Jesùs. Ndxab mbi':

36—Maistr, ¿chó di's nac di's co' más ntac co' ñibe' loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn, à'?

37 Jesùs ndxbab loo mbi' co' ngòc maistra:

—Di'sa nac di's co' mbez: Fque' lezo' gu' Tad Diox gu' dib nzo yéç gu', no dib nzo lezo' gu', no dib nzo xtùuz gu'.

38 Di'sa nac ner di's co' mtan' Diox loo mèn loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn. No nac di'sa di's co' más ntac no co' más ñibe' loo mèn. **39** Le' di's co' nac mbryop di's co' nde nque loo ner di'sa na, lalque' nac xal ner di'sa. No mbez di's ndxè' loo mèn: Fque' lezo' gu' gunèe gu' hues xtàa gu' xalque' co'se' leque gu' ngue lezo' ñèe gu' gu'. **40** Ryop di's co' taandxè' mbez no co' ndlu' loo mèn, ryop di's ndxè' nac di's co' mnibe' Diox loo Moisés par mbyan' di's ndxè' loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Lomisque' nac di's ndxè' con di's co' gunii Diox loo mèn co' mde'th di's co' ndxbab Diox.

Jesùs mnibdi's loo mèn xley' farise.
Ndxab Jesùs: ¿Chó xin nac Crist ndli
gu' cuent, à'?

(Mr. 12.35-37; Lc. 20.41-44)

41 Láth be' nziri' mèn co' nac xley' farise loo Jesùs, **42** Jesùs mnibdi's loo mèna. Ndxab Jesùs:

—¿Xá nee gu'? ¿Cón ndli gu' xtùuz cón che'n Crist? ¿Chó xin nac Crist, à'?

Mèna mcàb. Ndxab mèna loo Jesùs:

—Crist nac xgan' David co' ngòc rey pòla.

43 Sya, ndxbab Jesùs loo mèna:

—Chele' Crist nac xgan' David, ¿chonon ndxbab David por cón che'n Xpii Natú' che'n Diox le' Crist nac yub Tad che'n David, sya? Tac David ndxbab:

44 Tad Diox ndxbab loo Tad daa:

Ftub cuaten axtaque' lin le' ryete mèn co' nac mèn ngolo ngola's che'n gàc nado' lool.

45 ¿Xá mod ndli gu' cuent nac Crist xgan! David co'se' leque yub David mbez: Tad daa, loo Crist, sya? ¿Máa yob yéç gu', na?

46 Yende chó mèna ngác ncàb nec thib di's loo Jesús. No desde huiza par delant nec thib mèna ne'tolode nglí ryes ñibdi's mèna taamas con' loo Jesús.

Jesús ngue zib quìi mèn xley' farise. No ngue zib quìi Jesús mèn co' ngòc maistr co' ndlu' cóñ che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn.

(*Mr. 12.38–40; Lc. 11.37–54; 20.45–47*)

23 Sya, ndxab Jesús loo mèn co' ngureri' loo Jesús no loo myen' xin' mté'th Jesús:

2—Le' maistr co' ndlu' cóñ che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel no mèn xley' farise, anze'f ndli ryop ned mèn ba' cuent le' mèna ngue no zin' co' nac zin' co' ndlu' mèn cóñ che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn.

3 Cona, ngue niin loo gu': Ftubdi's gu' loo di's co' mbbez mèn ba!. No bli gu' co' ñibe' mèna. Per ne'que tee lide gu' xal nac mod co' ndxàp mèn ba!. Tac mèna ñibe' loo mèn li mèn thib con!. No leque mèna indlide con' xal ñibe' mèna li taamas mèn. **4** Nde niin tedib con' loo gu': Co'se' ndli mèn ba' tataa, ndli mèna xal co'se' ntecue mèn thib yó' xís xtàa mèn, yó' co' ne'xecte mèn hue' mèn. No ñibe' yèè mèna loo prob xtàa mèn par hue' mèna yó!. Per mèn ba!, nec thib mod no nec tedib mod ne'tyalte mèn no ne' ne' li mèn xtùuz teche mèn nec thib yalnibe' bix co' indubte loo ley co' ngue no mèn loo xtàa mèn co' nac ley co' mnibe' Diox mxo'f Moisés loo mèn nación Israel.

5 Asendli mèn ba' ryete con' co' nac mod co' ndxàp mèn ba' par hui' mèn no ñaa mèn loo mèn ba!. Anze'f ndyubla's mèn farise ba!, no mèn co' ndlu' cóñ che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, hue'

mèn di's co' nac ndxep di's che'n xti's Diox loo thib le' ye's lechuz mèn no co'te' nac bél'cha' ya' mèn. No anze'f ndyubla's mèn ba' goc mèn ba' xab mèn co' nac lar' co' ndoo flec co' nac xab mèn más nol' no flec más nol' leque co' ndli taamas mèn us. **6** Ale ndubla's yèè mèn ba' tyub mèn ba' co'te' más huen par tyu' mèn ba' co'te' ndxàc chol yahua. No ndubla's yèè mèn ba' tyub mèn ba' co'te' gác gab chol mèn cón che'n mèn ba!: Susque' mèn guryath no mèn guryèn nac mèn ba' le'n sinagog. **7** No anze'f ndubla's yèè mèn ba' ñii chol mèn Diox loo mèn ba' pál co'te' nzyl' mèn mèn ba' no por fuerz gáp mèn mod ñèe mèn mèn ba' co'se' zyál' mèn mèn ba!. No anze'f ndubla's yèè mèn ba' gab chol mèn: San, Maistr, loo mèn ba' pál co'te' nzyl' mèn ba' chol mèn.

8 Per ndxe'leque', part cón che'n gu', ne'ta'de gu' lugar ñee chol mèn Maistr loo gu!. Tac thidte mbi' co' nac merpe' Maistr nzo. Mbi'a nac Crist, co' nee di's, nac yub daa. Le' rye gu' na, ndxàc hues por cón che'n Maistr gu!. **9** Ne' ne' gab gu': Pay, loo nec thib mèn co' nziri' loo izlyo!. Tac ante thidte Xud gu' ngue no gu!. Xud gu'a nzo loo bél!. **10** Ne' ne' ta' gu' lugar ñee chol mèn loo gu' le' gu' nac jef. Tac angoluxte Crist nac jef che'npe' gu!. **11** Le' gu' co' ndli mandad loo hues xtàa gu' na, gu'a nac más xa' roo no xà' xèn làth xtàa gu!. **12** Tac gu' co' ndli cuent no ndlu' gu' loo xtàa gu' le' gu' nac más mèn roo no mèn xèn làth xtàa gu', loo gu'a Diox li gác gu' mèn roo no mèn xèn làth xtàa gu'.

13 Mbere Jesús, ndxab Jesús loo mèn co' ndlu' cóñ che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn no loo mèn xley' farise:

—Ay, prob gu' izlyo', gu' co' nac maistr co' ndlu' cóñ che'n ley co' mxo'f

Moisés loo mèn. Lomisque' ne, gu', mèn xley' farise. Ay, prob gu' izlyo!. Aa que ndxác gu' ntembìi gu' ro gu' no ntembii gu' xti's gu' loon. Tac gu' ncà no nca' gu' loo mèn par ne'yòode mèn loo cóñ che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn. Ne' ne' tyal gu' no ne' ne' ta! gu' lugar par ñibe'pe' Diox loo gu!. Ne' ne' ndla' gu' yòo mèn co' ndyal yòo loo cóñ che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèna.

¹⁴Ay, prob gu' izlyo!, gu' co' ndlu' cóñ che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Lomisque' gu' ne, mèn xley' farise. Prob gu' izlyo!. Aa que ndxác gu' ntembìi gu' ro gu' no ntembii gu' xti's gu' loon. Ale ndyac gu' con' huen co' ngue li gu!. Tac por thib con' co' iñaade ndyenxù' gu' no ndxàc che'n gu' liz prob mèngot viud. No par ndli gu' xal mèn co' ne'ñeede no mèn co' inda'de cuent cóñ li mèn, ale asendli gu' ngol' gu' xley' gu' co'se' mbez gu' Diox. Por con' co' ndli gu'a, más nayil' tñin' gác Diox loo gu' par tetii Diox gu' yiloa.

¹⁵Tedib vez niin loo gu!: Ay, prob gu' izlyo!, gu' co' ndlu' cóñ che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Lomisque' gu' ne, mèn xley' farise: Ay, prob gu' izlyo!. Aa que ndxác gu' ntembii gu' ro gu' no ntembii gu' xti's gu' loon. Ale ndyac gu' con' huen nac co' ngue li gu!. Gu' nque tee cua'n mèn loo izlyo' no loo nítto' par mbli gu' mse' mèna mod co' ngòp mèn par yila's mèna loo xley' gu' xalque' ndxela's gu' loo xley' gu' par gác mèna thidte mèn con gu!. No co'se' ngolo mbli gu' gan par gác mèna thidte mèn con gu' no ngòp mèna loo xley' gu', ndli gu' par ndxàc loo mèna chop cua' con' ye'rsin'tub leque loo gu' par thib lîte yòo prob mèna le'n ye'rbiil co'te' nac loo quìi no loo bëel.

¹⁶Ay, prob gu' izlyo!, gu' co' nac xal mèn sieu co' ndyoo ner loo mèn. Gu' mbez: Chele' chol mèn càbgòn thib con', lugar de te'th mèn lée Diox mbez mèn: Por lée templ ba! lina. Sya, mbez

gu': Indlide arid precis li lùu co' ndxab lùu li lùu por mdeth lùu lée templ ba!. Per ndxe'l leque', mbez gu': Chele' mèn gab: Lina o gáca loon por mde'th mèn or co' nacsua' templ ba!, sya, mbez gu': Syase, ndlique' precis li gu' con' co' ndxab gu' li gu' loo mèn. ¹⁷Susque' tont gu!. No susque' nac gu' xal mèn sieu co' nau' loo no co' nau' yéc. ¿Cón ndli gu' cuent nac con' más ntac, à'? ¿Ché' ndli gu' cuent más ntac or o más ntac templ co' ndli ndxàc natú' ora, cà? Yende xàa. Más ntac templ, ¿lé? ¹⁸Lomisque', mbez gu' loo mèn, ne: Chele' chol mèn càbgòn li mèn thib con' o gác thib con' loo mèn, chele' mèna gab: Gáca o lina xalque' nac loo còo' le'n templ ba!, le' sya, gu' mbez: Inquinte arid li gu' co' mde'th gu' xal nac loo còo' le'n templ ba!. Lomisque', más mbez gu': Chele' mèn te'th li mèn thib con' o gác thib con' loo mèn, no te'th mèn por cóñ che'n góñ co' mbec mèn loo còo' le'n templ, sya, mbez gu': Syase, por fuerz gáque' o li gu' con' co' mcàbgòn gu' loo mèn li gu!. ¹⁹Susque' tont gu'se. No susque' nac gu' xal mèn sieu co' nau' loo nau' yéc. ¿Cón ndli gu' cuent más ntac, à'? ¿Ché' ndli gu' cuent más ntac góñ co' mbec gu' loo mes co' mbez gu' nac loo còo' o ché' ndli gu' cuent más ntac con' co' nzi'f gu' loo còo' leque más natú' nac còo' co' ndli ndxàc natú' con' loo Diox, cà? Yende xàa. Más ntac loo còo', ¿lé? ²⁰Tac mèn co' nde'th di's co' nac cóñ che'n loo còo', ingue te'the mèna di's ante co' nac cóñ che'n loo còo'. Ndxel leque', mèna ngue te'th di's co' nac lée ryethe con' co' nzi'f loo còo', ne. ²¹Le' mèn co' nde'th di's co' nac lée templ na, ingue te'the mèna ante lée templ. Ndxel leque', ngue te'th mèna di's co' nac lée Diox tac Diox nzo le'n templ, ne. ²²Lomisque', mèn co' nde'th di's co' nac lée bë!, mèna ngue te'th di's co' nac lée co'te' nzo Diox. No ngue te'th mèn lée merpe' Diox.

23 Lomisque', ndxab Jesús loo mèna:
 —Ay, gu' co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn no gu' co' nac mèn xley' farise. iProb gu' izlyo'! Susque' ndxác gu' ntembii gu' ro gu' no ntembii gu' xti's gu'. Ale, ngo' gu' si' si' centav loo thib thi'b pes co' nac che'n con' nayèe co' ntho' gu' co' nac fthyoxtil, no anís, no comin. Per ale ndxe'leque', indlide gu' cas cón che'n di's co' nac di's co' ñibe' loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn, co' nee di's, gàc gu' mèn nali no mèn nambìi loo Diox no gàc gu' mèn co' ndlyat lezo' ñìe xtàa no gàc gu' mèn co', lìcque', ndxàp yalxla's no co', lìcque', ndxela's loo Diox. Lìcque, ndxàalque' ta' gu' diezム loo con' ndli gu' gan co'se' ntho' gu' con'. Per más ndxàal li gu' par gàc gu' mèn nali no mèn nambìi loo Diox, no gàc gu' mèn co' ndlyat lezo' ñìe xtàa, no gàc gu' mèn co' ndxela's loo Diox no co' ndxàp yalxla's loo Diox. Per gu' indlide con'a, ¿lé'? **24** Ay, prob gu' izlyo', gu' co' ndyoo ner loo taamas mèn loo cón che'n Diox, gu', co' nee di's, nac xal mèn sieu co' ndyoo ner loo taamas mèn co' nac xal mèn sieu. Loo cón che'n Diox ndli gu' cuent anze'f mèn nambìi nac gu' no mèn nali nac gu' loo Diox. Per ale ndxe'leque', loo cón che'n Diox nac gu' xal mèn co' nzib thi'b taz café co'se' ndlyàa thi'b ngru's chu'th le'n café par gu' gu' café. Per ne'ta'de gu' cuent le' loo cón che'n Diox nac gu' xal mèn co' ngueb thi'b camell, co' nee di's, nzo le'n taz café co' ngue yu gu'. Per con' co' ndli gu' ba' nee di's ale más ndxòo yéc gu' ndli gu' con' co' intacte arid loo Diox. Ale ndxe'leque', indlide gu' cas no ingüinte gu' arid par li gu' con' co' más ntac loo Diox.

25 Ay, prob gu' izlyo', gu' co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn no gu' co' nac mèn xley' farise. Susque' ndxác gu' ntembii gu' ro gu' no ntembii

cón che'n Diox, ndlu' gu' gu' loo mèn le' gu' nac mèn nambìi no mèn nali loo Diox. Per le'n lezo' gu' no le'n xtùuz gu' nzo huax con' ye'rsin'tub por mod co' ndxàp gu' tac gu' ndli huan' mèn. No nquel'i'th gu' cón che'n taamas mèn. No ndxan lezo' gu' ñìe gu' cón che'n taamas mèn. Cona, ngue niin loo gu': Nac gu' xal plat no taz co' ante ntech mèn par xís. Per par le'n na taate nazab ñaa. **26** Aa, mèn xley' farise. Susque' nau' loo nau' yéc gu' loo cón che'n Diox. Más huen blo yéc gu' no blo lezo' gu' par tembii gu' xtùuz gu' no teche gu' ryethe mod ye'rsin' co' ndxàp gu' le'n xtùuz gu' no le'n lezo' gu' no mod ye'rsin' co' ndxàp gu' loo mèn. Le' sya, tataa mod se' gu' mod co' ndxàp gu' par, lìcque', gàc gu' mèn nali no mèn nambìi loo Diox xal co'se' tech mèn par le'n taz no plat par nambìi gàca.

27 Ay, prob gu' izlyo', gu' co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley loo mèn no gu' co' nac mèn xley' farise. Susque' ndxác gu' ntembii gu' ro gu' no ntembii gu' xti's gu'. Gu' lalque' nac xal bá' che'n thi'b mèn nguth, co' ante nabe's natoxcua', co' ante nagus bèleque' ñaa par xís. Per par ned le'n bá' anze'f nazab ndlya' no anze'f thi'b zith che'n mèn nguth nzo. **28** Tataaque' nac gu', mèn xley' farise tac gu' ndlu' gu' loo mèn anze'f mèn ndac nac gu'. Tataa ndli gu' par ndxác gu' ntembii gu' ro gu' no ntembii gu' xti's gu' loo mèn par indlu'de gu' ndli gu' chó con' ye'rsin' co' ndli gu' loo mèn.

29 Ay, prob gu' izlyo', gu' co' nac maistr loo mèn, gu' co' ndlu' di's co' nac ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Ay, prob gu' izlyo', mèn xley' farise. Susque' ndxác gu' ntembii gu' ro gu' no ntembii gu' xti's gu'. Tac gu' mbli mandad mtoxcua' mèn armit che'n mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox, co' nguth póla. No nabe's mtoxcua' gu' co'te' ndoo gunab co' nac monument co' nac

xin no xnaa che'n mèn co' mbez gu'
ngòc mèn ndac.³⁰ No nabe'ste ntocxua'
gu' yalgutyè!. Mbez gu': Chele' na' ngo
ban le'n tiemp co' mban xudgool na',
ne'nqueltàa node na' xudgool na' par
nguth na' mèn co' mde'th di's co' ndxab
Diox con xudgool na', élé?³¹ Por di's
co' mbez gu' no por di's co' ndyoodi's
gu', leque gu' ngue go xo'f co' mbli gu'
no nda! gu' cuent nac gu' bin mèn co'
mbeth mèn co' mde'th di's co' ndxab
Diox. Cona, ngue niin loo gu': Leque
co'te' mdoo nii xud gu' no leque co'te'
mdoo ya' xud gu', leque tya tyoo nii gu'
no leque tya tyoo ya' gu', ne. ¿Cón más
ndlya's gu' ñee gu' loon?³² Cona, ngue
niin loo gu': Ftolo bli gu' con' xal mbli
xudgool gu' póla. Ftolo guth gu' taamas
mèn co' nde'th di's co' ndxab Diox.
Yiloa nee gu' cón che'n gu' co'se' tub
rez Diox cón che'n gu'.

³³Aa, mèn co' nac xal mbel' co' lèe
huid. ¿Xá mod gác gu' lyá' gu' loo yaltíi
tín' co' gác loo gu' co'se' tetí Diox gu'
le'n ye'rbiil co'te' nzo quìi no bëel? iPà
lyá' gu'!³⁴ Por cona, na ngue nii loo
gu': Na tel' huax mèn làth gu'. Ndxep
mèna gác mèn co' te'th di's co' ndxab
Diox loo gu'. Taandxep mèn gác mèn co'
ndxác cón che'n Diox. Taandxep mèn
gác mèn co' lya's lu' loo gu' cón che'n
Diox co' nac con' licpe' par ta' gu' cuent
cón che'n Diox. Per ale ndxe'leque',
guth gu' ndxep mèna. Taandxep mèna
que' gu' loo thib cruz. No ta' gu' che'n
taandxep mèna le'n sinagog gu'. No
tyoo nque gu' xís taandxep mèna le'n
thib yèez no le'n tedib yèez axtaque' li
gu' con' ndlya's gu' con mèna.³⁵ Por
cona, con' ye'rsin' co' nde teele' ndli
gu' con rye mèn co' tel'en loo gu' li
par yan' cón che'n gu' loo Diox por
cón che'n rye mèn co' ngòc mèn ndac
co' mbethxù' xudgool gu' póla no co'
mbethxù' gu' le'n tiemp ndxè!. Tac
anon co'se' mbethxù' thib mbi' co'
ngòc xudgool gu' Abel co' ngòc thib

mbi' nambìi no thib mbi' nalì loo Diox,
mtlo mbethxù' xudgool gu' taamas
mèn desde huiza no axta tiemp co'se'
mbethxù' xudgool gu' Zacari, xgan'
Berequi, co' mbeth xudgool gu' le'n
templ co'te' ndoo mes co'te' mbec mèn
gòn o ofrend loo Diox.³⁶ Lìcque' nac
di's co' ngue niin loo gu' ndxè!: Dol no
yalnquexù' co' ngòc cón che'n rye mèn
co' mbethxù' prob mèna yizi'f no yiga's
loo gu' co' nabán tiemp ndxè! par tetíi
tín' Diox gu' axta plóthe yiloa.

Jesús mbín' por cón che'n mèn ciuda Jerusalén.

(Lc. 13.34–35)

³⁷Ay, prob gu' izlyo', mèn ciuda
Jerusalén, gu' co' mbeth mèn co'
mde'th di's co' ndxab Diox, gu' co'
mbuua'd quèe mèn co' mtel' Diox
co' mbi'th lo yalbàn loo gu'. Anze'f
mblyazen nqueltàan gu' loon xal ndli
nguiiddol colec con nguiid yèn' co'se'
ngue's nguiiddol colec nguiid yèn' xan'
xíl' nguiiddol colec. Per gu' ne'ndalte
thidtene no ne'nda'de gu' lugar par
ngàca tataa loo gu'.³⁸ Per nalle' hui' gu'
nexa. Nase thidtene mblá'ya' Diox gu'
liz gu' no làaz gu'. Nee gu' cón che'n gu'
nalle'.³⁹ Tac daa ngue nii loo gu': Gu'
ya ne'berede hui' loon le'n tiemp ndxè!.
Gu' bereque' hui' loon per axta co'se'
gác tiemp co'se' ñeape' gu' no co'se' gab
gu' loo Diox: Anze'f mbi' huen no anze'f
mbi' ndac nac mbi' co' nde ba' tedib vez,
Tad Diox. U' mtel' mbi'. Nde mbi'. Axta
syare!, hui' gu' loon tedib vez.

Jesús mda' cuent le' mèn sil templ no yende cón tan' mèn co' nac cón che'n templ.

(Mr. 13.1–2; Lc. 21.5–6)

24 Ngolo mdoodi's Jesúis rye di'sa
loo mèn ciuda Jerusalén, ngro'
Jesúis le'n templ. Le'pe' tyen Jesúis ned
bii Jesúis, mbii gax myen' xin' mté'th
Jesúis loo Jesúis. Látha, nzi tee yet

myen'. Xèe ngüi' myen' loo templ. Mbez myen' loo Jesús: Tad, susque' nabe's ñaa templ ndxè' no susque' naroo templ ndxè', cara. ²Per ale le'lé' mcàb Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—¿Ché' nzi tee yet gu', ngüi' gu' loo templ ndxè' no ndli gu' xtùuz cóñ che'n templ ndxè', ne, cà'? Per hui' gu' nexa. Lìcque' nac di's co' nde niin loo gu' ndxè': Desde nalle' par delant, nde zin' gaxle' le' mèn sil templ ndxè'. No ya ne'hui'de gu' nec thib quèe loo ftoo ndxè'. Thidtene telux mèn templ ndxè'.

Jesús ngue ta' cuent cóñ che'n con' co' tlo gác ndoore' lith no izlyo'.

(Mr. 13.3-23; Lc. 21.7-24; 17.22-24)

³Ngoloa, mxen Jesús ned. Nda no Jesús myen' xin' mté'th Jesús loo thib yii co' lèe yii che'n yaa oliv. Co'se' ñee myen' ndub Jesús tya, mbii gax myen' xin' mté'th Jesús loo Jesús. Xexte ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, nu' ndlya's ñee U' loo nu' ¿pól gác co' nee U' loo nu' gozea cóñ che'n templ ba' no chó señ yú' loo mèn co'se' gác huiz co'se' bere U', yi'th U' loo izlyo' ndxè' tedib vez no co'se' gác huiz lyux no lith no izlyo', à?

⁴Sya, ndxab Jesús loo myen':

—Chó Diox chó nee gu'. Ne'ta'de gu' lugar quedii chol mèn gu' cóñ che'n con' niin loo gu' nalle', ndee gu'. ⁵Tac anze'f huax mèn nare' gáal loo izlyo' no que tee te'th mèna cóñ che'n lèen. No gab mèn no que tee te'th mèna loo mèn: Daa nac Crist. Le' sya, tataa mod anze'f huax mèn quedii mèna. ⁶Huiza gòn gu' tyoodi's mèn cóñ che'n xó'. No tyoodi's mèn cóñ che'n con' ryes co' ndxàc cóñ che'n xó'. Per nalle' niin loo gu': Thidtene ne'zyebte gu' co'se' gác huiz no tiemp co'se' gòn gu' di's co' tataa ta' mèn cuent loo gu'. Tac naquinque' tataa gáca. Per mastale' tataaque' gáca le'n huiza, tarte gác tiemp co'se' lyux no lith no izlyo!. ⁷Sya, gác huiz tel'

mèn che'n thib nación solndad che'n mèn nación par yoo mèna con mèn co' nac tedib nación. Lomisque' ne, li mèn thib nación xó' con mèn co' nac tedib nación. Huiza o tiempa, por derech, lyàa huin loo izlyo'. Lyàa yilfiz. Huin xđo huax lugar loo izlyo', ne. ⁸Per pente tlo gác rye con'a par ten' mèn no ta' mèn cuent le' mèn tolo tyactii par delant co' nac más con' tín' co' nde nque co' gác loo co' ngue niin loo gu' ndxè'.

⁹Láth ndxàc rye con'a le'n tiempa, mèn tyenxù' gu' no ta' mèn gu' loo xtàa mèn par li no mèn gu' chol con' ye'rsin' xal ndlya's mèna axta guth mèna gu'. Tiempa, mèn dib athu loo izlyo' yòo xyàn lezo' ñee mèna gu' ante por cóñ chenen no maste. ¹⁰Le'n huiza no le'n tiempa, anze'f thib mèn ryo xà' loo cóñ chenen. Ya ne'tolode yila's mèna loon. Le' sya, leque mèn co' ngro xà' loo cóñ chenen, leque mèna ta'xù' mèn co' ndxela's loon loo mèn co' nac mèn ye'rsin!. ¹¹Le'n huiza anze'f huax mèn gutyè' ryo xo'f loo mèn. Ta' mèna cuent no te'th mèna loo chol mèn le' mèna ngro' tee par tyoodi's mèna cóñ che'n Diox loo mèn. Tataa mod anze'f huax mèn quedii mèna, ne. ¹²Láth ndxàc con'a, anze'f huax con' ye'rsin' gác loo mèn. Anze'f huax mèn ya ne'que'de lezo' mèn ñee mèn xtàa mèn. Ndxe'leque', yòo xyàn lezo' mèn ñee mèn xtàa mèn. ¹³Per mèn co' thidtene mbli ñee lezo' no mbli ñee yéc par tolo queltàa mèna loo cóñ chenen axta gath mèna, mèna mblyá'que' loo con' ryes. ¹⁴Le' cóñ che'n di's ndac co' ndlu' xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn na, yath yèn no co mèn yalbàñ cóñ che'n di's ndac loo mèn rye nación co' nziri' dib athu loo izlyo' par de que ryete mèn naciona gòn cóñ che'n di's ndac no ta' mèna cuent cóñ che'n di's ndaca. Yiloa, syase lyux no lith no izlyo'.

15 Gu' co' ndlab ye's, bìn gu' di's co' ngue niin loo gu' ndxè' no fta' gu' cuent cóن nee di's ndxè' no ften' gu' cón nee di's ndxè'. Mbi' co' ngro' lèe Daniel co' mde'th di's co' ndxab Diox, Daniel mque' ye's loo libr co' nac xti's Diox cón che'n thib mbi' zab thib mbi' cap. Mbi'a aseli teza' mbi' cón che'n chol con' co' nac cón che'n Diox. Co'se' ñee gu' ndxàc con' ndxè' le'n templ che'n Diox, non gu' no nanee gu' ndxàcla xal mque' Daniel ye's. **16** Sya, huen gàca loo mèn chele' mèn co' nzo le'n yéezya' co' nac làaz mèn jude xyon' par co'te' ndub yii par ne'gàcte yaltii co' gàcque' loo gu', gu' co' nac mèn nación Israel. **17** Huen gàc loo mèn co' nzi yéc zote liz mèn chele' mèna, texal bilàa mèna yéc zotea, sangxyon' mèn no yende chó import nzo lezo' mèn rye che'n mèn co' ndxàp mèn le'n nyòo par ne'yigaade mèna loo yaltii co' gàcque' loo gu', mèn nación Israel. **18** Lomisque' ne, mèn co' ngue zin' huan huiza, huen gàca loo mèna chele' mèna ne'ye'thte liz mèn huiza par co' mèn rye che'n mèn co' ndxàp mèn par ne'yigaade mèna loo yaltii co' gàcque' loo gu', mèn nación Israel. **19** Ay, prob rye mèngot izlyo', mèngot co' nzi nac xin' huiza. No ay, prob rye mèngot izlyo', mèngot co' nzi xèn' xin' huiza por cón che'n yaltii co' gàc loo gu', mèn nación Israel. **20** Gurez gu' Diox no bna'b gu' loo Diox le' tiemp co' xyon' mèn loo con' ryes no loo yaltii co' gàc huiza par ne'gàcte tiempa tiemp xìl' no ne' ne' gàc huiz co' xyon' mèn huiz descans. **21** Tac co'se' gàc ryethe con'a, huiza anze'f thib yaltii tñin' gàc le'n huiza loo mèn nación Israel. Yaltii co' gàc loo mèna tarte gàc dib lal mblec Diox izlyo' no mxèn' Diox izlyo'. No yiloa, thidtene ya ne'berede yaltii tñin'a gàc yaltii tñin'a tedib vez xal gàc yaltii tñin'a huiza loo mèn nación Israel. **22** No chele' Diox ne'tedópte huiz tiempa, yende mod lyá' nec thib mèn. Per

ndxè'leque', Diox tedóp huiz tiempa por nque' lezo' Diox ñèe Diox mèn, mèn co' Diox mcui, mèn co' Diox mblo xà' par ngòo mèna loo cón che'n Diox.

23 Le' sya, chele' chol mèn ñee loo gu': Hui' gu' nexa. Trè' nzo Crist; o chele' mèn ñee loo gu': Tua' nzo Crist, ne'yila'ste gu'i, ndee gu'. **24** Tac co'se' gàc huiza, anze'f huax mèn gutyè' ryo' no ryo xo'f mèna loo mèn. Nee mèna loo mèn le' mèna nac Crist. No ñee mèna loo mèn le' mèna nde'th di's co' gunii Diox. No li mèna huax yal guyze' roo no yal guyze' xèn co' nac señ co' hui' mèn no co' ñaa mèn. Per ryethe con' co' ñee mèna no co' li mèna nac yal guyze' tûb. No axta quedii mèna mèn co' ndxela's chele' mèna gác li mèna gan quedii mèna mèn. **25** Hui' gu' nexa. Fte' lezo' gu' le' daa guniile' con' ndxè' loo gu' ndoore' gàca loo gu', ndee gu'. **26** Cona, beren, ngue niina loo gu': Chele' mèna ñee loo gu': Hui' gu' nexa. Crist nzo co'te' nagán, ne'yade gu' tyá. No chele' mèna ñee loo gu': Hui' gu' nexa. Crist nzo le'n cuart ndxè', ne'yila'ste gu' con' co' ñee mèna loo gu'. **27** Tac co'se' gàc huiz co' galen, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xal ndxáal chol mèn, setilte gàca xal co'se' ndlyàa bèl gundi co'se' ndxú' izlyo' par ned ndlyen huiz no par ned mbix huiz.

28 Cón che'n mèn gutyè' co' ngue tan cuent loo gu' nalle' nac xal co'te' nax thib má' ya's co'te' ndlyàa ngool loo má' ya's par hua ngool bél' má' ya'sa.

Jesús ngue ta' cuent cón gàc co'se' yí'th Jesús.

(*Mr. 13.24–37; Lc. 21.25–33;
17.26–30, 34–36*)

29 Co'se' yilo riid rye huiz co' gàc rye yalnaxia loo mèn, tlo cuau loo huiz. Ne'teniide huiz loo izlyo!. Lomisque' ne, ne'teniide mbe' loo izlyo!. Le' mbyáaz co' nzi'f loo bé' na, tlo huin loo bé' axta tlo gàb che mbyáaz loo bé!. No ryethe

con' co' nac con' roo no con' xèn loo
bé' tlo huin no xi'th loo bé!. ³⁰Yiloa,
axta syare' hui' gu' no yú' thib señ
co' gác cóñ chenen, daa co' mbal yáal
loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo
izlyo!. Le' mèn co' naban dib athu loo
izlyo' na, mèna góñ co'se' hui' mèna
loon, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxé'
xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo!.
Con'a gác loo mèn co'se' galen le'n
xcuau co'se' gápén rye loothe con' roo
no con' xèn la's niin no la's yan. No hui'
mèna co'se' gác con' roo con' xèn loon.
³¹Nibe'en loo angl huiza par cabii cuez
angl trompet par thop angl rye mèn co'
naban dyap lad loo izlyo', co' nee di's,
nac thib lad ro izlyo' axta tedib lad ro
izlyo!.

³²Bli gu' xtùuz cóñ che'n thib di's
co' nde niin loo gu' co' ndlu' cóñ che'n
yaa ngudyuug: Hui' gu' nexa. Co'se'
ngolole' ngòb laa loo yaa ngudyuug
no nde xiisle' laa yen' loo yaa ngudyuug,
gu' nonque' no nda'que' gu' cuent
nde zin' gaxle' tiemp co' nac tiemp
bée co'se' más ndxàc ney' loo izlyo!.
³³Lomisque' nac con' co' ngue niin loo
gu': Co'se' ñe gu' ndxàc ryete con'a,
gu' nonque' no naneeque' gu' nde zin'
gaxle' tiemp co' lyux izlyo' no lith no
izlyo!. Setilte gác con'a xal thib mbi' co'
ndoo ro ryo' liz mbi' par yòo mbi' liz
mbi'. ³⁴Lícpel' ba'i, na nii loo gu': Ryete
con'a gácque' ndoore' lyux mèn nación
Israel. ³⁵Ryethe con' co' nac cóñ che'n
bé' no ryethe co' nac cóñ che'n izlyo',
le'i lyuxque' no lith noi. Ya ne'tolode
cue ryethe con'a. Per di's co' ngue niin
loo gu' ndxé!, di's ndxé' tyaaque', no
gácque', no tyubque' di's cóñ che'n di's
co' ngue niin loo gu' ndxé!.

³⁶Per co'se' gác huiza no co'se' gácpe'
hora, yende chó mèn izlyo' non chó
huiz gáca no coyor gáca. Ne' ne' yub
angl co' nzo loo bé', ne' ne' yub daa
co' nac xgan'pe' Diox, nanee coyor gác-

con'a. Angoluxte Diox co' nac xuden
nanee coyor gác con'a.

³⁷Gácque' con'a xalque' ngóca co'se'
ngulàa yuuloo tiemp co'se' ngo ban
thib mbi' co' ngro' lèe Noé. Tataa gáca
co'se' galen, daa co' mbal yáal loo izlyo'
ndxé' xalque' ndxáal chol mèn. ³⁸Le'n
tiemp co' ngo ban Noaea no ndoore' lyàa
yuuloo co' ngulàa, le'n tiempa mèn
alithe ndxuhua no alithe ndxu mèn
loo izlyo!. Ngure selya' mèn. Nda' mèn
rsap mèn par nselya' rsap mèn le'n
rye tiempa axta ngòo Noé le'n yòoyaa.
³⁹No axta ne' ne' inon mèn no ne' ne'
inda' mèn cuent le' yuuloo lyàaque'.
Ante co'se' mbyà'x xnìi lezo' mèn le'
yuuloo mtlole' ndoo làa. Axta syare',
ne' ne' ñee mèn cóñ li mèn. Ale mbeth
yuuloo rye mèn. ⁴⁰Le'pe' co'se' gác
huiz co' galena na, chop xa'bi' que zin'
loo rsin' xa' huan. Thib xa' li Diox par
yáp xa' loo bé!. Le' tedib xa' na, taate
yan!. ⁴¹Lomisque' ne, co'se' gác huiza,
chop xa'got cue yu' loo yees. Thib xa',
chàa, li Diox yáp xa' loo bé!. Le' tedib
xa' na, taate yan!.

⁴²Nalas gure gu' no gunee gu'
xal nziri' gu' loo cóñ che'n Diox co'
ndxela's gu!. Tac gu ne'ñeede no inonte
gu', ne, coyor yi'th Tad Diox gu!. ⁴³Hui'
gu' nexa, ey. Nde niin thib con' loo
gu': Chele' thib mbi' co' nac gundan
che'n thib yòo nanee coyor yál' lyàa
huan' par li huan' huan' liz mbi', mbi'
ne'gàtte. Ndxe'leque', tyub naa mbi'.
No tataa mod ne'la'de mbi' yòo huan'
liz mbi' par li huan' huan' che'n mbi'
liz mbi!. ⁴⁴Cona, ngue niin loo gu':
Nalas gure gu' no gunee gu' xal nziri'
gu!. No bli nab gu' gu' loo cóñ che'n
Diox. Tac thib huiz co'se' ingue lide gu'
xtùuz cóñ che'n Diox pól galen, chàa,
ñe' gu' no ta' gu' cuent le' daa ndale'
loo mbii loo bé' loo gu', daa co' mbal
yáal loo izlyo' ndxé' xalque' ndxáal
chol mèn.

Jesús ngue ta' cuent loo mèn cóñ che'n chop moz: Thìb moz altant mdoo loo zin'. Le' tedib moz na, ngòc moz za'f, moz ye'rsin'.

(Lc. 12.41-48)

45 Nde niin tedib di's loo gu', ne: Cón che'n con' co' gàc loo mèn co'se' galen loo izlyo' ndxè' tedib vez nac xal ndxàc loo moz co' ngue no thìb patrón. **46** Huen nda moz co' mtan' no patrón liz patrón chele' moz huenque' ngue li zin' co' ndxàalque' li moz co'se' zin patrón liz patrón. **47** Lícpé' ba'i, na nii loo gu': Le' patrón ñibe' loo moz par gàc moz thìb mandador par tyoo naa moz loo zin' no quenap moz ryethe con' co' ndxàp patrón liz patrón. **48** Per chele' moza nac thìb moz ye'rsin' no gab moz le'n lezo' moz: Aa'a. Patrón daa lyen!. Ne'ye'thgàade patrón daa. **49** Le' sya, por ne'ye'thgàade patrón moz, tlo moza, tetìi moza xtàa moz. No que tee no moz mènguy. Que tee yuhua moz. Que tee yu moz con mènguya. **50** Le' sya, láth tataa ngue tee moz, chàa, mzin patrón moz thìb huiz co' indlide moz xtùuz le' patrón zin no zin patrón thìb hor co' indlide moz xtùuz zin patrón no co' inonte moz. **51** ¿Xá nee gu'? ¿Cón li patrón con moza, sya? Tetìi patrón moza axta plóthe no co' patrón moza loo rsin' patrón, élé'? Por cona, thìb lité tel' patrón moz par bii moz ye'rbiil co'te' ndxetoo bél no ndxetoo quìi par yòo no moz mèn co' ntembìi ro no co' ntembìi xti's tya.

Jesús ngue ta' cuent loo mèn cóñ che'n si' myen'got yèn' no thìb mbyòò co' selya'.

25 Cón che'n xá mod altant ndxàal cue mèn loo mod co' ndly'a! Diox ñibe'pe! Diox loo mèn, mèna nac xal si' myen'got yèn' co' nde tan cuent loo gu' ndxè!. Ngòc thìb con' loo rye si' myen'gota. Ngro' myen!. No

mbe' myen' candil aceit myen' par ngua myen' liz thìb mbyòò par lyath no myen' mbyòò co' mselya' liz mbyòò. **2** Ga'y myen'gota ngòc lijer. Le' taaga'y myen'gota na, ale msyen. **3** Co'se' ngro' myen'got co' msyena, ne'nghue'de myen'got aceit par sè myen'gota candil myen'gota co'se' nquin myen' aceit. **4** Le' taaga'y myen'got co' ngòc lijera na, mte'que' lezo' myen' mbe' myen' bote che'n aceit par tolo sè myen' candil myen' co'se' gáal hor naquin myen' candil myen'. **5** Nde nxon', mbyòò co' mselya'a mblyen!. Ne'nzin'gàade mbyòò liz mbyòò yál'a. Le' myen'gota na, láth nzi bed myen' yál'a par zin mbyòò co' mselya'a, ale mxen mcal' myen!. Taate mblá' myen' candil myen' con xnìi. Ne'ntu'de myen' candil myen'. **6** Per casque' co'se' nde yál' gulal yál' cabii ngrozèe thìb mèn co' mbez: Ndye'thle' mbyòò co' mselya'a, ey. Gro' gu' par ya càa ned gu' mbyòò. **7** Sya, ngo che ryete myen'gota. No mbli nab myen' candil myen!. **8** Per ga'y myen'got co' ngòc myen'got nasana ndxab loo taaga'y myen'got co' ngòc más lijera: Cara, techè gu' chu'th aceit gu' loo nu' par co nu' aceit candil nu!. Tac candil nu' ngue yu'lé' xnìi. **9** Le' sya, ga'y myen'got co' ngòc lijera mcàb loo taaga'ya myen'got co' ngòc myen'got nasana. Ndxab myen'gota: Ne'techède nu' aceit nu' loo gu', cara, tac yiloa ne'gàalta par nu' no ne'gàalta par gu', ne. Más huen huàa gu' co'te' ntho' mèn aceit. Fxi' gu' aceit co' nquin gu' tya. **10** Per láth nda ti' myen'got co' msyena aceit myen!, mzin mbyòò co' mselya'a. Le' taaga'y myen'got co ngòc lijera na, altantleque' nziri' myen' tac mbli nabque' myen' candil myen!. Sangngòò no myen' mbyòò le'n nyòò loo yalhua co' ndxàc por mselya' mbyòò. Sya, mbli mbyòò mandad mbyau' ro ryo!. **11** Ngoloa, mzin taaga'y myen'got co' ngòc myen'got nasana. Ndxab myen' loo mbyòò co'

mselya'a: Tad, fxal! U' puert par yòo nu!. ¹²Mbyòò mcàb loo myen'a. Ndxab mbyòò: Lìcpe! ba'i, daa indlibede gu!.

¹³Ngoloa, sya, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Nalas gure gu!, ey. Leque gu! ñee xal nziri' gu! loo cón che'n Diox. Gòc gu! xal mèn co' nzi naa tac gu! inonte. Ne! ne! inda! gu! cuent chó huiz galen no coyor galen, daa co' mbal yáal loo izlyo! ndxè! xal ndxáal chol mèn loo izlyo!.

Jesús ntetac di's cón che'n thib loo tmi co' lèe talent loo mèn.

¹⁴Nde niin tedib con' loo gu!, ne: Cón che'n mèn co' ndyubdi's ndac no cón che'n mèn co' indyubdi's ndacte co'se' ñibe'pe' Diox loo mèn, mèna nac xal moz con thib mbi' co' nac patrón. Pues co'se' nda ro' mbi' liz mbi' no làaz mbi' par ya mbi' tedib nación co' nziri' tit, co'se' yamerle' ryo' mbi', ngurez mbi' moz mbi' par càaya' moz mbi' tmi par li moz zin' con tmi co' tan' no mbi' moz.

¹⁵Loo thib moz mbi' mda' mbi' casque' ga'y mil pes. Le' loo tedib moz mbi' na, mda' mbi' casque' chop mil pes. Le' loo tedib moz na, mda' mbi' casque' thib mil pes. Ngolo mtan' no mbi' moz tmi, xalque' nda' mbi' cuent no ñee mbi' xal ndli moz zin' no xal nzo moz, mxen mbi' ned. Nda mbi' tedib nación. ¹⁶Le' sya, moz co' mbyan' no ga'y mil pes, mtlo moz, mbli moz zin' con ga'y mil pesa. Ale mbli moza gan taaga'y mil pes. ¹⁷Lomisque' ne, loo tedib moz co' mtan' no mbi' taachop mil pes, moza, ne, mbli gan taachop mil pes loo chop mil pes co' mtan' no mbi' moz. ¹⁸Per loo moz co' mtan' no mbi' thib mil pesa, moza quej quej mblosua' thib mil pes che'n mbi' le'n thib ye'r co' mden' moz loo yòo.

¹⁹Pues ngolo nguri'th huax tiemp. Yende mbi' co' nac patrón moza. Per mzin thib huiz mzin mbi' loo moz tedib

vez. Sya, mbli mbi' cuent con moz mbi' par ñee mbi' ñeene' plá pes mbli thib thib moz gan loo tmi co' mtan' no mbi' moz. ²⁰Mzin ner moz co' mbyan' no ga'y mil pes loo mbi'. Ndxab moz loo mbi': Tad, aa U' ga'y mil pes co' mtan' no U' daa thib cua'a co'se' mdee U'a. No aa U' taaga'y mil pes co' mblin gan con ga'y mil pes co' mda' U' loon, ne. ²¹Ndxab mbi' loo moz: Huen zyax. Huenque' mblil, ey. Lùu nac thib moz ndac. Anze'f altant mdool loo zin' co' mblil. Pues ya que altantleque' mdool loo zin' co' mblil con ndxepte tmi co' mtan'en lool, tan lugar ñibe'l loo huax con!. Que de par yòo nol daa no tyac lezo'l con daa. ²²Ngoloa, mzin moz co' mtan' no mbi' taachop mil pes loo mbi'. Ndxab moza loo mbi': Tad, aa U' chop mil pes U' ndxè!. No aa U' taachop mil pes co' mblin gan loo chop mil pes co' mtan' no U' daa. ²³Mbi' ndxab loo moz: Huen zyax. Huenque' mblil, ey. Lùu nac thib moz ndac. No anze'f altant mdool loo zin' co' mblil. Pues ya que altantleque' mdool loo zin' co' mblil con ndxepte tmi co' mtan'en lool, tan lugar ñibe'l loo huax con!. Que de par yòo nol daa no tyac lezo'l con daa. ²⁴Per co'se' mzin moz co' mtan' no mbi' thib mil pes, moza ndxab loo mbi': Tad, daa nanee le' U' nac thib patrón nala's no nac U' thib patrón nayi!. No nthop U' cosech co'te' ingode U' bin. No ndláp U' co'te' tarte co U' nec thib quèe bin. ²⁵Por cona, mzyeb daa ñèen U!. Ale ngua teyòoen tmi U!. Aa U' tmi U' ndxè!. ²⁶Mbi' mcàb loo moza. Ndxab mbi': Aa, moz ye'rsin!, moz za'f. Chele' lùu nda' cuent no naneel le' daa nthop cosech co'te' ingoden bin no ndlápen co'te' tarte gon nec thib quèe bin, ²⁷chele' lùu nanee tataa nac daa, más quee lezo'l nga la'l tmi daa loo banc. Le' sya, co'se' beren galen, nga lo'en tmi daa loo banc nazal' xin' tmi daa co' mbli tmi daa gan. ²⁸Sya, ndxab

mbi' loo taamas moz co' nzi tyā: Fteche gu' thib mil pes co' ngue no moz ba'. Fta' gu'i càa moz co' ngue no si' mil pes.²⁹ Mèn co' ngue no ndxep tmi no huen ndli mèna zin' con tmii par tataa mod li mèna gan más tmi, mèna que no más tmi. Per mèn co' ngue no ndxepte tmi no ihuente ndli mèna zin' con tmia, mèna tuhuan tmi co' mque no mèna. No yiloa yan' mèna nague's nii mèna no nague's ya' mèna.

Cona nee di's, mèn co huen huen nxo'f zin' cóñ che'n zin' co' mxo'f zin' Diox loo mèn xalque' mbli Diox par ndxác mèna, mèna nzi tee ndacque' loo cóñ che'n Diox. Per mèn co' inxo'f zin' ndacte loo cóñ che'n Diox, xal ndlyath no Diox mèn par li mèna zin' co' mxo'f zin' Diox loo mèna, Diox li par ne'gácte mèna xo'f zin' ndac mèna cóñ che'n Diox thidtene. No yiloa tetii Diox mèna axta plóthe.

³⁰Le' mbi' co' nac patrona na, tolo ndxab loo moz: Fxen gu' moz co' yende chó juis ba!. Be' gu' moz za'f ba!. Càa moz ba!. Blo' gu' par fuer. Huàa tyee gu' moz ba' thib lad loon co'te' nacuau thidtene co'te' góñ moz no co'te' hua le moz thidtene tac axta arid nè ten' moz gác yaltíi loo moz tyā.

Tolo ndxab Jesús: Tataaque' gáca loo gu', ne, co'se' galen loo izlyo' ndxè' tedib vez.

Jesús tub rez cóñ che'n mèn ryethe nación co'se' gác huiza.

³¹Sya, ndxab Jesús:

—Co'se' galen loo izlyo' ndxè' tedib vez, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn, par gal ñibe'en loo mèn, galen lath thib baan angl. Yiloa tu'ben par ñibe'en loo ryethe con' par xyo'f lée xyo'f xti's daa no gác con' roo no con' xén loon thidtene.³² Huiza hidte queltàan mèn co' nac mèn rye nación co' nziri' dib athu loo izlyo' loon par co' xá'en thib

ned mèn loo tedib ned mèn xal ndli pastor co'se' ngo' xà' pastor mbacxil' lath chiv.³³ Huiza cuequen mèn co' nac xal mbacxil' loon cuaten co' nac ladlì. Le' mèn co' nac xal chiv loon na, cuequen mèna cuaten co' nac lad rebes.³⁴ Sya gaben, daa co' nac rey tiempa, loo mèn co' nziri' cuaten co' nac ladlì: Que de gu' loon, ey, gu' co' mblole' Diox xuden cuent nac gu' mèn ndac no cóñ che'n gu' Diox gunii di's ndac. Gu' tlo ñibe' no Diox loo cóñ che'n Diox co' mbli nab Diox par ñibe' no gu' Diox. Ndoore' cobe' Diox no toxcua' Diox loo izlyo', Diox mnibe' lezo' no mdoo lezo' Diox ñibe' no gu' Diox loo ryethe con' yiloa.³⁵ Tataa mnibe' Diox loo lezo' Diox li Diox tac co'se' mque tee lan'en, mda' gu' thib le' rol luan nduhuan. Co'se' mque tee yec lezon, mda' gu' chu'th nít gun. Co'se' mque tee'en xal mèn tith làaz gu' no loo gu', gu' mda' liz gu' nguleden.³⁶ Co'se' mque tee'en ngox mdyal xaben, gu' mda' xaben par mdoquen. Co'se' mxac lenen, gu' mbi'th too naa daa co'te' naxen. Co'se' mque'en lezi'f, mbi'th toodi's no gu' daa ro lezi'f.³⁷ Huiza ñee mèn co' daa mdyal no co' daa mda' lugar par ngòò mèn loo cóñ chenen: Tad, ¿pól gunèe nu' U' le' U' mque tee lan' no mda' nu' thib le' rol yèth par nduhua U', à? No ¿pól gunèe nu' U' le' U' mque tee yec lezo' no mda' nu' chu'th nít ngu' U', à?³⁸ ¿Pól gunèe nu' U', mque tee U' xal mèn tith no mda' nu' liz nu' nguled U', à? ¿Pól gunèe nu' mque tee U' ngox mdyal tab U' no mda' nu' xab U', ne, à?³⁹ No ¿pól gunèe nu' U' mxac len U' no pól gunèe nu' U' mque U' lezi'f no ngua toodi's no nu' U' ro lezi'f, à?⁴⁰ Le' sya, daa co' nac rey tiempa, daa càb loo mèna: Licpe ba'i, gu' ne'nglide rye con'a loon. Per chele' gu' mbli rye con'a loo chol mèn co' ndxác hues xtàan por ndxela's mèna loon, daa ngo cuent loope'en mbli gu' rye con'a.

41Sya, daa co' nac rey tiempa, daa càb loo mèn co' cue cuaten lad rebes: Biiche gu' loon, gu' co' nac mèndèe too ze too yá!. Gu' lyàa loo quìi co'te' ne'yu'de bëel no quìi co'te' ngòc nab par lyàa Mebizya no meeñù' co' nac che'npe' Mebizya. **42**Tac co'se' mblyan' daa, ne'nda'de gu' thib le' rol yèth nghuan. Co'se' mque tee yec lezon, ne'nda'de gu' ne' chu'th nít ngun. **43**Ngòc daa xal mèn tith loo gu!. No ne'nda'de gu' liz gu' par mbeden. Ngòc falt xaben loon. Gu' ne'nglatte lezo' ngnèe gu' daa. Ne'nda'de gu' thib ned xab gu' par ngoquen. Mxac lenen. Ne'ngui'th too naade gu' daa. Mque'en lezi'f. Ne'ngui'thte gu' par ngtoodi's no gu' daa ro lezi'f. **44**Le' sya, mèna ñee loon, daa co' nac rey tiempa: Tad, ¿pól gunèe nu' le' U' mque tee lan', no mque tee yec lezo' U', no ngòc U' xal mèn tith, no mque tee U' yende xab U', no mxac len U', no mque' U' lezi'f no ne'nglyath node nu' U!, à? **45**Le' sya, daa co' nac rey tiempa, daa càb loo mèna. Gaben: Lìcp'e' ba'i, na ngue nii loo gu!: Chele' gu' ne'nglide chol con' co' nac co' ngue niin loo gu' ndxé! loo mèn prob co' ndxàc hues daa no co' ndxàc xtàa daa, daa ngo cuent ne'nglide gu' con'a loon. **46**Mèn ye'rsin'a yòo co'te' tyactìi mèna thidtene. Le' mèn co' daa mdyal no co' daa mda' lugar yòo mèna loo cóñ chenen na, mèna yòo ban no daa thidtene.

**Mèn ngue toxcua' no ngue go be'
mèn no ngue li mèn xtùuz xá mod
tyenxù' mèn Jesús.**

(*Mr. 14.1–2; Lc. 22.1–2; Jn. 11.45–53*)

26 Co'se' ngolo mdoodi's Jesús rye di'sa loo mèn co' nziri' loo Jesús, Jesús ndxbab loo myen' xin' mté'th Jesús:
2—Gu' neequ' no nonque' gu'
taachopte huiz no maste ndxàc falt gác lni pasc. Le'n huiz lnia tyenxù' mèn

daa, daa co' mbal yáal loo izlyo' xal ndxáal chol mèn, par que' mèna daa loo thib cruz.

3Le' sya, mèn co' nac jef co' más mnibe' loo nguley', no mèn co' na maistr co' ndlu' ón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, no mèngool co' ñibe', no mèn co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa, loo mèn nación Israel, rye mèna thidte mqueltàa loo lue' che'n palas co' nac liz Caifás co' nac jef co' más ñibe' loo rye nguley' tiempa. **4**Liz mbi' co' lèe Caifasa, tya mdoodi's rye mèna no mblo xnee mèna xá mod yigaaxù' Jesús loo mèna con purte yalgutye' par guth mèna Jesús. **5**Per mbez mèna loo xtàa mèna:

—Más huen ne'guthte na' mbi' le'n huiz lni par ne'tezebte na' mèn co' yi'th lni par ne'tyub bëente lezo' mèna no yiloa yecloo mèna loo na!.

**Trè' ndlu' cón che'n thib xa'got co'
mblath aceit co' anze'f nix ndlya' yéc
Jesús.**

(*Mr. 14.3–9; Jn. 12.1–8*)

6Láth ndyoodi's mèna, Jesús ngo yéez Betañ liz thib mbi' co' lèe Mon co' mxac thib yíz co' nac yíz ndxa's co' ntaya's no co' ntayèe yid lad mèn. **7**Tya mbii gax thib xa'got loo Jesús. Xa'gota nde no thib frasc co' natoxcua' con thib loo quèe huen co' lèe alabastr. Le'n frasca nzo thib loo aceit co' anze'f nazi' ndlya'. No anze'f náp ntac aceita. Láth co'se' ndub Jesús loo mes, xa'gota mbii gax loo Jesús. Mblath xa'gota aceit co' nzo le'n frasca yéc Jesús. **8**Per co'se' ñée myen' xin' mté'th Jesús ngue li xa'gota con'a loo Jesús, ale ngocloo myen'. No mtlo myen'. Mbez myen' loo xtàa myen':

—¿Chonon ale ngue teza'xù' xa'gota aceit ba', yoo? **9**Nzoque' mod ntho' xa'gota aceit ba' par ryo' tmi loo aceit. Le' sya, que no xa'got huax tmi par ta' xa' tmi loo mèn prob co' naquin tmi.

10 Jesùs mbìn di's co' mdoodi's myen'a. Sya, ndxab Jesùs loo myen': —¿Chonon ngue li xol gu' xa'got ndxè' no ngue tethon gu' xa', à'? Con' co' ngue li xa'got ndxè' loon nac thìb con' ndac.

11 Por part cóñ che'n gu', gu' thidteneque' yo ban no mèn co' ndxàc hues gu' no mèn co' ndxàc xtàa gu' co' nac mèn prob. Per part cóñ chenen, gu' ya ne'tolode yo no daa nen tiemp loo izlyo' ndxè'.

12 Tac con' co' ngue li xa'got ndxè' loon, xa' mblath aceit co' anze'f nazi' ndlya' ba' laden. Xa' mblath aceit laden par ne'yitoode xla' laden co'se' ya ca's mèn daa.

13 Licpe' ba'i, na ngue nii loo gu', ey: Pál co'te' co mèn yalbàn cóñ che'n di's di's ndac no te'fth mèn cóñ che'n di's ndac par non mèn xá mod lyá' mèn loo con' ryes loo mèn co' nziri' dib athu loo izlyo', gòn mèn con' co' mbli xa'got ndxè' loon par te' lezo' mèn no ta' mèn cuent cóñ che'n con' mbli xa'got ndxè' loon.

Trè' ndlu' le' Jud mcua'n mód par mda'xù' Jud Jesùs loo mèn co' ngòc ngolo ngola's che'n Jesùs.

(Mr. 14.10-11; Lc. 22.3-6)

14 Látha, xexte ngro' thib mbi' co' ndxàc xin' mté'fth Jesùs co' ngro' lèe Jud Iscariot. Ngua toodi's no Jud mèn co' ngòc jef che'n nguley' tiempa.

15 Ndxab Jud loo mèn co' ngòc jef che'n rye nguley':

—¿Plál quix gu' càan chele' daa lu' Jesùs loo gu' no cuanen mod taxù'en Jesùs loo gu', à?

Sya, mèna mdix gal psi' pes plat loo Jud par li Jud con' ye'rsin'a.

16 Desde hora, mcua'n Jud mod ñeene' xá mod li Jud par ta'i thib lugar loo Jud par ta'xù' Jud Jesùs loo mèna.

Trè' ndlu' le' Jesùs nduhua rsè no myen' xin' mté'fth Jesùs.

(Mr. 14.12-25; Lc. 22.7-23; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26)

17 Co'se' ngòc ner huiz co' nac huiz lni, co' nee di's, huiz vispr co' ngòc

huiz co' ndxuhua mèn nación Israel pan co' ingode mèn dii levadur, huiza mnibdi's myen' xin' mté'fth Jesùs loo Jesùs. Ndxab myen':

—Tad, ¿pá ndlya's U' ya li nab nu' no ya toxcua' nu' con' hua rsè na' co' nac xít mèn no lua' mèn co' ndxuhua mèn co'se' ndxáal lni pasc, à?

18 Jesùs ndxab loo myen':

—Huàa gu' le'n ciuda Jerusalén ba'. No yòo gu' liz thib mbi'. Gab gu' loo mbi'a: Maistr gunee loo nu' par gab nu' lool no ta' nu' cuent cóñ che'n di's ndxè' lool. Maistr gunee: Nde zin' gaxle' hor co'se' tyactiin. No nalle' ndlyazen ta'l lizl par gác nab xít mèn no lua' mèn par hua rsè'en co' nac cóñ che'n lni pasc con myen' xin' mté'fth daa.

19 Sya, ngua li myen' xin' mté'fth Jesùs xalque mnibe' Jesùs loo myen' li myen'. Sya, mtoxcua' myen' rsè co' hua rsè no myen' Jesùs co' nac cóñ che'n lni pasc.

20 Co'se' ngulàa yál' izlyo' huiza, Jesùs mdub no ryete si' fchop myen' xin' mté'fth Jesùs loo mes.

21 Láth nzi yuhua rsè no Jesùs myen', ndxab Jesùs loo myen':

—Lícpel' ba'i, na ngue nii loo gu': Thib gu' co' nzo làth na' ndxè' cua'n mod xexte ta'xù' gu' daa loo mèn co' nac ngolo ngola's chenen.

22 Sya, ryete myen' xin' mté'fth Jesùs anze'f ngure xi lezo'. Mtlo myen', mnibdi's thib thib myen' loo Jesùs. Mbez myen':

—Tad, ¿ché' ne'stolque' daai, cà'? ¿Ché' ne'stolque' daai, cà'?

23 Jesùs mcàb. Ndxab Jesùs loo myen':

—Thib gu' co' ngue yuhua no daa thidte yen', gu'a ta'xù' daa loo mèna.

24 Daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, loon gàcque' ryethe con' ryes xalque' mbez di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox. Per ay, prob mbi' izlyo'. Mandit mbi' too ze too yál', mbi' co' ta'xù' daa loo mèn co' nac ngolo ngola's chenen. Más huen ngàca loo

mbi' thidtene ne'ngáalte mbi' loo izlyo' ndxè' leque ta'xù' mbi' daa loo mèna.

25Sya, Jud co' mda'xù' Jesús loo mèna ndxbab loo Jesús:

—Maistr, ne'stolque' ngue lil cuent daa taxù' lìuu loo mèn, cà?

Jesús mcàb loo Jud. Ndxab Jesús:

—Aa. Lùui, pues.

26Láth nzi yuhua myen' xin' mté'th Jesús con Jesús, Jesús mxen pan. Ndxab Jesús loo Diox: Diox quix U', Diox. Ngoloa, mbli rol Jesús pan. Mda' Jesús pan loo myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—Dhua gu' pan ndxè', ndee. Pan ndxè' nac cóñ che'n bél'yòo laden co' gath por cóñ che'n rye mèn.

27Ngoloa, mxen Jesús thib vas vin. Ndxab Jesús:

—Diox quix U', Diox, loo Diox.

Ngoloa, mteri'th Jesús vas vin loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús:

—Gu ryete gu' thib ro thib ro vin co' nzo le'n vas ndxè'. **28**Tac vin ndxè' nac cóñ che'n ren laden co' xyo loo izlyo' par li nèen tediñ conveñ co' gac thib conveñ cub yiloa. Xyo ren laden loo izlyo' por cóñ che'n huax mèn par tataa mod, mèn co' yila's cóñ chenen, mèna tyon' xquin no tyon' xtol mèna. **29**Per daa ngue nii loo gu': Desde nalle', ya ne'bereden gun nít uv co' nda' lus uv loo izlyo' ndxè'. Na bere gu nít uv co' nda' lus uv con gu' co'se' ñibe'pe' xuden Diox loo mèn co' ngòole' loo cóñ che'n Diox por cóñ chenen.

Jesús ngue ta' cuent loo Pedr le' Pedr cà di's Jesús.

(Mr. 14.26–31; Lc. 22.31–34; Jn. 13.36–38)

30Le' sya, ngolo mbil'ro myen' xin' mté'th Jesús thib himn con Jesús, nda no Jesús myen' loo thib yii co' lèe yii che'n yaa oliv. **31**Tya, ndxbab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Ryete gu' anze'f xi lezo' yál' ndxè', no tyoo xà' lezo' gu' no ya ye'th lezo'

gu' por cóñ chenen yál' ndxè'. Gàca loo gu' tataa tac loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' ndxab:

Daa guth pastor. Le' partid mbacxil' co' ngue tee no pastor na, rye's pál.

32Per co'se' yilo ryo xban daa, daa ga ner loo gu' le'n thib yéez co' nac yéezya' che'n làaz mèn galile par zyál' na' tyo.

33Sya, mcàb Pedr loo Jesús. Ndxab Pedr:

—Mastale' ryete myen' xi lezo' no tyoo xà' lezo' myen' nal yál' por cóñ che'n con' ryes co' gac loo U', na ne'xide lezo' no ne' ne' tyoo xà' lezon co'se' gac cóñ gac loo U', Tad.

34Per Jesús ndxbab loo Pedr:

—Pedr, licpe' ba'i, na ngue nii lool: Nndo're' lé' nguidtee yál' nal yál', lìu cà di's daa son vez loo mèn.

35Pedr mcàb. Ndxab Pedr loo Jesús:

—Mastale' no daa gath con U', per par cà disen U', daa ne'cà di'ste U' loo mèn.

No ale ryete myen' xin' mté'th Jesús, leque di'sa ndxbab myen' loo Jesús.

Trè' ndlu' le' Jesús ngurez Diox co'te' nac thib huert co' lèe Getsemaní.

(Mr. 14.32–42; Lc. 22.39–46)

36Ngoloa, ngua no Jesús myen' xin' mté'th Jesús thib lugar co' lèe Getsemaní. Ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Trè' gaate ftub gu' láth nda bezen Diox tua'.

37Ante mbe' Jesús Pedr no ryop hues myen' co' nac xgan' thib mbi' co' lèe Zebede ndxepte más delant co'te' ngurez Jesús Diox. Tya, mtlo Jesús, mxí lezo' Jesús. No naxut naxut mtlo gunaa loo Jesús. **38**Sya, ndxbab Jesús loo Pedr no loo ryop hues myen' xgan' Zebede:

—Nase nxyon' lezon. No nden'en le' daa gath por ne'xecte daa nal yál', ndyaquen, ey. Trè' gaate byan' gu' no gure naa gu' con daa. Ne'gàtte gu'!

39Ngoloa, ngua Jesús taachu'the más delant loo myen!. Tya, mdub xib Jesús.

No mcotloo Jesús loo yòo. Ngurez Jesús Diox. Ndxab Jesús:

—Diox, U' co' nac xuden, chele'i nzo mod, bli U' ne'gàcte arid nè yaltìi co' gàc xal thìb preb loon le'n huiz ndxè'. Indlyasten gàca loon xal neete lezon. Ndx'e'leque', ante gàca loon xal neepe' lezo' U'.

40 Co'se' mbye'th tee hui' Jesús máa Pedr con ryop hues myen' co' nac xgan' mbi' co' lèe Zebede co'te' mtan' Jesús Pedr con myen', ale le'le' nzi yàt myen'. Sya, ndxab Jesús loo Pedr:

—Pedr, ¿ché' ne'nglide gu' gan mbe naa gu' con daa nec thìb hor, cà'? **41** Gure naa gu', yey. No gurez gu' Diox par ne'ta'de Diox lugar loo gu' ne'aselide gu' cua'n gu' xquin gu'. Lìcpe' ba'i, xtùuz gu' no lezo' gu' anze' ndlya's le' gu' cuez Diox. Per bél'yòo lad gu' ba' ndli nden' gu' ngo zan gu'. No ngulàa fuerz gu!. Por con'a, ale mbuu's gu' nzi gu!.

42 Mbryop vez mbere Jesús. Nda Jesús leque tyá. Ngurez Jesús Diox taandxè':

—Diox, U' co' nac xuden, chele' yaltìi co' gàc loon yende mod riid tua'te, gàca loon xal neepe' lezo' U'.

43 Mbere Jesús. Ndye'th Jesús tedib vez co'te' mtan' Jesús Pedr con taachop myen'a. Lomisque', ñée Jesús nzi yàt myen' tac ngudloo myen' ya ne'xekte tant thìb mcal' nzo loo myen'. **44** Taate mblá' Jesús myen!. Mbyon vez mbere Jesús, nda Jesús par ngurez Jesús Diox tedib vez. Leque di's co' ndxab Jesús ndoire' ndxab Jesús tedib vez loo Diox.

45 Ngoloa, mbere Jesús, ndye'th Jesús tedib vez loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Nase bli gu' descans no bdàt gu!. Ya mzinle' hor co' ta'xù' thìb mbi' daa loo mèn co' ncua'n xquin no xtol, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn. **46** Jer goo too gu!. Ya gu' ndyàa na!. Mbi' co' ta'xù' daa loo mèna, mbi' nzole' ned, nde mbi'.

Trè' ndlu' le' mèn ye'rsin' mxenxù' Jesús xal thìb pres.

(Mr. 14.43–50; Lc. 22.47–53; Jn. 18.2–11)

47 Tatabe'! ngue toodi's Jesús co'se' gunèe Jesús le' Jud co' ndxò cuent nac si' fchop myen' xin' mté'th Jesús ngro zi'fle' nde con huax mèn. Ale nzo spad no nzo yaa ya' mèn. Nde mèn con Jud. Rye mèna nde por mnibe' mèn co' nac jef che'n nguley' no por mnibe' rye mèngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel.

48 Le' Jud co' mblu'xù' Jesús no co' mda'xù' Jesús loo mèna na, Jud mblí thìb con' con mèna ndoore'. Ndxab Jud loo mèna:

—Mbi' co' seron cuat, mbi'a nac Jesús. Luega tyen gu' mbi' no bli gu' segur mbi' co' huen huen.

49 Sya, mbii gax Jud loo Jesús. Mde's Jud yen Jesús. No msero Jud cuat Jesús. Ndxab Jud:

—San, Maistr.

50 Jesús mcàb loo Jud. Ndxab Jesús:

—Amiu, ¿chó zin' ndel, à'?

Sya, mbii gax mèna loo Jesús. Mxen mèna Jesús. Mbe' mèna Jesús xal ndxe' mèn thìb pres.

51 Láth ndxàc con'a, thìb mbi' co' nac xin' mté'th Jesús ngua ya' rlan!. Mdo'f mbi' spad le'n cubiert. Chàa, mblàa mbi' thìb ya' spad nza thìb moz co' nac moz che'n nguley!. Ale mcho' mbi' nza moz.

52 Sya, ndxab Jesús loo mbi' co' ngòc xin' mté'th Jesús:

—Blosua' spadl le'n cubiert. Tac ryete mèn co' ndxuth xtàa con spad, leque loo spad ya mèn looi, ne. **53** ¿Ché' inontel no ché' tarte ta'l cuent le' daa nzoque' mod bez Diox co' nac xuden no nzoque' mod ña'ben loo Diox co' nac xuden tel' Diox masre' thap gal mil solndad co' nac angl par tñ' no làa angla daa la's ya' mèn ndxè', cà'? **54** Per chele' daa tataa li, ¿xá mod gàcque' no

xá mod tyaaque' di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' mbez no co' ndlu' taandxè'que' ndxàal gàca loon, sya?

55 Ngoloa, ndxab Jesús loo mèna:
—¿Ché!, llicue!, co'se! ngro' gu' mxen gu' spad no mxen gu' yaa par tyen gu' daa xal thìb mbi' co' nac xal thìb huan', cà? Gu' nda'que' cuent no ndlibe'que' gu' daa le' daa mdubque' làth gu' le'n templ atate huiz par mblu'en gu'. No ne'nglide gu' ryes nden gu' daa xal ndyen mèn thìb huan' xal ngue ten gu' daa nalle', clé? **56** Per ndxàc ryete con' ndxè' loon nalle' par gàcque' no tyaaque' xalque' mbez di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' mque' mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox ye's cón chenen.

Látha, rye myen' xin' mté'th Jesús mxon!. Mblá! myen' thidte Jesús.

Trè' ndlu' le' Jesús mdoo loo rye mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel.

(*Mr. 14.53–65; Lc. 22.54–55, 63–71; Jn. 18.12–14, 19–24*)

57 Le' sya, mèn co' mxenxù! Jesús mbe' Jesús loo Caifás co' nac jef co' más ñibe' loo rye nguley' tiempa tac liz Caifás mqueltàa ryete mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, no rye mèngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel. **58** Le' Pedr na, tith tith mdoo mque xís Jesús axta mzin Pedr loo lue' liz mbi' co' lèe Caifás co' nac jef co' más ñibe' loo rye nguley!. Pedr ngòo. No ndub Pedr làth rye mèn co' mqueltàa tya, mèn co' nquenap con' co' nac che'n templ no co' nque zin' le'n templ par ñee Pedr ñeene' xá mod tolo quexù' que' fals mèna Jesús no tolo li la's mèna cón che'n Jesús.

59 Nde nxon!, mèn co' nac jef che'n rye nguley!, no rye mèngool, no rye

mèn co' nxo'f zin' zin' che'n templ, no mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel, sate más mcua'n mèna mod xá mod tolo quexù' que' fals mèna Jesús axtaque' li mèna gan gáp mèna razon guth mèna Jesús. **60** Per yende mod li mèna gan tolo ntec mèna Jesús mastale' huax mèna mqueltàa loo Jesús no mastale' antub yalgutye'túb ngòc di's co' ngue zib quíí mèna Jesús. Por lult, mbi'th chop mèn co' mbi'th ta' cuent cón che'n Jesús co' nac di's yalgutye'túb. **61** Mèna ndxb:

—Nu' mbìn le' mbi' ba' gunii pezea, ndxab mbi' le' mbi' cobii templ che'n Diox. No bere mbi', xít te'f mbi' templ le'n son huiz no maste. ¿Xá nee gu'? ¿Ché!, llicue!, li mbi' con'a?

62 Sya, ngo too nde'f mbi' co' nac jef co' más ñibe' loo rye nguley!. Ndxab mbi' loo Jesús:

—¿Ché! yende mod càbl loo ryop mbi' ba!, cà? ¿Xá mod chonon tatua' nac rye di's co' mbez ryop mbi' cón che'nl, à? iFcàb!

63 Per Jesús yende chó di's mcàb. Sya, ndxab mbi' co' nac jef loo rye nguley' loo Jesús:

—Por lèe Diox co' nabán, daa ngue te'f Diox lool: Nu' ndlya's ñeel loo nu: ¿Ché!, llicue!, lùu nac Crist, xgan' Diox o ché! inacte lùu Crist, cà?

64 Jesús ndxab loo jef:

—Aa. Nacque' daa xgan'pe' Diox, pues, xalque' ngue bezl ba!. No thidte vez ngue niin loo ryete gu' le' gu' hui' loon, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo', co'se! tuben cuat Diox, Diox co' ndxàppe' ryethe con' la's ya' Diox no la's nii Diox. No hui' gu' loon co'se' gàc huiz co' ro'en loo bé' par galen le'n xcuau loo izlyo' ndxè' tedib vez.

65 Sya, jef co' más ñibe' loo nguley' ngo too nde'f. Mched jef xab jef. No ndxab jef:

—Mbi' ndxè' thidteneque' ñii yèe ñii tìi cón che'n Diox con di's co' ndyoodi's mbi'. ¿Cón li taamas mèn co' ta' cuent cón che'n mbi' ba' loo na'? Ya inquinte na' taamas mèn, ¿lé'? Gu' nde teele' ndxòn di's co' ndyoodi's mbi' co' ñii yèe ñii tìi mbi' cón che'n Diox. **66** ¿Xá nee gu'? ¿Xá gàc mbi'? ¿Cón li no na' mbi'?

Mèna mcàb:

—Ndxàalque' gath mbi' tac mbi' ndxàp dol.

67 Sya, ale msuc mèna rloo Jesús. No mda' mèna golp Jesús. Le' taandxep mèna mdis rloo Jesús. **68** No mbez mèna loo Jesús:

—Com le' lùu mbez lùu nac Crist, ¿lé'? bli divin ¿chó nu' mda' che'n'l?

Tré' ndlu' le' Pedr mcà di's Jesús loo mèn le' Pedr indlibe'de Jesús.

(*Mr. 14.66–72; Lc. 22.56–62;*

Jn. 18.15–18, 25–27)

69 Láth ngue tetìi mèna Jesús no nzi li mèna xal ndlya's mèna con Jesús, Pedr ndub par fuer ro ned loo lue!. Sya, mbii gax thib mozgot loo Pedr. Mozgota ndxab loo Pedr:

—Pedr, lùu, ne, mque tee noque' Jesús co' nac mèn gulàaz che'n mèn galile, ¿lé'?

70 Pedr mcà di's Jesús loo mozgota loo rye mèn co' nziri' tya. Ndxab Pedr loo mozgota:

—Aa'a. Ne'needen chó cuent ngue ta'll.

71 Le'pe' nda ro Pedr ro puert co'se' gunee tedib mozgot Pedr. Sya, ndxab mozgota loo mèn co' nziri' tya:

—Mbi' ba', ne, mque tee noque' Jesús co' nac mèn yèez Nazaret.

72 Mbere Pedr, mcà di's Pedr Jesús tedib vez. Ndxab Pedr:

—iTyoxca lica, cara! Ne'libeden mbi'a.

73 Pente ndxàc mcà di's Pedr cón che'n Jesús, mbere mèn co' nziri' tya, ngua bii gax mèna loo Pedr. Ndxab mèna loo Pedr:

—Lìcpe' ba'i, cara, lùu, ne, nac thib mbi' co' mque tee noque' Jesús tac ndxàc be'l axta por mod co' ndyoodi's lùu.

74 Sya, leque Pedr, nazab gunii yèe gunii tìi Pedr cón che'n Jesús. No mde'th Pedr Diox. Ndxab Pedr:

—iTyoxca lica, cara! Ne'libeden mbi'a. Leque hor co'se' ndxab Pedr di'sa, chàa, ngrozèe nguiidtee mblé' nguiidtee yál'!

75 Sya, chàa, mte' lezo' Pedr di's co' ndxab Jesús loo Pedr co'se' ndxab Jesús loo Pedr: Ndoore' cozèe nguiidtee lé' nguiidtee yál', lùu cà di's daa son vez. Sya, mbii Pedr tya. No ne'tí' ne' ñee lezo' Pedr, mbín' Pedr tant mxi lezo' Pedr no mthyon Pedr por mcà di's Pedr Jesús loo mèna.

Tré' ndlu' le' mèn mbe' Jesús, natub dó' Jesús, loo thib mbi' co' lèe Pilat.

(*Mr. 15.1; Lc. 23.1–2; Jn. 18.28–32*)

27 Co'se' ngo ñii izlyo' tedib huiz co' nde nquea, ryete mèn co' nac jef loo rye nguley' co' más ñibe' loo rye nguley', no ryete mèngool co' ñibe' loo mèn nación Israel, thidte gunii rye mèna no thidte mdoodi's rye mèna par mblo xnee mèna le' mèna guthque' Jesús. **2** Sya, mbe' mèna Jesús, natub dó' ya' Jesús, loo tedib mbi' co' ngro' lèe Pons Pilat co' nac gobernador le'n ciuda Jerusalén tiempa.

Tré' ndlu' leque Jud mbeth Jud.

3 Co'se' gunee Jud co' mda'xù' Jesús loo mèna le' mèna mquexù' mque' fals Jesús par guth mèna Jesús, axta syare' ngulàa yéc Jud no ngulàa lezo' Jud. Ale ngua sere Jud gal psi' pes plat co' mdix mèn loo Jud loo mèn co' nac jef che'n nguley' co' más ñibe' loo nguley' no loo mèngool co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel. **4** Ndxab Jud loo mèna:

—Daa mcuan xquin daa no xtol daa loo Diox por mdaxù'len thib mbi' loo gu' co' yende chó xquin ndxàp no co' yende chó xtol ndxàp par guth gu' mbi'.

Per mèna mcàb loo Jud. Ndxab mèna:

—Yende chó import nzo lezo' nu' con' mbilil. Lùu nee cón lil. Con'a ya nacle' cón che'nl.

⁵Sya, ndxeclaque' tmia mblobii Jud rloo mèna le'n templ. Ngoloa, ndyàa Jud. Ngua lo Jud dò' yen Jud. Ale leque Jud setilte mbeth Jud.

⁶Sya, mèn co' nac jef che'n nguley' co' más ñibe' loo nguley' mthop tmi co' mblobii Juda. Ndxab mèna loo xtàa mèna:

—Yende mod co na' tmi ndxè' le'n caj co'te' ndxòo tmi co' ndyop gòn o ofrend. Tmi ndxè' nac tmi, co' nee di's, mxi na' mbi' ba' par guth na' mbi'.

⁷Ngoloa, luega mdoodi's mèna con xtàa mèna. Ndxab mèna:

—Más huen tyen na' tmi ba' par ti' na' thib le' yòo bte'f co' nac yòo co'te' ntxocua' mèn plat no taz no taamas con' par gàc yòoa thib lugar co'te' cuec mèna thib panteón par ca's mèna mèn co' nac mèn tedib nación co' nzo ban ciuda ndxè'.

⁸Por cona, axta huiza no axta huiz nalze lèe lugar co' ngòc yòo bte'fa yòo bte'f co' mdyu' con tmi co' ngòc tmi co' mxi mèn thib mbi' co' mbethxù' mèn par mxyo ren mbi' loo izlyo!. ⁹Tataa mod ngòcque' no mdyaaque' cón che'n di's co' gunii Jeremi co' mde'th di's co' ndxab Diox co'se' ndxab Jeremi:

Mxen mèn gal psi' pes plat co' ngòc tmi co' ndxab mèn ntac mbi'a.

¹⁰No con tmia mxi mèna thib le' yòo bte'f co'te' ndli mèn zin', mèn co' ntxocua' plat no taz no taamas con'. Mblique' mèn con'a xalque' mnibe' Tad Diox loon par mdethen di's ndxè' co' ngòc di's co' gunee Tad Diox loon.

Trè' ndlu' le' Jesús nzole' la's ya' mèn par guth mèn Jesús.

(Mr. 15.6–20; Lc. 23.13–25; Jn. 18.38—19.16)

mnibdi's gobernador loo Jesús. Ndxab gobernador loo Jesús:

—¿Ché', lìque', lìu nac rey che'n mèn nación Israel, cà?

Jesús ndxab loo gobernador:

—Aa. Nac daa rey che'n mèn nación Israel, pues, xalque' ngue bezla ba'!

¹²Per co'se' ngue quexù' ngue que' fals mèn co' nac jef co' más ñibe' loo nguley' no mèngool Jesús, nec thib di's ne'ncàbte Jesús loo mèna. ¹³Sya, ndxab Pilat loo Jesús:

—¿Ché' indxònte lùu no ché' inden'te lùu rye di's co' mbez mèn ba' cón che'n lùu, cà?

¹⁴Per Jesús nec thib di's ne'ncàbte loo gobernador. Ante mbui' no ante gunaa gobernador loo Jesús axta ne' ne' ñee gobernador cón li gobernador xtùuz.

Trè' ndlu' le' Jesús nzole' la's ya' mèn par guth mèn Jesús.

(Mr. 15.6–20; Lc. 23.13–25; Jn. 18.38—19.16)

¹⁵Nde nxon', mque no mèn co' ndxàc gobernador thib costumbr ngo' mèn co' ndxàc gobernador thib pres co' mbez mèn loo gobernador ryo' cad lín' co'se' ndxáal lni pasc. ¹⁶Le'pe' lín'a, ngo thib mbi' co' anze'f mxyo'f lèe no co' anze'f mxyo'f xti's co' ngòc thib mbi'guth mèn. Mbi'a ngro' lèe Barrabás. ¹⁷Láth co'se' mqueltàa rye mèna loo Pilat co' nac gobernador, Pilat mnibdi's loo mèna. Ndxab Pilat:

—De loo ryop mbi', Barrabás co' ngue lezi'f no Jesús co' nda gu' cuent loon, ¿chó mbi' ndlya's gu' telá'en par bii mbi', à'? ¿Ché' ndlya's gu' telá'en Barrabás o ché' ndlya's gu' la'en bii Jesús co' ne' tedib lèe Crist, cà?

¹⁸Tac Pilat nonque' no nda'que' Pilat cuent por ndxeclloo mèna ñèe mèna Jesús no por ndxàn lezo' mèna ñèe mèna Jesús, por cona asembli mèna mda'xù' mèna Jesús loo Pilat.

¹⁹Láth ndub Pilat co'te' ndub rez Pilat di's cón che'n mèn, xa'got co' nac sa'l

¹¹Ngoloa, mbe' mèna Jesús loo gobernador co' ngro' lèe Pilat. Sya,

Pilat mtel' mandad par ndxab sa'l Pilat loo Pilat: Anderhuenl, Pilat. Ne'tetìidel mbi' ba!. No yende cóñ li nol mbi' co' nac mbi' nali no mbi' nambìi ba!. Tac daa msa' lezo' thìb mcal' fier no anze'f mzeb mcal' daa por cóñ che'n mbi' ba' ná! xhuina.

20 Per mèn co' nac jef co' más ñibe' loo rye nguley' no mèngool co' ñibe' loo mèn nación Israel, thidte ngòc ryop ned mèna. Thidte ndxab rye mèna loo Pilat más huen ryo' no lyá! Barrabás.

Le' Jesús ba' na, gath. **21** Mbere Pilat co' nac gobernador, ndxab Pilat loo mèna. No mnibdi's Pilat loo mèna tedib vez:

—De loo ryop mbi', ¿chó mbi' ndlya's gu' telá'en, à'?

Mèna ndxab:

—Blo' Barrabás lezi'f. No bla' bii Barrabás.

22 Pilat mnibdi's tedib vez loo mèna. Ndxab Pilat:

—Le' loo Jesús co' mbez mèn nac Crist, ¿cón ndlya's gu' li non Jesús, à'?

Ryete mèna mcàb:

—Fcàa Jesús. Fque' loo cruz.

23 Mbere Pilat, ndxab Pilat loo mèna:

—Per ¿chó con' ye'rsin' mblí mbi' ndxé!, yey?

Per ale le'le' mcàb rye mèna. Ndxab rye mèna loo Pilat:

—Pues, nu' ngue bez lool: Fcàa mbi' ba!. Fque' loo cruz.

24 Co'se' ñee Pilat ya yende mod li Pilat gan no, ndxe'leque', sate más ndxátbèe mèna no ndxecloo mèn ñée mèn Jesús, mbli Pilat mandad. Ngua xi mèn nít par mtech Pilat ya! Pilat loo mèna. Láth ngue tech Pilat ya! Pilat, ndxab Pilat loo mèna:

—Yende chó cóñ chenen par la's ron cóñ che'n mbi' ba' par niin guthen mbi'. Ne' ne' la's ron cóñ che'n mbi' ba' par niin loo gu' guth gu' mbi' ba!. Mbi' indxàptec nec thìb xquin no xtol par guthen mbi'. Con' co' ndlya's gu' li gu' ba' ya nacle' cóñ che'n gu!. Gu' nee cóñ

li no gu' mbi!. Yende chó cóñ chenen par xon ren mbi!. Nambìi ndoon loo gu'!

25 Sya, ryete mèna mcàb loo Pilat. Ndxab mèna:

—Yan' cóñ che'n mbi' co' gath ba' cóñ che'n nu' no cóñ che'n xin' nu', xàa. Mbi' gath. Ngolo cuent.

26 Sya, mblo' Pilat Barrabás lezi'f. No mtelá! Pilat Barrabás. Le' Jesús na, mbli Pilat mandad ngua ta' mèn che'n Jesús. Ngoloa, mda' Pilat Jesús loo mèna par ya que' mèna Jesús loo cruz.

27 Ngoloa, mbe' solndad co' nac solndad Pilat, co' nac gobernador, Jesús co'te' nac palas che'n Pilat. Tya mqueltàa rye solndad dib vuelt loo Jesús. **28** Mteche solndad xab Jesús co' noc Jesús. Ngoloa, mtegoc solndad Jesús thìb ned xab Jesús co' ngòc lar' nanee. **29** Ale mtioxca' solndad thìb coron yis. Ngoloa, mdub solndad coron yisa yéc Jesús. No mblo solndad thìb le' yaa ya' Jesús co' nac ladlì. Sya, asempli solndad, mdyub xib solndad loo Jesús. No mxìis no solndad Jesús. No ale ndxáp nxyán' solndad ñée solndad Jesús. Mbez solndad loo Jesús:

—San, Rey, lùu co' mbez nac lùu rey che'n mèn nación Israel.

30 Ale msuc solndad rloo Jesús. No leque yaa co' mblo solndad ya' Jesús, mxen solndad par mblàa solndad yaaa yéc Jesús. **31** Ngoloa tataa mxìis no solndad Jesús no mbli solndad ngòc nguàal con' con Jesús, mteche solndad cap co' noc Jesús. Mbere solndad, mtegoc solndad xab Jesús. Ngoloa, mbe' solndad Jesús par ya que' solndad Jesús loo cruz.

Trè' ndlu' le' mèn mque' Jesús loo thìb cruz.

(*Mr. 15.21-32; Lc. 23.26-43; Jn. 19.17-27*)

32 Láth nda ro' solndad ro ciuda Jerusalén con Jesús, asal' too solndad con mèna thìb mbi' co' nac mbi' gulàaz che'n làaz mèn siren. Mbi'a negro' lèe

Mon. Ale mtau' solndad loo mbi'. No mnibe' yèe solndad loo mbi'a par mbe' mbi' cruz Jesús.

33 Co'se' ngolo mzin no solndad Jesús con mèn co'te' lèe Gólgota, co' nee di's, thìb den co' ñaa xal thìb calaver yéc mèn, **34** tya, mcos solndad vin con thìb loo cuan' co' anze'f nala par ta' solndad vina gu Jesús. Per co'se' ngolo mbli Jesús preb vin co' nos cuan' nalaa, ne'càbte Jesús gu Jesús vina.

35 Co'se' ngolole' mque' solndad Jesús loo cruz, mblo solndad xab Jesús rif. No mdith no solndad dad loo xab Jesús par ñee solndad ñeene' chó solndad gàc che'n xab Jesús. Tataa ngòc con'a par ngòcque', no mdyaaque', no mdubque' di's co' gunii thìb mbi' co' mde'th di's co' ndxbab Diox co' ndxbab:

Mblo mèn xaben rif no mdith no mèn dad loo xaben par ñee mèna ñeene' chó mèn gàc che'n xaben. **36** Ngolo mdith no solndad dad loo xab Jesús, tya gaate ngure solndad par mquenap solndad Jesús bzyèa. **37** Nde nxon', mnibe' Pilat loo solndad mque' solndad plá di's co' mbez no co' ndlu' loo thìb ye's yéc cruz Jesús xá mod mquexù' mque' fals mèn Jesús. Di'sa mbez: Mbi' ndxè' nac Jesús co' nac rey che'n mèn nación Israel.

38 Mque' solndad chop huan' ryop lad cuat Jesús loo cruz leque huiza, ne. Thìb mbi' mquée cuat Jesús ladlli. Tedib mbi' mquée cuat Jesús lad rebes. **39** Látha, asembli mèn mbri'th mèn co'te' ngue Jesús loo cruz. No be' taa mcuin mèn yéc mèn. Mbez mèn loo Jesús: Mzyalque'la, ndee. No sate más mxìis no mèn Jesús no ndxáp nxyán' mèn ñée mèn Jesús. **40** No mbez mèna loo Jesús:

—Lùu co' gunee loo nu' le' lùu cobii templ loo yòo no le'n sonte huiz berel xít te'fl templ tedib vez, nalle' leque lùu bli par lyá'l. Chele' lùu, lìcque',

nac xgan'pe' Diox, bilàa loo cruz co'te' nguel ba'.

41 Lomisque' ne, mxìis no ryete mèn ndxè' Jesús, mèn co' nac jef co' más ñibe' loo rye nguley', no mèn co' nac maistr co' ndlu' cóñ che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, no mèn co' nac mèn xley' farise, no mèngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel. Mbez mèna loo xtàa mèna, ne:

42 —¿Xá ngóc mbi' ba' mtelá' mbi' chol mèn loo chol yaltìi no nalle' ale ne'ngácte mbi' li mbi' par lyàa mbi' loo cruz co'te' ngue mbi' ba'? Chele' mbi' nacque' rey che'n mèn nación Israel, leque mbi' li par lyàa mbi' loo cruz co'te' ngue mbi' ba' par yila's na' no li la's na' lìcque' nac con' co' mbez mbi' nac mbi'. **43** Anze'f ngòp mbi' yalxla's loo Diox. Nee Diox xá mod telá' Diox mbi' loo cruz co'te' ngue mbi' ba' chele' mbi' nac anze'f ngudloo Diox no lezo' Diox. Más de cona, mbi' guneeque' loo na' le' mbi' nac xgan' Diox. Nal ñee na'i ñeene' éché', lica?

44 Axta ryop huan' co' mquée loo cruz con Jesús mbez ngòc nguàal con' loo Jesús, ne.

Jesús nguth yub loo cruz.

(Mr. 15.33–41; Lc. 23.44–49; Jn. 19.28–30)

45 No dib lal ngue tetii mèna Jesús, ngóol rol huiz. Desde hora axta hor mquée guyon bzyè, dib lal hora mcuau loo izlyo'. Ale mbyau' loo huiz. Syare', mtenii huiz loo izlyo' tedib vez. **46** No leque hor mquée guyon bzyèa cabii ngrozèe yii ngrozèe den Jesús. Ndxab Jesús:

—Eli, Eli, ¿llama sabactani? Di'sa nee di's ndxbab Jesús loo Diox: Ay, Diox, Ay, Diox, ¿chonon mblá'ya' U' daa, à'?

47 Ndxep mèn co' nziri' tya mbin di's co' ndxbab Jesús. Sya, ndxbab mèna loo xtàa mèna:

—Mbi' ba' ngue bez Lii. Gu' neequ'e' no nonque' gu' le' Lii ngòc thib mbi' co' mde'th di's co' ndxab Diox pólá, ¿lé?

48 Leque hora mque' thib mbi' co' nzo lath mèn carro. Ngua xi mbi' thib sponj. Mtegaz mbi' sponj con vin co' nos con cuan' nala. Mdub mbi' sponja loo thib punt bar. Ale mzi mchep mbi' sponja ro Jesús par gu Jesús vin co' nos cuan' nala. **49** Per taamas mèna ndxab loo mbi'a:

—Lá'a. Tee quée mbi' tua' par ñee na' ñeene' ché' ti'th Lii par telá' Lii mbi' no làa Lii mbi' co'te' ngue mbi' ba'.

50 Mbere Jesús, ngrozèe yi no ngrozèe den Jesús. Ngoloa, site nguth Jesús. **51** Leque hor co'se' nguth Jesús, mbli Diox le' cortin co' ngue le'n templ mbryed grolthe axta gáp no axta xàn'. Ale chop le' ngòc cortin. Látha, mbuin thib xò brut. No ngulàa bes huax quée rhue' no ngulàa bes huax quée co' ngóol yub loo izlyo!. **52** No mxyal' ro bá' co'te' mbua's huax thebol co' ngola's loo Diox. Rye mèna ngro xban hora.

53 Ngolo ngro xban mèna, ngro' mèna le'n panteón co'te' mbua's mèna. Ndyàa mèna par ciuda Jerusalén co' nac ciuda natú' che'n mèn nación Israel. Huax mèn ciuda Jerusalén gunèe mèn co' ngro xvana, ne.

54 Le' sya, co'se' ñée capitán con solndad co' nzi quenap Jesús mbuin xò no tolo ngòc taamas con' naze'f, anze'f mzyeb capitán con taamas solndada. Ale ndxab capitán no mèn co' nziri' no capitana:

—Lícpе' ba'i, ndee gu'. Mbi' ba', lìcque', ngòc xgan' Diox.

55 Ngure huax mèngot tya, mèngot co' ngure hui' xal ngòc con' loo Jesús. Mèngota mdoo nque xís Jesús axta co'se' ngro' Jesús le'n yéezya' che'n làaz mèn galile. Mblyath no mèngota Jesús. **56** Láth rye mèngota ngo son xa'got. Thib xa'got lèe Mari. Xa'gota ngòc mèn yéez Magdala. Mbryop

xa'gota ngòc Mari co' ngòc xna' ryop hues myen' co' ngro' lèe Cob no Chè. Mbyon xa'gota ngòc xin' sa'l thib mbi' co' lèe Zebede, Zebede co' ngòc xud myen' co' lèe Juàn no Cob.

Trè' ndlu' le' thib mbi' ngua lo thebol Jesús le'n thib ye'r quèe.

(*Mr. 15.42–47; Lc. 23.50–56; Jn. 19.38–42*)

57 Co'se' nde làale' yál' izlyo' huiza, mbi'th thib mbi' ric co' lèe Chè. Mbi'a ngòc mbi' yéez co' lèe yéez Arimate. Ngòc mbi'a xin' mté'th Jesús, ne.

58 Ngua nee Chè loo Pilat ta' Pilat lugar par hue' Chè thebol Jesús. Sya, mnibe' Pilat loo mèn. Ngua ta' mèn thebol Jesús mcàa Chè. **59** Sya, mbe' Chè thebol Jesús. Mchìx Chè thib sab co' ante nagus bèleque' ñaa lad thebol Jesús. **60** Ngoloa, ngua lo Chè thebol Jesús le'n thib ye'r quèe co' mbli Chè mandad mden' mèn par ga's Chè yiloa. Per ndxe'leque', le'n ye'r quèe co'te' ya lo mèn Chèa, mblo Chè thebol Jesús. Ngolo mblo Chè thebol Jesús tya, mtau' Chè ro ye'r quèea con tedib quèe roo. Ngoloa, ndyàa Chè. **61** Le' Mari co' nac mèn yéez Magdala no tedib Mari co' mqueltàa no Maria, nguled ryop María ro ye'r quèea axta ngolo mblo Chè thebol Jesús le'n ye'r quèea.

Trè' ndlu' le' solndad mquenap ye'r quèe co'te' mblo Chè thebol Jesús.

62 Co'se' ngo nìi izlyo' tedib huiz co' nde nquea, co' nee di's, ngolo nguri'th huiz co' ngòc nab mèn par huiz lni co' nac huiz yub lni, mqueltàa mèn co' ngòc jef co' más mnibe' loo rye nguley' no mèn xley' farise yòolau co'te' nzo Pilat. **63** Ndxab mèna loo Pilat:

—Tad, nu' nte' lezo' cóñ che'n mbi' gutyè'a co'se' be' nabán mbi', mbi' gunee loo nu' co'se' yilo son huiz nguth mbi', mbi' ryo xban lath mèn nguth. **64** Cona, nde nee nu' loo U', le' U' ñibe' ya quenap solndad ro ye'r quèe axta

yilo son huiz par tataa mod ne'yade myen' xin' mté'th mbi' yál' no ya lo' myen' mbi' co' ngòc thebola le'n ye'r quèe. Le' sya, gab myen' no te'th myen' loo mèn le' mbi' ngro xbanle' làth mèn nguth. Le' sya, tataa mod más ndoo lite toxcua' myen' yalgutye' leque yalgutye' co' ngòc di's co' gunii Jesús ndoore' láth co'se' be' nabán Jesús.

65 Pilat ndxab loo mèna:

—Gu' ngue no thib tant solndad la's ya' gu' co' ngue li sirv loo gu'. Más huen leque gu' nibe' par ya quenap solndad ro ye'r quèe thib mod co' más gác solndad quenap solndad ye'r quèe co' nac bá'.

66 Sya, mxen mèna ned. Nda mèna ro ye'r quèe co'te' mblo Chè thebol Jesús. Mque' mèna thib le' ye's loo quèe co' ngue di'sbè' co' ñibe' yende chó mèn cuin quèe co' ndoo nau' ro ye'r quèe co'te' mblo mèn thebol Jesús. Ngoloa, mtan' mèna solndad co' mbyan' quenap ro ye'r quèea par ñee solndad ñeene' cóñ gác le'n yon huiza.

Trè' ndlu' le' thebol Jesús ngro xbanle'.

(Mr. 16.1-8; Lc. 24.1-12; Jn. 20.1-10)

28 Co'se' ngolo nguri'th huiz sabd co' ngòc huiz descans tiempa no nde yiniile' izlyo' huiz doming co' nac ner huiz che'n sman, Mari co' nac mèn yèez Magdala no tedib Mari ngua tee hui' ryop Mari ro ye'r quèe co'te' mblo Chè thebol Jesús. **2** Leque hora, chàa, mbuin thib xòo brut. Láth ngüin xòoa, ngulàa thib angl che'n Tad Diox loo bé'. Co'se' mzin angl ro ye'r quèe co'te' mblo Chè thebol Jesús, mteche angl quèe co' ndoo nau' ro ye'r quèea. Ngoloa, mdub angl loo quèe co' mteche angla. **3** Látha, ante nquée xnii angla xal co'se' ndxà'l xòe gundi. Le' xab angla na, ante nagus bèleque' ñaa xal ñaa xil!. **4** Co'se' gunèe solndad angl, ale mxi'th solndad tant mzyeb solndad.

Ngob solndad loo yòo. Ale mcuau solndad. Ngòca loo solndad xal mèn co' nguth. **5** Sya, ndxab angl loo mèngota:

—Ne'zyebte gu', ey. Na nanee no ndaquer cuent le' gu' nde cua'n Jesús co' mque' mèn loo cruz. **6** Ya yende Jesús le'n ye'r quèe ba! Jesús ngro xbanle!. Ngòcle' con' loo Jesús xalque' mde'th Jesús loo gu' le' Jesús ryo xban. Que de gu' ndxè' par hui' gu' co'te' mdi'x Chè thebol Jesús par yila's gu' le' thebol Jesús yende trè!. **7** Lijer byàa gu'. No fta' gu' cuent ndxè' loo myen' xin' mté'th Jesús le' Jesús ngro xbanle' làth mèn nguth. Fta' gu' cuent loo myen' no guuz gu' loo myen' le' Jesús ya ner loo gu' le'n thib yèez che'n làaz mèn galile. Tya, hui'pe' gu' loo Jesús. Diox mtel' daa par tan cuent cóñ che'n di's ndxè' loo gu'.

8 Sya, sirs sirs mxen mèngota ned. Mbii mèngota ro ye'r quèea. Thib part mzyeb mèngota. Tedib part na, más ndyac lezo' mèngota. Ale tolo mque' mèngota carre par ya ta' mèngota cuent loo myen' xin' mté'th Jesús. **9** Látha, chàa, ngro' too Jesús loo mèngota. No gunii Jesús Diox loo mèngota. Sya, mbii gax mèngota loo Jesús. No mdub xib mèngota loo Jesús. No thidte ngua mèngota. Mde's mèngota nii Jesús.

10 Sya, ndxab Jesús loo mèngota:

—Ne'zyebte gu', ey. Huàa ta' gu' cuent ndxè' loo myen' huesen. Guuz gu' loo myen' ya bed myen' daa le'n thib yèez che'n làaz mèn galile. Tya, hui' myen' loon.

Trè' ndlu' cóñ che'n cuent co' mda' solndad loo mèn.

11 Láth ndoo mèngota ned, ndyàa mèngota, mxen plá solndad co' mquenap ye'r quèe co'te' mblo Chè thebol Jesús ned. Nda ta' solndad cuenta loo mèn le'n ciudad Jerusalén loo mèn co' ngòc jef co' más ñibe' loo rye nguley' cóñ che'n ryete con' co'

ngòca. ¹²Le' sya, mèn co' nac jef co' más ñibe'a ngua toodi's no mèngool co' ñibe' loo mèn nación Israel par thidte gàc mèna no thidte tyoodi's mèna par li nèe mèna cón che'n di's co' mda' solndad cuenta. Ngoloa, mda' mèna huax tmi par mcàa solndad. ¹³No ndxab mèna loo solndad:

—Taandxè' gab gu' loo mèn che'n ciuda Jerusalén. Gab gu': Láth nzi yàt nu' xhuina, ne'nden'te nu' no ne'nda'de nu' cuent xal mbi'th li huan' myen' xin' mté'th thebol Jesús thebol Jesús le'n ye'r quèe. ¹⁴No chele' gobernador ta' nza gobernador par gòn gobernador cón che'n di's co' ngolo mdoodi's na' ndxè', nu' tolo li nèe par yila's gobernador di's ndxè'. Tataa mod li nu' par ne'gàcte con' ryes loo gu' no ne'tub rezte gobernador cón che'n gu' loo gu'.

¹⁵Le' sya, ndoo lite mxèn solndad tmia. Ngua li solndad xal ndxab mèna. Di'sa be' nac di's co' mbez mèn nación Israel axta huiza no axta huiz nalze.

Jesús mnibe' loo myen' xin' mté'th Jesús par ta' myen' cuent cón che'n Jesús no co myen' yalbàn cón che'n di's ndac loo mèn.

(*Mr. 16.14–18; Lc. 24.36–49; Jn. 20.19–23*)

¹⁶Le' sya, rye si' fthib myen' xin' mté'th Jesús na, myen' mxen ned.

Nda myen' par le'n thìb yèez che'n làaz mèn galile co'te' ndub thìb yii co' ndxbab Jesús loo myen' cued myen'. ¹⁷Co'se' gunèe myen' Jesús, mdub xib myen' loo Jesús no mcò'o' myen' yéc myen' loo Jesús mastale' be' ngan lezo' myen' no mastale' be' ndxàc chop lezo' myen' ché', lìcque', nac mbi'a Jesús.

¹⁸Sya, mbii gax Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Hui' gu' nexa, ey. Diox mbli par ndxàpen rye loothe con' roo con' xèn la's niin no la's yan par ñibe'en loo ryethe con', que naca con' co' nziri' loo izlyo! ndxè', que naca con' co' nzo loo bé'. ¹⁹Nalle' daa ngue ñibe' loo gu': Huà gu' loo rye mèn le'n rye nación co' nziri' dib athu loo izlyo!. Huà lu' gu' loo mèna co' nac cón chenen no bli gu' le' mèna gàc xin' mté'thpe' daa. No bli gu' bautizar mèna por lèe xuden Diox no por lèen, daa co' nac xgan' Diox, no por lèe Xpii Natú' che'n Diox. ²⁰Blu' gu' loo mèna tyubdi's mèna loo rye di's co' nac di's co' ñibe'en loo gu' lu' gu' loo mèna. No fte' lezo' gu' le' daa nzo noque' gu' thidtene no ne'lá'ya'den gu' ryethe huiz desde huiz nalze no axta co'se' gàc huiz co' lith no izlyo!. Taandxè' gàca loo gu', ey.